

دیوان

فقیر مرحوم مغفور

میان غلام حیدر علیہ رحمت

چہا ٹیلڈر

میان بیدل فقیر شو

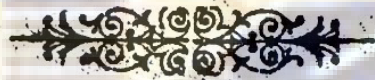
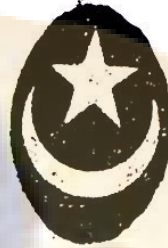
سجادہ لمین

درگاہ مرحوم مغفور میان غلام حیدر فقیر - شر

[سال ۱۹۶۰ء]

ملکی آرٹ برنس پریس لاہور

ديوان

فقير مرحوم مغفور

ميان غلام حيدر عليه رحمت

چا نيلدر

ميان بيدل فقير شو

سجاده لقمين

درگاه مرحوم مغفور ميان غلام حيدر فقير - شر

[سال ۱۹۶۰ع]

[جلد ۵۰۰]

قيمت

۳-۰۰ روپيه

مکي آرٽ ڊزائن ڄام نور محمد سر

بسم الله الرحمن الرحيم

سلسلة پيران الطريقت قادريه

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والصلوات والسلام على رسوله محمد وآله اجمعين.
اما بعد في هذه سلسلتي من مشايخ في الطريقت القادريه علي اهلهم وضران الله تعالى -

الاهي بهرمت سيد المرسلين وخاتم النبيين احمد ومجتبى محمد ومصطفى صلى الله عليه وسلم
الاهي بهرمت امام العارفين حضرت علي كرم الله وجهه در شان اوحضه تاليفي الله صلى الله عليه وسلم
فيموده اندك التامد بنت العلم وعلي بابها - الاهي بهرمت امام الامه امام حسن رحمه الله - الاهي
بهرمت امام زان العارفين رحمه - الاهي بهرمت امام محمد باقر رحمه - الاهي بهرمت امام جعفر صادق رحمه
الاسمي بهرمت امام موسي كاظم رحمه - الاهي بهرمت امام موسي رضا رحمه - الاهي بهرمت معروف
كبرشي رحمه الله عليه - الاهي بهرمت شيخ المشايخ ابو الحسن سري مسقطي رحمه الله - الاهي
بهرمت شيخ جعفر بغدادي رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ ايشلي رحمه الله - الاهي بهرمت
شيخ علي هيكاري رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ ابو الفضل بن عبد الواحد رحمه الله - الاهي
بهرمت شيخ ابو الفرج طوسي رحمه الله الاهي بهرمت شيخ ابو سعيد فاروقي رحمه الله الاهي بهرمت
شيخ المشايخ حضرت مير دستگير روشن رحمه ميرشد الخلائق مولانا شيخ عبد القادر جيلاني قدس
الله تعالى سره العزيز - الاهي بهرمت شيخ عبد القادر رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ عماد الدين
رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ نجم الدين كبريل رحمه الله - الاهي بهرمت ميرشد الدين بغدادي
رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ رضي الدين رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ احمد نور الدين
رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ مهود رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ علا الدين رحمه الله
الاهي بهرمت شيخ المشايخ علي ثاني سيد همداني رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ ابا اسحاق
الجليلي رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ محمد علي المشهور بدو بخش رحمه الله - الاهي بهرمت
شيخ محمد غياث الدين رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ مدني رحمه الله - الاهي بهرمت
شيخ تقي الدين في شيخ قطب زمان كلام الله رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ المشايخ فخر الكفيري
رازي قطب الزمان عارف بالله مرشد شاه عماد الله جيلاني رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ
محمد حفظ فاروقي المشهور بقدر صاحب رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ عارف بالله فقير
عبد الحق فاروقي رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ مرشدا - جل فقير رحمه الله عليه - الاهي
بهرمت شيخ محمد يوسف فقير عرف بالمشايخ رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ غلام حيدر
فقير غودرز عايم رحمه الله - الاهي بهرمت شيخ ميمكهور - الاهي بهرمت شيخ غلام شاه - الاهي
بهرمت شيخ مراد علي - الاهي بهرمت شيخ بيل موجوده سجاده نشين و ان كان بعد ايج الله
جميع فقير تومدا آيا آهن اهني به دركه درازن جا طالب آهن -

العلامة فقير عبد الرحمن

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوات واسالم علي سيد المرسلين .

سڀ تعریفون الله تبارک جي واسطي آهن . جو پنهنجن بدن تي سڀني نعمتن سان گڏ بخشش
عطا ۽ احسان ڪرڻ وارو آهي . جو سموري ڪائنات ۾ سڀ کان وڌيڪ عبادت جو لائق ۽ معبود
آهي اهوئي ، بزرگي - جلالت جمالت ۽ ڪرامت جو صاحب آهي . جو پنهنجي عاشقن کي دلين
جي دامن خواه نظرن ۾ ويجهي ۾ ويجهو آهي . جيئن الله تبارک و تعاليٰ پنهنجي ڪلام پاڪ ۾
ارشاد فرمايو آهي ته :- لکن اقرب اليه من جبل الوريده . پر جهڪي عاشق انجي تو جهڪي
درياء ۾ تهن هڻڻ وارا آهن ته وري انهن سان هميشه هم انيس آهي . جيئن هو لانا جامي رحمت
الله عليه فرمايو آهي :- انيس خلوت شب رنده دوان — رفيق روز در محبت گذاران . خداوند
پر ڪريم پنهنجي نعمت - رحمت ۽ قناعت جي خزانن مان پنهنجي جهان کي غني بخاني وارو آهي .
جنهن پنهنجي لطف و ڪرم سان اسان کي پنهنجو بندو بڻايو آهي . ۽ پنهنجي ڪلام پاڪ جي
برڪت سان ڪرم ۽ فضيلت ڪريو آهي . پر جيڪڏهن اسان غفلت جو لڪل دور ڪري ڏيون
جي وجود اندر سوچ وڃي غور ۽ فڪر سان نظر ڪريون ته جهڪر اهو ئي اهو نظر اچي . جيئن
سچل سر مسڪرحمت الله عليه هڪ هنڌ فرمايو آهي ته :- در بهمن بهرون بهمن آخر بهاني از قاب
از السوا هو اهڙو ته حادق ڪم آهي ته فقط عابد - زاهد ۽ متقي انسانن کي ڪره آب جي
مزلن طغي ڪرڻ لاء آماده رکي ٿو بلڪ عاجز - معزوح ۽ بي فڪر انسانن کي پنهنجي بيلاري
رحمت اللعالمين جي چوغي مائحت آڻي پنهنجي قرب ۽ محبت جي شفاخانه کان وصال جو خاص
الخاص شريف ڏياري ڪن خالص محبت جي ۽ رحمت جي عميق درياء ۾ غوطه وڌن ڪرالي ٿو .
انهن بي خبر انسانن کي به پنهنجي لطف و ڪرم سان سالڪ ۽ عارف بڻائي ٿو . جو جن شخص
جي ذهن مبارک تي هر هميشه هي ورد چارو رهي ٿو ته :-

ڪمهي تو وصل بهرگا اسن ترفع بهر بهي جهڙي بهن — نه موري فال ڪيواو خدا جاي تو ڪما نڪل
ليڪن انهن آس مند انسانن کي پنهنجي رهنمائي ۽ مقبوليت جي سڀيان بندگي ۽ عبادت جي
توفيق سان گڏوگڏ معرفت الافيءَ جو به رزو چڪائي ٿو . ۽ پنهنجي بهرمار احسانن سان انهن کي
بخش ۽ پاڪائيءَ جو بهي بهي ۽ قيمتي لباس ڏيکائيندو آهي . ۽ پرڻ پنهنجي ڪامل بچائي جي
جلوه سان انهن جي دامن کي ڀرندو ۽ مالا مال ڪري ڇڏيندو آهي . انسان گڏ الله تبارک و تعاليٰ
پنهنجي اهڙن خاص بدن لاء ڪلام پاڪ ۾ اولياء الله جو خطاب عطا فرمائي ڪن نواڻو آهي جهڙوڪ
ته :- انا ان اولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون . اسان سواء ڪنهن شڪ ڪمان جي ڪهه
ٿا ٿيون ته پنهنجي جهان ۾ سواء ذات حق جي ٻيو ڪو به معبود باهق ڪو نه آهي بهرحال
بي مغل بهرحال وحده لا شريڪ له آهي .

اما بعد :- نا محدود شڪر انا الله تبارک و تعاليٰ جا جنهن اسانجي هدايت لاء حقيقي رهبر
شافع محمد سيد المرسلين شافع الامن لهن رحمت اللعالمين حضور سرور ڪائنات حضرت مڪرم
مصطفى اعلى مرتبت صلي الله عليه و آله وسلم جن کي خاص پنهنجي نور الودمان بهدا ڪري
تمام ڪائنات جي هدايت واسطي بهرمار ڪري موڪليو . هن بنده بي علم ۽ ڪمهار جي لڙائيندڙ
بهاڳ کي ڪا به دانشي يا روحاني طاقت هڪدم آهي جو ذات پاڪ رب الجليل واري چه ڪاڙڻ ٿيوار

جي ابتدا يا انتها جي مڪمل خبر نه پوي سگهي . ۽ جنهن پنهنجي انوار هدايت سان گمراهي جي ظلمات کي هڪائي ڪيو ۽ اهل هدايت وارن جي دلين کي دڙن جي هدايت سان روشن ۽ موز ڪيو . ۽ جنهن لا تعداد خلق خدا کي كفر ۽ ضلالت جي تار ۽ ڪي مان ڪڍي تقرب رباني ۽ ائين پهچايو . ۽ جنهن به مظهره الهي تابداري ۽ هر سارو صدق ۽ سچائي جي پوري پوري طرح لڳائي آهي ته انکي ديني خواهه دلوي نعمتون مڪمل طرح حاصل ٿيون آهن . ۽ اهو ظاهري خواهه باطني خزانن جو مالڪ بڻجي ويو آهي . ان جڳهه روحاني ۽ ابدي لذت جو سوا حاصل ڪو آهي . پر خوش قسمت انهن اي بها بدن جي آه چڱي سافر العموب پنهنجي مهرباني سان حضرت محمد ڪريم صلم جهڙي نوري بشر جو ديدار ڪيو . ۽ انهن بدن جي لاءِ بقادر پرور جو بهالو سندن لوش جان ڪرڻ لاءِ آماده ڪيو ذات باڪ رب العالمين پنهنجي مڪرم ب ڪي رحمت العالمين جو چوڻو ڏي ڪافي ڏاڍين و الله آ جو عار ابدان ڪري انک لهن انهن سان جو تاج زيب ٺاهڻ ڪري هن دار لثما جي تاري ڪي دور ڪرڻ واسطي روشن چراغ ڪري مو ڪليو . حضور سرور ڪائنات صلم جن جي اها اعليٰ سرڪار آهي ۽ جنهن به مظهره ڪيچي ۽ ديني خواهه دلوي مڪملات جي وقت پنهنجي دل کي سرڪار ۽ دين جي طرف رجوع ڪري ٻاڏايو آهي ته ”بفضل خداوند ڪريم“ انهن سمورن دنون مڪمل ٿيون هڪ ساعت ۾ آسان ٿي ويون آهن .

اي خداوند ڪريم تون اسانجي بهرو اڏائي ٺاهڻ سرور ڪائنات صلم ۽ الهي آل اطهر ۽ اصحاب ڪرامن تي بهرمار درود و سلام ٺاهڻ فرما جو جهستائين جو ر شيد مشرق کان طلوع ۽ مغرب ٿا لهن غروب ڪندو رهي . آمين تم آهين

پيش لفظ

ناظرين صاحبان کي ته ڪو روشن هجي ته نديءَ کي پنهنجي جد بزرگوار صاحب مرحوم حضور جنت مڪان فقير غلام حيدر گود ڏي ۽ عليه رحمت جن جي سوانح حيات ۽ سندن شعر و شاعريءَ جو لکڻ هيئن سهڻ ڪري ٿو آهي .

۱. فقير صاحب ميان ابدال فقير سجاده نشين درگاهه فقير غلام حيدر علم و رحمت جن ۽ سندس ڀاءُ ميان مود علي فقير ۽ ٻين خاص ايمان ۽ علم دوست حضرات وٽان مدد ڪونه حوالا لکڻ بابت ڪا ڪندي فرمائش ٿي جهڙي لکڻ جو ڪم شروع ڪيو ويو .

۲. ”دنيا است آخر بهر“ هجڻ ڪري اسانجي ڳوٺ ۾ جهولي زماني جا ماڻهو تمام قليل اڌار ۾ وڃي رهيا آهن جن وٽان فقير صاحب مرحوم جن جي سوانح عمريءَ جو درود وڌو احوال ملي سگهي ۽ اڪري اهو به ڄاڻ ٿيو ته جنهن سندن موجود ٿي آهي تنهن انهن کان وڌيڪ احوال ۽ هڪائون اچي لکيون وڃن ته بهتر ٿيندو .

۳. اڄ ڪالھ ٿڌو ويو آهي ته ٿوري عرصي کان سنڌي زبان جي همدري ڪرڻ ۽ انکي قائم بدائع لاءِ موجوده سرڪار ۽ سنڌيءَ جي بهر خواهه سنڌي ادبي بورڊ وارن جي جماعت سڳوريءَ جي طرفان الهڪ سنڌي ڪتاب ماڻهوار رسالو ادبي ڪتاب تاراجون اسلامي تاريخون، فقيرن بزرگن جا احوالات ۽ سندن شعر و شاعري

نظر لوري ٿي ۽ ڇوڪري شام ٿي آهي. جنهي مطالع ڪرڻ بعد هن ڪتاب جي گڏ ڪري لکڻ جو شوق تمام زياده ڄاڳوڻ ڇاڪاڻ ته دل ۾ اهو به خيال ڄاڳوڻ ته جڏهن فقير صاحب جن همتو ڏيکيو اسانوت ڇڏي ويا آهن ته ڇو نه اهو به ڄاڳوڻ هيت اچي هن اسانجي سنڌيءَ جي سر زمين ساوڪ ۽ سهڙيءَ مٿان گلڙن وانگر سر ڳلڌاري ڪري اظهار ٿئي ته ڀلي اهل دل ۽ عام و خاص اسانجا سنڌي ڀائر خواه سنڌي تعليم پاتو حفظ حاصل ڪن. انڪري مذڪوره فرمائين خواهه پنهنجي دل جي خيالن جي بجا آوري ڪرڻ مون واجب سمجهي هن رسالي کي گڏ ڪري لکڻ شروع ڪيم. پڌرو هجي ته جهڙوڪ همتو مولوت اهڙو فقير صاحب جنهي سوانح حياتت بمسبت ڪو لکيل ڪتاب موجود نه آهي. مگر هن کان اٽڪل ۲۵ سال اڳي پنهنجي والد صاحب پنداسي لمي بخش فقير ولد خدا داد فقير ولد مرحوم ميان غلام حيدر فقير علمه رحمت جنوت فقير صاحب جنهي سوانح عمريءَ جو ڪتاب شعر و شاعري سميت مرحوم ميان قائم فقير علمه رحمت جنجو دستخط موجود هيو. جو باپي صاحب وٽان تعليم کانه جو اوائلي سپرنٽنڊنٽ رياست خيرپور جو آغا غلام النبي خان پٺاڻ ويٺل شڪارپور طالب درازن جو اتاري لاء وٺي ويو هو. جو اڄ سوڌو ملي نه سگهيو آهي. پنهنجو والد صاحب الوقت ڳوٺ جي اسڪول مينگهي شهر شر ۾ هيو ماستر هيو. جو مذڪوره ڪتاب مان چڱو واقف آهي. انڪا سواء فقير صاحب واري پنهنجي دستخط رسالي مان ڪجهه ڀاڱو مولوت اڃا لائين موجود ۽ محفوظ آهي. جو قديمي ٿين ٿي لکيل آهي. پر تنهن هوندي به آڻ پنهنجي والد صاحب جو گهڻو شڪر گذار آهيان جو مولڪي هر وقت فقير صاحب جنهي حال احوال اوقات مجاهدت مراقبه وغيره بابت چڱي طرح پڌاڻو ڏيو ۽ سمجهائيندو آهي. ڇو ته کيس مذڪوره ڪتاب جي مطالع کان سواء سندس والد مرحوم خدا داد فقير پنهنجي والد صاحب جو سر بستو حال احوال پڌاڻو ڏنو هو. جو فقير صاحب جي خدمت ۾ گهڻو وقت صرف ڪيو هيا تنهن جنهن مان کيس فيض به چڱي ريت مليل هو. ازان بعد هادي بخش فقير ولد مرحوم دين محمد فقير ولد مرحوم ميان غلام حيدر فقير رحمت جو ۱۰ ورهه احسانمند آهيان جنهن وٽان به چڱي معلومات ٿي آهي. همتو سندس عمر ۹۰ ورهه جي قريب آهي. انهن سهولتن ملڻ ڪري هن عاجز کي هن ديوان گڏ ڪري لکڻ ۾ گهڻي سهولت ۽ آساني ٿي آهي.

عبد الرحيم - بلوچ

— ضروري گذارش —

تمام ناظرين صاحبان رساله فقير غلام حيدر ڳوڙهه علمه رحمت جي خدمت ۾ دست بستہ ٿي عرض ٿو ڪريان ته اهي صاحب جنهن به وقت هن رسالہ کي دست فرمائين ته الوقت مولڪي نه وسارين يعني جملہ شائقين تي هي لازم آهي ته هن ڪنهنڪار بي سرو سامان عاجز جي واسطي درگاه ازدي مان مغفرت ۽ ايمان جي سلامتيءَ لاء خدا ڪارڊ هٿ ڪئي دعا خير ڪورڻ فرمائين ته انهن صاحبن جي دعا سان الله تبارڪ و تعاليٰ هن عاصم

عاجز جو خاتمہ بالخبر ڪري ۽ انسان کڏ ڀڳ لوڪ عمل ڪرڻ جي توائي عطا ڪري ۽
سنت حضور سرور ڪائنات محمد مصطفيٰ صلعم جن جي پوري نصيب ڪري. ”آمين“
انسان کڏ مودانه عرض آهي ته انسان خطا جو گهر آهي ڇهين هڪ عربن مقرر آهي ته
”الانسان مرکب نوره الخطايا ولسوان“ ان سبب ڪري هن رساله اندر ڪنهن به جاء
تي ڪا ڀل چوڪ غلطي يا ساسلي عبارت ۾ ڪوئي به نقص ڏسڻ ۾ اچي ته مهربان ناظرين
صاحبان منهنجي ڪم علمي ۽ ڪي مد نظر رکي چهر پوشي کان ڪم وٺندا. ۽ مونکي
پوري پوري ايمد آهي ته منهنجي محنت جي روزمي کي سواءِ سر بسر ڪرڻ جي نه
ڏيندا. بنده جي خاموشن کي مد نظر رکي ڇڏي بهي لفظن ڏانهن متوجهه ٿي احسان القدير
جو قول منهنجي دل مقدس ۽ نظر انداز ڪري غلطن کي درست ڪرڻ فرمائيندا. والسلام

— فقير صاحب جي ڳوٺ جي واقفيت —

”ڳوٺ منهنجو فقير شر“ جو فقير صاحب جي وڏي پٽ مرحوم منهنجي فقير
جي نالي سان مشهور آهي. سر ضلع خيرپور ميرس تعلقه مير واه ۾ واقعي آهي. سندس
ڏکڻ ۾ تعلقه مير واه جو هوب ڪوٽ شهر ٿري چئن ميلن جي مفاصلي تي آهي. ۽ اوڀر
۾ مير واه اتر کان ڏکڻ وهي رهيو آهي ۽ اتر اوڀر طرف اٽڪل پنجن چئن ميلن جي مفاصلي
تي فقير صاحب ميان نصير محمد فقير صوفي جالا ٿي بلوچ جي خالڪاه آهي ۽ اتر طرف
اٽڪل ميل سوا ٻه ٽي ٻه صاحب ميان حاجن علي شاه سيد جلال ٿي جو ٻه ٽي ميلن تي
جتي هر سال تاريخ ۱۱ ذوالقعد جي چڱو ميلو لڳندو آهي ۽ اتر طرف چئن ميلن تي
روزدار وڏا جو شهر آهي. اتر اولهه طرف اٽڪل پنجن ميلن تي ٿالهر وڏن جو شهر واقعي
آهي جتي ميرن صاحبن جا مشهور حڪمر قاضي قوم رڻو باشيده آهن ۽ اتر اولهه طرف
چوڏهن ميلن تي رانجهور شريف جي استميشن آهي. وري اولهه طرف چوڏهن ميلن تي
استميشن سمنارجا آهي ۽ ٽون ميلن تي رنيس واهدان خان لڳ جو ڳوٺ آهي.
فقير صاحب جي ڳوٺ هر سال ربيع الاول جي ۱۲-۱۱ تاريخ درگاه شريف تي وڏو ميلو لڳندو آهي
ارانسراھ سينئرل اسڪول ۽ اتي بههڻ جو ڪارخانو به آهي. ۽ فقير غلام علي
فقير شر هن ڳوٺ جو رهاڪو آهي.

هن ڳوٺ ڏانهن اچڻ لاءِ استميشن رانجهور شريف ۽ استميشن سمنارجا کان اچي سگهجي
ٿو. ۽ ڪاغذ وغيره جي سهوليت دوست ٿري ۽ عيدياتي کان آهي.

فقير صاحب جي وڏن جو احوال

فقير صاحب جا وڏا اصل برائش بلوچستان جا رهاڪو هئا. مگر هن ملڪ ۾ ٿڏهن
آيا جڏهن چون ٿا ته ميان عبدالنبي ڪلهوڙي جوڌپور جي راجا کان مدد وٺي مير بجارخان
کي ماريو ۽ پوءِ سندس دل وٺڻ لاءِ کيس عمرڪوٽ وارو قلعو وغيره ڏئي ڇڏيو.
ٿڏهن راجا منهنجي ڪجهه لشڪر سميت اتي رهيل هو. انهن ڏينهن ۾ مير سهراب خان
والي رياست خيرپور جو ڀاءُ مير غلام محمد خان ڪنهن شوق ڪار لاءِ عمرڪوٽ ڏانهن
ويل هو. ڪن ڳالهين کان مير صاحب جي ماڻهن ۽ راجا جي ماڻهن جو پاڻ ۾ فساد ٿيو
جنهن ۾ مير غلام محمد خان منهنجي ساٿين سميت مارجي ويو. اها خبر جڏهن مير سهراب خان
کي پئي ٿڏهن ڀاءُ جي زور وٺڻ لاءِ ڪنهن مهربان سميت جوڌپور ڏانهن چڙهائي ڪري

ڪنهن اتي شڪست ڏئي آيا جنهن ڪري راجا جي مهر سان عداوت ٿي پئي. ۽ پنهنجو
لڪر وغيره موڪلي مهر جي ملڪ مان ڦرلٽ چوريءَ جي نموني ۾ ڪرائيندو هو. ان
ڪري مهر سهراب خان ٿر جي مهاوري ۾ ڏاڍيان جي بچاءَ کان بلوچ بهادر قومون گهراڻي
الهنڪي زمينون لوڪريون وغيره ڏيئي وهايو هو. چون ٿا اچي ٿو ته اهو واقعہ ٽن مهينن
سج جي اول يعني ۱۲۰۲ هجري ڌاري ٿيو هو. مهر صاحب پنهنجي ملڪ ۾ جيڪي
بلوچ قومن جا ٽولا گهرايا هئا تن مڃي فقير صاحب جو والد صاحب مرحوم قائم خان به
پنهنجي چند ڀائرن ۽ ڇاچي حسين بخش خان سميت آيل هو. ۽ الهن بلوچن جا ٻوڙيان به
اڄ تائين الهن جيڪن تي موجود آهن.

جهڙوڪ:- مري. بگٽي. جهالي. ٻوڙي. جلالپي. رند. شهباطي. گوبالگ.
شر. بوردان. تالپور. لنڊ. جسڪاڻي. جلباڻي. لاشاري. لغاري. جانوري. دستي.
چالگ. حاجاڻو. مڇيڻاڻو. چالڊي ۽ مشوري موجود آهن.

شر بلوچ جي قوم جو اڳواڻ هن زماني ۾ فقير صاحب جو والد قائم خان هو.
جو شاه وسيله عليه رحمت جن جو مريد هو. شاه وسيله مان ڪا جي گنج بخش جي اولاد
مان هڪ بزرگ ٿي گذريو آهي جو شايد گند اواه ۽ گنج آب ساهي ڀاڙ جي طرف آهي.
سندن طريقه ۾ لڪر لقي اڻهاٽ (لاله لاله) جو بلند آواز سان ڪرڻ وقت پنهنجو
سر کڻي سڄي لوڏيندا آهن جنهن ڪري الهيءَ طريقه کي مائو اڻي طريقه ڪري سڏيندا
آهن. هن ملڪ ۾ اچڻ بعد چون ٿا ته قائم خان همگورجن جي هڪ بزرگ ميان ناصر الدين شاه
عليه رحمت جن جي صحبت ۾ تمام گهڻي ڪندو هو. قائم خان کي مهر صاحب وٽان
پنهنجي ۽ پسگردائيءَ جي عزامي خاڪي جي بچاءَ وغيره لاءِ ڪڍي ڦٽو. ۽ شهر بندي
جي اجازت جو ٻڌو ته برادر صاحب جي عمارت سان لڪيل حاصل ٿيو. جو اڄ تائين
فقير صاحب ميان بديل فقير وٽ موجود آهي ۽ ان ڦٽو جا نشان به اڄ تائين زورن
حالت ۾ ڏسڻ ۾ اچي رهيا آهن. قائم خان کي مهر صاحب جن جي طرفان وڏي عزت
حاصل هئي ۽ خاص شڪارگاهن جي مٿان مختيار ڪاريءَ جو عهدو مليل هوس. قائم خان
پنج وقتي نماز ۽ رمضان شريف جا مڪمل روزا چڱي نموني ۾ ادا ڪندو هو. ۽ سندس
نماز ڪرايل مسجد ۽ مدرسو جي بهار جا نشان اڃا تائين ڏسڻ ۾ اچن ٿا. ٻيهر سالهه
واري زمين لاءِ مهر سهراب خان کان ڪن راج وارن گهر ڪئي هئي جنهن ۾ مهر صاحب
جو ارشاد هو ته جيڪو به ماڻهو اڳي هاڻي اتي پهچائيندو ته انکي ڏيئي وڃي.
ٿوري عرصي بعد مهر صاحب ۽ سندس پٽ مهر مبارڪ خان شڪار ڪري اچي سالهه
واري واري ۾ منزل اندروڻا ته اتي هاڻي ڏٺائون ۽ پڇا ڪيائون ته هي هاڻي ڪنهن
آندو آهي تڏهن قائم خان حاضر هو جنهن جواب ۾ چيو ته ساڻن جن جي انجام موجب
پاڻي مون آندو آهي. اها حقيقت مهر مبارڪ خان کي به معلوم ٿي جنهن مهر سهراب خان
کي چيو ته هاڻي اها زمين قائم خان کي ملڻ گهرجي. جا مهر کان ملامس ۽ اڄ تائين
سندن ملڪيت آهي.

فقير صاحب جي ولادت

چوڻ ۾ اچي ٿو ته قائم خان کي چاليهه پنجاه ورهن ٽائهن ڪو لڙندو اولاد ڪونه ڄائو هو. جنهن ڪري سندس دل اولاد واسطي سڪايل رهندي هئي. چو ته داما جي زندگي واسطي پٽ ۽ مال به زينت آهن. جيئن الله تبارڪ و تعاليٰ بهمهجي ڪلام ۽ ساڪر ارشاد فرمايو آهي ته :- المال والبنون زينت حيات الدنيا.

حاصل ڪلام :- هڪ دفع هڪ مست سيد بڻامي حيدر شاه سملائي طرح قائم خان جي اوطاق تي اچي مهمان آيو. جنهن کي گهڻي هڪ منجهان عرض ڪيائين ته قبله سائين مون کي دعا ڪراو ته پٽ ڄمي جو پٽ لاء تمام سڪايل آهيان. الوقت ان سيد بادشاهه جواب ۾ ورائي ڏنس ته انشاء الله توکي اولاد آندو مگر انهن مان هڪ ڪل اسانجي ڀاڱي جو اٿئي. خبر آيو ته اهو سيد بادشاهه رهندو رهيو ۽ سندس دعا درگاهه الاهيه ۾ مستجاب ٿي. ڪجهه عرصي گذرڻ بعد سنه ۱۲۱۵ هجري بتاريخ ۲۳ ماه رمضان المبارڪ قائم خان جي گهر ۾ پٽ ڄائو جنهن جو نالو الهه سيد بادشاهه جي ڀاڱي واري لفظ چوڻ مطابق غلام حيدر رکيو ويو.

فقير صاحب جي تعليم

سماڻن جو چوڻ آهي ته ٻار کي تعليم اول گهر کان وٺي ملڻ شروع ٿئي ٿي سو الهه مريد فقير صاحب کي به تعليم فقيره جي ٻهنگهي ڪالوني ملڻ شروع ٿي چو ته قائم خان به بالڪر ڌڪر ۽ باشريعت جي رهندو هو. ان سبب ڪري فقير صاحب جا خيال ننڍي هوندي کان ئي چڱي پاسي ماڻل هوندا هئا. چو ته ٻار به گهر ۾ جهڪو بههجي وڏن جو ڏندو ڏسندو آهي ته پاڻ به اهو ئي اختيار ڪندو آهي. جڏهن فقير صاحب اڙهڻ لائق ٿيو تڏهن ڳوٺ جي خالڪي مدرسو ۾ ويهاريو ويو جتي ڪلام پاڪ پورو ڪمائ جڏهن ۱۳ - ۱۴ سالن جي عمر جو آيو تڏهن ڪيس هنگورجن جي مدرسو ۾ عربي ۽ فارسيءَ جي تعليم لاء موڪليو ويو جتي فارسي ڪليعتان ٽائهن پڙهيو. مگر بههجي والد جي پيرسن هجڻ ڪري وڌيڪ تعليم حاصل ڪري نه سگهيو چو ته ننڍي هوندي کان ئي والد پيرن جي خدمت جو ڪوڏيو هو. جي ڪانئس تمام زياده راضي هئا. جن جي دعا جو اثر آخر ظاهر ٿيو جو فقير صاحب الله وارن جي لست ۾ داخل ٿي ويو.

وڏير صاحب جي جوانيءَ جو وقت

هنگورجن جي مدرسو کان موٽڻ بعد فقير صاحب اچي بههجي والد پيرن جي خدمت ڇاڪري ۽ زميندار وغيره جو ڪم سنڀالڻ لڳو. جيتوڻيڪ قائم خان کي پڻ پٽ هئا تاهم به فقير صاحب کي قدرت کان چڱو ڀاڱو ملڻو هئو جنهن ڪري فقير صاحب والد پيرن جي خدمت خواه زماني ساريءَ جي ڪم ۾ سهڻي ڀائرن کان ڪو به ڪٽي نٿو. بهن جي والد جي پيرسن هجڻ ڪري ڪيس ڪنهن به ڪم لاء نه ڇڏيائين سڀ ڪم بههجي هئي.

تي ڪٿي پيو. قائم خان جي وڏي عمر هئڻ سبب شڪار گاهن جي مختيار ڪاري
فقير صاحب کي ملي ٿڌهن به فقير صاحب اهڙو ظلم وغيره ڪونه ڪيو. چون ٿا ته جڏهن
شڪار گاه جي ڪنهن به ڏوهي کي پڪڙي فقير صاحب وٽ وٺي ايندا هئا ته کيس آزاد
ڪري ڇڏيندو هو. فقير صاحب به پنهنجي والد وانگر روزي نماز جو سخت پابند هوندو
هو. جڏهن فقير صاحب جي عمر ۳۲ ورهن کي پهتي ٿڌهن سندن والد هن مائي دايما مان
سنه ۱۲۴۶ هجري ۱۷ شوال المڪرم جي گذاري ويو —

فقير صاحب کي پنهنجي والد جي وفات جو سخت صدمو پهتو جنهن ڪري اداس
خيال ۽ پریشان حال ۾ گذارڻ لڳو سرڪاري ملازمت وغيره کان ڪناره ڪشي ڪري
ڇڏيائين ۽ الهی صدمي کي ٽارڻ لاءِ فقيرن درويشن جي صحبت اختيار ڪرڻ لاءِ
هيڏي هوڏي خيال کي ڊوڙائڻ لڳو.

فقيري طريقي جي ابتدائي

فقير صاحب پنهنجي والد جي جدائي ۽ فراق ۾ ويڪاڻو ٿيو ويٺو هو. سو هڪ
ڏينهن اچي اهو خيال دل ۾ ويٺس ته جي آخوند عبدالرحمان مهيسر ويٺل ڪمال ڏير
تعلقه گهٽ جي سان ملاقات ڪري اچان. جو هينگرڙجن جي مدرسو ۾ گهڻو
پڙهندو هوس.

جڏهن فقير صاحب ڪمال ڏيري پهتو ٿڌهن آخوند صاحب محبت خاطر فقير صاحب
کي ٻه ٽي روزا ساڙيو. هي احوال آخوند صاحب جي فرزند مولوي صاحب ميان غلام محمد
مهيسر ولان لکيل آهي. هڪ ڏينهن آخوند صاحب فقير صاحب کي چيو ته اڳڙن ۾ هڪ
ڪامل فقير نالي محمد يوسف عليه رحمت فقير قوم کوکر ويٺل لاڙي پاڳو. جو اچي رهيو
آهي. جو سول فقير عليه رحمت جو فيض وارو طالب آهي. ۽ اتي ٻه ٽي ڏينهن به
۽ ڏڪر ڏڪر جي ذوق شوق ۾ رهيو ۽ مستغرق آهي جنهن جي زيارت ڪو به حضور
آهي. سو هل ته هلي اچي زيارت کان مشرف ٿي اچون. جڏهن فقير صاحب ۽ آخوند صاحب
ميان محمد يوسف فقير جي خدمت ۾ پهتا ٿڌهن ڏٺائون ته فقير ٽهڙائيءَ ۾ ڏڪر ڏڪر
منجهه مشغول آهي. هي به ساڻس مليا هڪ ٻئي جي واقفيت ڪيائون ۽ ڪجهه وقت
ڪچهري به ڪيائون. آخر ۾ فقير کان پڇيائين ته مون ڪلائي دعا گهرڻ لڳا ٿڌهن اچي
آخوند صاحب دعا گهري ته فقير ساڻن ا مونکي ڪا دين دنيا جي دعا ڪراو ته فقير صاحب
ٻئي ٽهري چيس ته ابا ائين ٿيندو ۽ چيئن تر ڪهر يو. وري فقير صاحب به دعا گهري ته
فقير ساڻن ا مونکي الاهي عشق محبت جي ولد مان پاڻو ڏيار ته يوسف فقير وٺي وڙڪو
ڏيو ته ڪٽوليءَ تان هٽ لهي اچي فقير غلام حيدر کي پاڪر وجهي بغل ڪري سيني
سان لائي هيٺيان لفظ چنڊ ٻار چوڻ لڳو ته. غلام حيدر ا تون اڄ امام حسين عليه السلام
جي فرائي دفتر تي داخل ٿي وئين. ۽ ٻه ٽي فقير صاحب اتي کڙسي رهيو ۽ کيس حقيقي
ڏڪر جو سبق پنهنجي مرشد ولان امداد ٿيو. ازان بعد فقير صاحب مذڪوره ڏڪر

جي سبق ۾ شب روز مهو ۽ مشغول رهندو آيو. فقير صاحب ڏڪر جي پيچ بعد زندهداري ۽ زماني وارون ڳالهون سڀ وساري ڇڏيون. الله تبارڪ بدهنجي مهرباني سان فقير صاحب جي دل اتر پڌر. فوض واري ۽ سهائي صفائي ڏانهن مائل ڪئي هئي. وري و پتر ڪامل فقير جي سبق ۽ صحبت وڌيڪ جوش جا ڳائي ڇڏيس جو بدهنجي مرشد جي عنايت سان وحدت جو جام نوش ڪري دلوي رهري لمش جي غم کان آزادگي حاصل ڪيائين ۽ بدهنجي حقيقي محبوب جي صحبت ۽ عشق ۾ رصل لاه ۽ جنون ۽ مشغون رهيو. لبت آخر الله تبارڪ و تعاليٰ جي ڪل ڏٺس ڏاڏيس الموت واري فرموده موجب. فقير صاحب جي مرشد ميان محمد يوسف فقير علامه رحمت جن هن فاني دنيا مان رحلت ٿي فرمائي ته الوقت فقير صاحب جو ڪجهه عرصه کان اتي خدمت ۾ موجود هو. ته ان سان ڪجهه وقت خلاصي خاوت ڪئي هئائين. ۽ مير صاحب مهر علي مراد خان علامه رحمت والي رياست خيرپور به بدهنجي مرشد جي خدمت ۾ موجود هو. الوقت محمد يوسف فقير مهر علي مراد خان جو هڪ وائي فقير صاحب جي هڪ ۾ ڏيئي ڇو ته ميان غلام حيدر هيءَ ٽاري اسانجي دعا جي ڏوڪل آئي ٿيون ڪري ٿو ڪي به ڇڪائي ته اون به هڪي دعا جي نظر جو پاڻي ڏيندو رهڻ

چون ٿا ته فقير محمد يوسف فقير جي آخري خلاصي ڪچهري ۾ فقير صاحب جا خيال تمام وڏائي ڇڏيا جو فقير صاحب آفي باقي رانجي ويو. ازاله سواه مهر علي مراد خان به فقير صاحب ڏانهن راض ٿي هو ۽ کيس بدهنجي مرشد وانگر سمجهڻ لڳو.

فقير صاحب جو مذهب

ولمن سڳورن جو قول آهي ته :- الصوفي لافرق پرستي. يعني صوفي فرق پرست نه آهن يعني صوفي فقير فقط بدهنجي مرشد واري ڏسڻ سبق الله جي اسر ڪمائڻ ۾ مهو ۽ مشغول هوندا آهن ۽ مذهبي گفتگو جي ڇوڙ ڇاڙ يا بحث مباحثه کان آزاد رهندا آهن. جيئن مولانا جلال الدين رومي رحمت الله علامه بدهنجي مريدوي شريف ۾ هڪ هيت فرمايو آهي ته :- نور حق در ٿو ڪر ڪردن مچلي. ٿو ڪر فتار ۽ ابو بکر رضه و علي رضه ٿر ڇو :- نه نور حق پاڪ جو ٿيندو ڏار ۾ ڪنن روشن ٿيندو. ڇو جو ٿون جهڳڙي گهٽ وڌائي ۽ ابو بکر رضه ۽ علي رضه جي ۾ گرفتار آهن.

اهڙي طرح فقير صاحب به مذهبي ڇوڙ ڇاڙ کي پسند نه ڪندو هو. ۽ هميشه ڏڪر ان ڪار ۾ مشغول رهندو هو. تنهن هوندي به فقير صاحب بدهنجي شعر ۾ ڪنن هندن تي بدهنجي مذهبي عقيدن جو اظهار ڪيو آهي. جنهن منجهان ثابت ملي ٿي ته فقير صاحب مذهب محمدي ۽ طريقه قادريءَ جي پيروڪار ڪندو هو. ۽ شريعت محمديءَ جو به پورو پابند هو. فقير صاحب جي مذهبي عقيدن جي تابعي لاه هونيان چند شعر درج ڪجن ٿا.

معاف ڪندا اچي مون ٿڌي
مدد ڪندين ٿون مرشد مهر
عاشق مولا قطب الکبير

۱- اول ڪمان ٿو يا الله
مير محمد مدور ماه
چار ٿي سار حامي همراه
حسن حسن جي ڏانهن ڏاه

۲- جعفر جاني گر راهدار
موسوي کاظم لهندم سار
عسکر عاصم جي آڌار
دوارده دارو چارئي يار
اچي هامي ٿهند آهن فخر

مدد ڪندين تون مرشد مير
عاشق مولا قطب الکمبر
۳- يار چارئي سڀ سڃا سڃتون پـلا
سرهارجن ۽ راضين جي هڻ ڪلا
سي ڪلا ۾ غار ٿيا منجهه تار دوزخ مبتلا
تون وصي وارث ٿينهن جو يار يارو پڪ نظر
يا مفضل مولا علي امداد ڪر

۴- ٻارن تو بهرو ٿيا تابع تمام
عجمي عراقي ڪن سجده سلام
مصر ماڳڪ ماڻهو ڪنهن تو ڪلام
قندار ڪاشان ۾ مڃن ميران مدام
چوڏهن طبق ٿا چون ٻهر عبدالقادر امام
تون درگاه خدا جي جو واحد وزير
مدد ڪر مهدي الدين دلقون دستگير

۵- رسي تون رحم ڪر ٻيا ميران ٻهر
خطبه ۾ :- چار ٻارو ٿار ٿي
صديق راض سچ سچار ٿي
عثمان عجم بهدار ٿي
سرچشم علي اسرار ٿي
يا ماه رمضان مريها

۶- مثنوي :- ٿور اوز روشن جو احمد طي

آه صديق فاروق و عثمان ولي
۷- منجهه طريقه ٿيندي آه طرف ڪامل قادري

راز تون مھرم حقيقي جو سدا بهمنبري
ڪل تابع شاه ٿيندو جن انسان واري
ناه توريءَ ٻيو ٿڪيو ڪو نام مولا ڪر نظر
يا مفضل مولا علي امداد ڪر
يا مفضل مولا علي امداد ڪر

هل شوق هاديءَ جي سدا منهنجي شاد ڪو
۸- شاهن شاه ڪر نگاه لڳه الله

مڪمل معاف مڙن جا
سيد صام ڏي انعام ڪر
جام حامي هر دو عالم جا
ڪهر ڏوه ڪڍ الدوه مٽين
لوح لکڻ جا

چارئي يار ٿين سار مـون منار
آهن شمس شرع جا

مدد مير ڪر امير شاه صبر رسي
ڪاف ڪرم جا

۹- علي سرخ الاقان تون هر دم جاري

چارئي يار ٿين ڏسان ٿين تون راضي

۱۰- سدا تير هين دسمن سڏ سڏ سڏي

و هلو تون دامن وٺو راڳان ڪٿي

مدد عي مار منهنجو تون تير وٺي

ڪون ٿينهن ڪوفيءَ کي بلڪر ٻي

مهدي الدين ميران تون منهنجو ڏٺي

تون بادشاه بغداد جو آهين روشن ضمير

مدد ڪر مهدي الدين دلقون دستگير

رسي تون رحم ڪر ٻيا ميران ٻهر

هاڻي مٿين ڏٺن ڏهن مصرعن منجهان

ناظرين صاحبان فقير صاحب جي مذهب ۽

عقيدن جي معلومات ڪري سگهين ٿا ڏچن

ٻارن منجهان ٿلا ٿا اصحابن پگرون ۽ ٻهر

عبدالقادر جيلاني بغداديءَ کي نوابان

۽ سندن شان ۾ مداحون ڪهڙي مذهب

وارو ڪري ۽ چئي سگهندو آهي ؟

فقير صاحب جو شعر و شاعري

عام طرح چوڻ ۾ اچي ٿو ته شاعر ٻن
قسمن جا ٿيندا آهن :-

۱- شاعر حال جا ۲- شاعر قال جا-

اهڙي طرح جيڪڏهن فقير صاحب جي شعر

کي باريڪ نمون سان نظر ڪجي ته صاف

صاف ڏسجي ٿو ته فقير صاحب ۲-

شاعر حال جو هو ۽ نه قال جو. ڇر لـ

ظاهر صاحبان کي اڳتي هلي معلوم ٿيندو ته بعضي بعضي فقير صاحب جو ڪو شعر
مغلا مضمون يا سندس آهي ته اهو ئي شعر ساڳئي وقت ڪافي ڪافي مروج يا مثلف
آهي. اهڙي قسم جا شعر به پنج ڪمٽا آهن. جن منجهان معلوم ٿو ٿئي ته قال جي
شاعرن وانگر فقير صاحب کي ڪو خاص شعر جو عشق ڏنل نه هو. باقي جهڙي به
هاڻ کي خيال وغيره ٿي ڏسڻ ۾ آيس اهي شعر جي نمونن ۾ اظهار ڪندو ويو آهي
چون ٿا ته فقير صاحب کي جڏهن جوش ۽ جذبو جاڳندو هو تڏهن جهڙي ڪي به
حال احوال مولودو هوس سو اتي جو اتي غلام صاحب جي نمونن ۾ سڄو سارو
چئي رهي ٿو ڪندو هو. ان سان گڏ ڪڏهن ڪڏهن اهڙو به جوش اٿندو هوس
جو تڏهن جا تڏهن مٿي ٿر ڏانهن هليو ويندو هو. ۽ شعر چوڻ وقت يا بعضي ٻري
اهو پنهنجو شعر هڪ ڪتاب تي اڳوڻي سڌي ۾ لکندو ويندو هو. جڏهن ڪتاب
جو پمان اچي. پڙهي لکي آيا آهن. فقير صاحب ڪهڙو ڪري شاه صاحب جا دونهن
۽ ڪلام سچل سر مست يا نالڪ شاه پنهنجي مرشد جا پڙندو هو. ۽ پڙڻ وقت ڪريو
تمام ڪهڙو ٿيندو هوس.

فقير صاحب جي پنهنجي دستخط ڪتاب تي مشوي فارسي تصنيف شاه شريف
نور علي قلندر قدس سره جي لکيل آهي جنهن جي شروعات بسم الله کان بعد
هن طرح آهي —

مرحبا اے بلبل باغ کهن - از گل و عبا بگو با ما سخن
مرحبا اے قاصد از بار ما - مدح به بردم خبر از بار ما
مرحبا اے پادشاه فرخنده مال - مرحبا اے طوطی شکر مال
از السراپ پنهنجي مرشد لالڪ پورشف فقير عليه رحمة جن جا ڪلام ۽ ٻانهون به
لکيل آهن ۽ مدح افشاني در شان حضور سرور ڪائنات صلعم چيل ميان صاحبزاده فقير
۽ رقي درازائي عليه رحمت ۽ سستي چيل ميان سچل سر مست عليه رحمت جي
به لکيل آهي جي خاص ڪري فقير صاحب پنهنجي هڪ سان لکيا آهن. سي به ٿورا
ڪهڙا ٿڪرا سندس دستخط رسالو ۾ موجود آهن. جيتوڻيڪ فقير صاحب جي ٻولي
سنڌي هئي تڏهن به پنهنجو شعر بعضي بعضي سرائڪي ٻولي ۽ اردو مع سرائڪي
۽ فارسيءَ ۾ به چيو اٿس.

فقير صاحب جي شعر جا ڀاڱا هي آهن —
سنڌي دونهن ۽ سرائڪي دونهن. سنڌي ڪلام ۽ ڪافيون. اردو غزل ۽ رباعي
سرائڪي ڪلام ۽ فارسي غزل ۽ مداخلون ۽ مداخلتون سه حرفون. مشوي سنڌي
وال ٻوليءَ ۾ گهڙولي —
اڃان به ايترو افسوس ظاهر ڪرڻو پري ٿو جو هي موجوده رسالو فقير صاحب
جي شعر جي اڌ کان به گهٽ هڪ لکيو آهي ۽ باقي لاپاب ٿي ويو آهي —

فقير صاحب جو حليہ ۽ شخصيت

فقير صاحب قد جو ڊگهو ۽ شڪل جو تمام سٺو ۽ وار به ڊگهو هوندو هو

۱ مٿي خواه ڏاڙهيءَ جي وارن کي ميهندي لڳل هوندي هئس ۽ جسم سنئون سڌو ۽ وارو هوندو هوس، ڏاڙهيءَ کي بالڪل ڪونه وٺائيندو هو. مٿي ۾ عام طرح ٿوليءَ جي پرست پريل پائيندو هو. ۽ اندر ٻاهر مٿي تي گهڙو رنگ جي ڊگهي ٿوليءَ تاج مٿان سائي دستار پڻندو هو. ۽ ڊگهو بهراڻ بعضي سائي بعضي گهڙو رنگ جو ۽ وچولي ٿولي جي ڊيڪيندو هو. ڪلهن تي گهڙو چادر ۽ هٿ ۾ ڊگهي لٺ به کڻندو هو. ۽ ڪوت سائي ڪمڙاب جو پائيندو هو. مذڪور پوشاڪ مان اڃان ٿاڻ ڪپڙو جي ڊگهي ٿولي موجود آهي جا سندس مزار شريف تي دستار جي اندر ان ٿل آهي باقي گهڙو جي ڊگهي چادر ساڍا ٽي وال ۽ سندس لٺ ۽ چوڻسو سائي ڪمڙاب وارو به اڃا ٽانگن موجود ۽ محفوظ آهن ۽ فقير صاحب اڪثر ڪري بهرن ۾ اتي به اهاڙي وغيره جا ٺهيل گهمٽلا پائيندو هو. جوانيءَ ۾ به فقير صاحب امن پسند، وارو، سٺي ۽ زحر دل به هڪڙو ئي هو. سواري هميشه گهوڙيءَ تي ڪندو هو. اڙس دشمن نواز ۽ مهمان نواز به ڏاڍو هو. گهڻو ڪري گهمٽ جو شوق به هوندو هوس اهڪلائي پسند ڪندو هو. ڊاڳ به وقت سر پڻندو هو. يعني روزانه اڪثر ڪري ٽن ڇار جو پٽڻ شروع ڪندو هو. جو انهن ٽنهن ڇارن جي وقت ٽانگن ٿيندو هو. پٽڻ هميشه ٿوري ڪندو هو ۽ جوانيءَ کان وٺي پوئين رات جي وقت پنهجي ٿوري ويٺل آدمين کي پاڻ وڃي اٿاريندو هو ته خدا کي ياد ڪن. ۽ پاڻ يامن مبارڪ وڏي آواز سان سهڻي آواز سان پڙهندو هو. فجر جي نماز وغيره کان بعد ۾ مراقب ڪري ويهندو هو، جنهن ۾ انهن ٽنهن ڇارن مشغول ۽ مقرر رهندو هو. وري شام ۴ يا ۵ بج. کان نماز مغرب ٽانگن مراقب ۾ مستغرق هوندو هو.

زمانه وفات

ڳالهه ٿا ڪن ته جڏهن فقير صاحب جي لاڏاڻي جو وقت عنقريب آيو ته ان کان ڇهه روز اڳ. پنهجي عزيزن قريبن ۽ پاڙيسرين هندو خواه مسلمانن کي گهرائي انهن کي موڪلائڻ لڳو ۽ ڪالهن ڪوڙو ۽ مٿو الفاظ ٿل رضائيت لڳو. چون ٿا ته ٿالي دوجر ۾ قصاب ويٺل ميهڪهو فقير شر جي اڳيان پنهجو بهراڻ لاهي رکي چوڻ لڳو ته مون به لڪڻ هڻ جو مون توکي اگهاڙي پٺيءَ تي هڻيا هئا. پوءِ ته هو ويچارو اچي ٿوڻ لڳو ۽ چيائو ته سائين هي سوري ڪهري ۽ الله شاهد آهي ته مون توکي معاف ڪيو. ۽ سڄي کي خداوند ڪرنام جي ياد ڪرڻ لاه هدايت ڪمائين. سنه ۱۲۹۴ هـ ۲ لاري محرم شريف مهر محمد فقير صوفيءَ جي وصال جو قاصد ڪافل گهڻي آيو ۽ فقير صاحب کي شايد يعني ڏيکارڻ گهرائون جنهن تي فقير صاحب چيو ته پنهجي دوست جو احوال مولڪي اڳيئي معلوم ٿي رهيو آهي. اوه ته پاڻ به سنه ۱۲۹۶ هـ جي ۶ تاريخ محرم شريف جي هن دنيا مان لاڏاڻو ڪري ويو، سندس وفات جي يادگيري لاه محرم ۽ صفر چڏو ميهڪهي فقير ۱۲ ربيع الاول جي فرائي ميلو شروع ڪرايو، آخر اهو به سنه ۱۳۱۳ هـ ميلو جي رات وصال ڪري ويو.

فقير صاحب جو اولاد

فقير صاحب ٻه شاديون ڪيون هيون. پهرئين گهر مان پنج پٽ ۽ ٽي پٽي ۽ ٻي گهر مان مٿي پٽ ۽ سندس پٽن جا ٽي پٽ آهن. ۱- ميهڪهو فقير ۲- علامه برادر فقير

۳- دین محمد نقیر ۳- در محمد نقیر ۵- خداداد نقیر ۷- غلام المصطفی نقیر ۷- غلام المصطفی نقیر - نقیر صاحب ولان سندس اولاد نه چگو فیض پراو هو - جو سڀني ڏکڙ سان گذاریندا هئا ۽ نقیر صاحب کي ادب وچان سڀ ساڻهن ڪري ڪولیندا هئا. سڀني کان وڏو ۽ ڳڻيو نقیر هئو جنهن کي نقیر صاحب جي گذرڻ بعد گادي نشین ڪيو وڃي هئو. هي نقیر به ڏهه جي والد صاحب [والکر] با ڏکڙ ڪر جي هلندو آيو. جهڙوڪ علم پڙهيل نه نه هئو ڏهن به ڪيترن ڏاڏن کان ۽ علم وڙن کان وڌيڪ چاڻ هئس ۽ شعر به چڱي نموء جو چيو اٿس جو اميد نه هن کان بعد پر اڙهي ڏسندا ۽ ڏسڻ ۾ ايندو ته هي شعر ڪنهن پڙهيل ماڻهوءَ جو آهي. ان سان گڏ وڏي معنيٰ رکي سگهي ٿو. ۽ ڳڻيو جو نقیر جي اها ڪاريءَ ۾ نقیر صاحب جي مزار مٿان هڪ عالیشان مقبره تيار ٿيو جنهن جو نظارو ڏسڻ وڙن آهي. آخر پنهنجي والد صاحب جي وفات بعد اڻويهين سالن کان بعد ماه ربیع الاول ۱۲۸۵ ۽ سنه ۱۳۱۳ هجريءَ ۾ هن فغا جي مڪان مان ڏارالبحا ڏانهن لائي ڏنو ڪيو. ۽ ڳڻيو نقیر جي جنم جي تاريخ ۲۷ رجب المرجب سنه ۱۲۳۳ هجري ۾ آهي ۽ سندس عمر ۸۰-۸۱ ورهيه هئي صبح جو سوال يعني باقي ٻيون رات جو هڙلاو هو ته یاسین ۽ زمزل ۽ ثنائین سورتون پڙهان ۽ ڏن بلند آواز سان پڙهندو هو. ۽ ڳڻيو سندس نالو حبیب الله رکيو هئائون پر قدرتا طبیعت ۾ خوش نه رهندو هو. هڪ ڏينهن جي ڳڻيو آهي ته هڪ نقیر ساڻو ۽ ڪجهه ڏورانهن نموء سان آيو. شايد ان کان ڏس ڀلڻ ۽ ڳڻيو وڃي جنهن ڳڻيو نه چوڪرو کڻي اچو ته ڏسان ٽپڪ ڇوڪري کي کڻي آيا جنهن کي ڏسي چٽاڪن نه هي ته مينگهو ڏي گراج وارو آهي ۽ ٿيندو به سو هن جو نالو مينگهو اٿو ۽ کيس ۽ ڳڻيو مينگهو سڏڻ لڳا ته خداوند جي قدرت سان چوڪرو چڱو ڀلو ٿيو. ڇوڪڙهن اصل نالو بهاولنس ته بهادر ٿيو ٿي پوي آخر ٽپڪ مينگهو نالو مشهور ٿي وئس. ۽ ڳڻيو نقیر جي وصال بعد سندس پٽ ميان غلام شاهه نقیر ۱۴ ربیع الاول ۱۳۱۳ هجري ۾ گادي نشین ٿيو. جو سنه ۱۳۵۸ تاريخ ۲۱ ربیع الآخر جي تولد ٿيو هو.

هي نقیر به پنهنجي وڏن پڙکن جو ٻيو ڪار هو تمام ارم سها خوش خلق ۽ مانيو ۽ سالم طبع ٿي گذريو آهي. ۽ سخاوت ۾ اڳين کان به گره کڻي پيلو هو جو سندس سخاوت جي هاڪ ٻڌي ڪهترائي ماڻهو بهرورڪار حالت وارا اچي وٽس رهندا هئا جنکي کاڌو خوراڪ لٽو ڪهڙو اڻ هو ملندو هو. پر بعضي ڇوڪڙهن ڪا شيءِ موجود نه هوندي هئس ۽ ڪو سائل اچي سوال ڪندو هو ته ان کي پنهنجي جان تان ڪهڙو لٽو به لاهي ڏيندو هو. روي نماز جو سخت پابند هوندو هو. ازاسواءِ انصاف پسند نه هڪڙو ٿي هو. ٽپڪ آخر ۷۷ ورهين جي ڄمار ۾ سنه ۱۳۷۵ هجري تاريخ ۱۴ ربیع المرجب سنه ۱۳۳۵ جي هن فاني دنيا مان لاڏاڻو ڪري وڃو. پر هن نقیر کي ٻيو اولاد ڪونه هئو. سندس جهڙي سندس ٻيو ٽيهر ڀاءُ ميان قائم نقیر به وصال ڪري وڃي ڳڻيو به لاڏاڻي نقیر هو. ازاسواءِ دستار بعد علماء به هو. ۽ حڪيم به هڪ ٿي گذريو آهي. سندس شعر سندس قابليت جي ساک پري رهيو آهي. جو اميد نه آخر رساله ۾ پڙهي ڏسندا. ان ڪري نقیر غلام شاهه جي وفات کان پوءِ سندس ٽنهن ٻڙ ڀاءُ ميان مراد علي نقیر کي گاديءَ تي ويهاريو ويو. هي نقیر به پنهنجي وڏن والکر ڏکڙ الڪار ۾ رهندو آيو ۽ صبر ۽ بردباريءَ جا وٽس الهام پڙيل هئا. ۽ ڪجهه شعر به چيو اٿس جو چڱي نموء

نقير غلام حيدر مرحوم

جو ڏسڻ ۾ ايندو هو. نقير سنڌي سولائيڪي نه جڳي ڄاڻندو هو. انصاف به
خرش مزاجي ڪوٺا سندس فطرت هئي. سندس جنم جي تاريخ ۲۶ مهينو شعبان ۱۲۰۴
۾ ٿيو ۽ آخر ۵۵ ورهين جي ڄمار ۾ سنه ۱۳۶۱ هجري ۾ هن فاني دنيا مان لالائي

ڪري ويو. ان کان بعد سندس وڏو فرزند ميان بديل نقير گادي نشين آهي هي صاحب
پنهجي وڏن جي پيروي ڪندڙ صبر ۽ تحمل جو ڳوٺا هڪ پتلو آهي. هن نقير پنهنجي
جد پزرگوار مرحوم ميان غلام حيدر نقير جي مزار شريف مٿان هڪ عاليشان پٿر
ڪرايو آهي جنهن جو نظارو ڏسڻ وٽان آهي. ۽ سائيس سندس ڀاءُ ميان منور علي
به وڏو مددگار آهي.

مزیدي جو سلسلو يا شجره

نقير صاحب جي ذڪر مڪر پيچ جو احوال ڪجهه اڳي به ڪري چڪا آهيون. هاڻ
هڪ نقير صاحب جي مرشدي سلسلي جي جوڙڪا وڌيڪ واقفيت ٿي آهي اها درج ڪجي ٿي

- ۱- نقير غلام حيدر نقير گوند ۾، عالمه رحمت —
- ۲- نقير محمد يوسف عرف لاکه شاهه عالمه رحمت —
- ۳- سلطان العارفين سچل سرمست عالمه رحمت —

وقت جي حاڪمن ۽ خاندان سان لاڳاپا ۽ دوستي

والي رياست خيرپور مير علي مراد خان نه خاص نقير صاحب کي پنهنجي مرشد
۾ موده موجب ايتري عزت ڏيندو هو جيتري پنهنجي مرشد کي ڏني آهي. ازالو
ڪن اهڙن خاص موقعن تي هر هميشه خرچ وٺندو به ملندو هو. جهڙوڪ محرم شريف
عزاداري وغيره لاءِ ۽ شادين مرادين توڙي غمن تي وڃڻ وقت نقير صاحب کي خادم
ٿيو ۽ ان سان گڏ بچاءُ چڙي جو راشن ملندو هو. جو مير علي نواز خان جي زمانه تائين
اهو دستور هلندو آيو. ان کانسواءِ نقير صاحب جو پنهنجي زمانه ۾ هميشه ماڻهن
ٿورڪن سان دوستي جو لاڳاپو هو.

- ۱- صوفي خير محمد نقير حبيبي ۽ رحمت — ۲- صوفي بديل نقير روڙائي رحمت —
- ۳- دريا خان نقير رڳي جو ويٺل حڪمڙي روحل نقير — ۴- ميان لونگ نقير مهمسر —
- ۵- مير صاحب مير غلام محي الدين صاحب جملائي جن وقت هر هميشه ويندو هو
ڇاڪاڻ ته قادري طريقه جا اصل مير بزرگ اهمي بادشاهه آهن.

متفرقه حوالا

خدا جو خوف ۽ هڪ دفعي هڪ شخص فاني اعتبار شر جي قريب الموت جو ٿاڻو
ڏسي نقير صاحب کي اڏو خوف ڄاڻيو جو اتان ڪاٺولي ٿوبه ٽاري ڪري جو الموت
ڪٽي جهنگ ڏانهن رخ رکيائين ٿاڻو ڳوٺ کان اتر اولهه طرف هڪ ميل پنڌ تي هڪ
لعي جو وڻ پيٺل هو سو لعي هڪ ڌار لعل ۾ پنهنجا ڏکڻا وار ٻڌي پاڻ کي لٽڪائي
چڏيائين ڪلاڪن بعد هڪ ڏنار اها ماڃر آڻي ڪٽي ۽ چنن تي ڪيترا
ماڻهو ۽ نقير صاحب جا فرزند وڃي جو ڏسن ته نقير صاحب اتي نه ميان ساڳو لفظ

۱۰۰ مال ڪري رهيو هو. سندس اکين مان ڳوڙا به وهي رهيا هئا آخر
تان وار چوڙي لالو ويو. چون ٿا ته آخر عمر ٽانهن فقير صاحب جو ٽڪير ڪلام توبه توبه
ي ويو هو. وجود کان ويسارو. هڪ دفعه فقير صاحب جي اڳيان سندس وڏو فرزند
هنگو فقير آيو ۽ ڪيس ابا ابا ڪري سڏيائين ته فقير صاحب ڏانهن لهس ٺهاري چيو ته
ڪهڙو آهن؟ مينگهي فقير چيو ته سائين مان آهيان مينگهو. فقير صاحب چيو ته مينگهو
ڪهڙو؟ وري مينگهي فقير چيو ته سائين! مينگهو پٽ غلام حيدر فقير جو. تنهن تي
فقير صاحب چيو ته غلام حيدر ڪهڙو؟ پوءِ نه ٻئي ڪهڙي ڪن خاموش ۾ رهيا ڪجهه
پر بعد فقير صاحب چيس ته توکي اها خبر نه آهي ڇا؟ ته تنهنجو پٽ غلام حيدر
ڪيترن ڏينهن کان وٺي گذاري ويو آهي.

لاطمعي :- سيار جي موسم هئي ٿوري گهڻي مينهن جي ٻراول وسي رهي هئي ان
وقت فقير صاحب جي اڳيان آواز ڪلام ٿي رهيو هو ته نالي بلوچ خان پر ڳڙي جو مهر
علي مراد خان جو هڪ نوازل ماڻهو هو. سو اندر آيو. فقير صاحب خيال ۾ رهيو ۽
ستفرق هو. بلوچ خان به اچي فقير صاحب جي سامهون پر فرنگ ويهي رهيو ڪنهن
وقت فقير صاحب الله اڪبر چئي مينهن ٻڌي ڪري ڏانهن نگاه ڪئي ته نگاه ڪرڻ
سان پڪدم بلوچ خان وڃي ٻوڙي ڪريو جنهن کي ويڙن ماڻهن جهلي ورتو ڪهڙي کان
پوءِ سامهه ۾ آيو ۽ مهر صاحب جن جو لکيل ۽ موڪل ٻروانه زمين انداز ۲۵۰ ايڪڙ
لمڪر بابت ڄاڻگر جو فقير صاحب کي ڏنو فقير صاحب ٻڙهي کڻي اڳيان ٻرندڙ مڇ جي
حوالي ڪيو ۽ ڪيس چيائين ته بابا! مهر علي مراد کي سلام ڏج ۽ هي ٽي ماڻهو ڏج ته توکي
باسب نه آهي جو هڏا اسان فقيرن ڏانهن ٿو موڪلين. انهن هڏن جي چوسڻ لاءِ
ڪافي ڪافي آهن.

لاطمعي :- هڪ دفعه جي ڳالهه آهي ته مهر صاحب جي منزل شهر جي ٻاهران اتر
اوله طرف هڪ ڪان ڪهڙا ٻڙ وٽ ٿي. شام جي وقت مهر صاحب خاص فقير صاحب
جي ديدار لاءِ آيو. الوقت راندي آواز ڪلام ٿي رهيو هو ۽ فقير صاحب بهنجي مشغوليءَ
۾ رهيو هو. ڪجهه عرصي بعد فقير صاحب الله هو جو آواز ڪري مينهن مٿي ڪيو پوءِ
مهر صاحب به لباس جنهن کي بغل ۾ رکي رهيا ڪيائين ۽ چيائين ته مهر صاحب مراد خان
تون بادشاهه ماڻهو مان هڪ ڪڍا ڪر فقير وٽ هلي آيو آهن. سو ڪن توکي آيو ڏار ۽
ڪي ٻڌا ڏار سو هاڻي ته فارسي ماڻهو مولڪي ڪڪ ڪڪا. پر چڱو جو آهن جو تولي
خدائي رحمت وسندي آئي آهي. آخر ۾ مهر صاحب عرض ڪيو ته قلم سائين. منهنجو
هڪ عرض آهي جو قبول ٿوي. جو مان توهان کي پٽيءَ جي لمڪر ٻائيءَ واسطي وٺيو
مڪمل ڪيمرو سائين جو ڏيان ٿو جو قبول ٿوي. فقير صاحب جواب ڏنو ته مهر صاحب
اها ڳالهه مودسان نه ڪريو ٻيڪ فقير صاحب چيس ته توهان ڏئي مگر مان وري توهان
کي ڏئي ۽ هي مثال به ڏنو ته مهر علي مراد خان تو بهر سن بادشاهه کي مان ٻارو لڏو
سڪل لڪر کائڻ لاءِ ڏيان ته ڇوڪر ٽيون کائي سگهين؟ اهڙي طرح اها ملڪيت به مونکي
سڪل هڏي والڪر نظر اچي ٿي جنهن جي کائڻ مان اڻلندو نقصان ٿي ٿو ٿو.
لاطمعي :- هڪ دفعي جي ڳالهه ڪندا آهن ته فقير صاحب جو فرزند ميان غلام الهي فقير

عجب رلدان والى تولى

پوء سندس چوڻ موجب ڳالهه هن طرح آهي ته جلد ئي مخدوم صاحب قلمدار سلطان
عليه رحمت ئي وٺو جتي کيس ڪچهريءَ جو ڏيکار حاصل ٿيو ۽ فقير صاحب به اتي
ڏٺائين. اتي هڪ فقير سندس ٻانهن کان وٺي مخدوم صاحب کي عرض ڪيو ته هي
توهان ڏانهن اميد رکي آيو آهي. جنهن تي مخدوم صاحب عليه رحمت جن فرمايو ته
هڏجي ولد جو پاڻو فقير غلام حيدر وٽ آهي وڃي ان کان وٺي. پوءِ ته جلد ئي بهرام فقير
فقير صاحب جي ڳوٺ آيو جتي فقير صاحب مٿس توجو ۽ اچلمو جنهن ڪري چند روز
بيهوشيءَ ۾ رهيو ۽ ازان بعد فقير صاحب کان سبق ورتائين. ۽ سندس ولداه مائي زيب
فقير مائي تنهن به اچي فقير صاحب کان ڏڪر ورتو ۽ اتي رهڻ لڳي.

عجيب نقل ۽ - ميان محمد علي شاه ولد مهر شاه سيد رينل مگر جي کي هادي بخش
فقير عرض ڪيو ته سائين ڪا دعا ڪريو جنهن تي شاه صاحب چيس ته مولڪي دعا ته
اوھان وٽان ئي ملي آهي. جنهن جو بيان هن طرح ڪيائين. ته فقير صاحب جن جو
مهر علي مراد خان تمام معتقد هيو پر مولڪي دل ۾ الومان بهما الندا هڻا ته هي فقير ته ته
آهي پاڪ مڪرمل آدمي آهي. هڪ دفعي فقير صاحب ميان غلام حيدر فقير مهر صاحب
وٽ آيو دستور موجب مهر سندس اعتقاد ڌاري ڪئي مان به چيو ته ڏسان ته ڇا آهي.
اڃا اهو خيال ڪري آيس ۽ اچي فقير صاحب جي زور ۾ سامهون وٺيس ته ڪنهن وقت
فقير صاحب نظر ٿيڻ لڳو مرن ڏانهن گهرو ڪري لھارو. فقير جي لھارڻ تي مان ڪدم

وچي بي هوش ٿي ويس ۽ اهن سمجهو ۾ آيو ته بجايء پا وچ جهڙي لکي نوراني ٿي
منهنجي اکين مان آروهار وڃي ٻاهر لڪي ڪجهه وقت گذرڻ کان بعد ۾ فقير صاحب
سان مامس جنهن تي فقير صاحب مونکي بدل گهر ڪيو ۽ سڄي حقيقت بيان ڪرڻ جنهن
تي فقير صاحب منهنجي سيند تي هٿ ڏيڻائي چيو ته محمد علي شاه مگر ۽ شيطان
خيال کان به ويو ته هتان به ويو . پوء اچي رنگ لڳو ۽ پوء ڏڪر ڏڪر به ورتا سون
۽ زمانه کي به ڇڏيو سون . پهرين پهريائي ته فقير صاحب ڪافي عرصي

مرشد تان سر ڏاڙهي ۽ ڇڏهن سنه ۱۳۳۳ هجريء ۾ الڪانڊ ڏانهن مير صاحب ويو هو
ٿڌهن چون ٿا ته مراد جيڪا ٿي جو مير صاحب جو خاص نواب ملهيو هو . سو پا لکي
مير مراد جي نالي سان ڪو ٺاڻ لڳو . هڪ ڏينهن ان هستيء وچان مير صاحب مير
غلام محي الدين صاحب راجپور شريف واري جا اٺ ڍڪ ۾ بند ڪرايا ته ان ڏينهن
فقير صاحب به غلام قاسم فقير پٽ ۽ غلام محمد فقير پٽ جي دعوت تان ٿي موٽيو هو .
۽ مير صاحب جي احوال کان به واقف ٿيڻ لاء ويل هو . ڇڏهن فقير صاحب ڏوهره
ٿي اچي بکوء جي ڳوٺ ۾ رهيو ٿڌهن مير صاحب جو جت به اچي مامس جنهن سمورو
احوال ٻڌايو چون ٿا ته احوال ٻڌڻ سان فقير صاحب تي اهڙو جوش غالب ٿيو جو
فقير صاحب کان جتي ٻاڻڻ به وسري وئي جا پوء ڏني وئي .

فقير صاحب اٿڻ سان هي شعر چوندو هليو جو آخر نمڪ سڃو ٿيو .

جيڪا ٿي سان جت اچي مير سلامت ٻاڻ ڪئي

ڪهڙو ڀڃي سنڌي گهر ٿي اچي ٻڌي لاهون لک

پنجپتن جي پيار ڏانهن روئدس ڪور ڳيٽ

چڙهي چارئي پيار ٻيا جن محڪم همس مک

ڪور ٻي ڪور اٿس پچمس سان هڪ اٺ

ٿوڙان ٿي تاراج ٿيو جو ڏيئي پهرن کي مک

حڪم حيدر شاه ڪيو لاء پيار ٻيل جي پٽ

غلام حيدر ڪوش ڪر تون محبت مور نه مک

سور وڃي تون ست اڳيان مرشد مير جي

اٿي ٻهچڻ بعد فقير صاحب ٻه ڀڃڻ ڳاڇڻ جي مير جا اٺ ڍڪ مان آزاد ڪيا .

غلام حيدر ٿيو به اهن . جو چون ٿا ته مير صاحب ولايت مان فقير صاحب ڏانهن دعا بدست

اغذ موڪليو . جنهن تي فقير صاحب دعاء هي ڪلام چيو هو .

گل ۽ - غلط شهر عليء جا ٿو ٿي پنجن ٻه هاڻون

پڙو تنهنجو ٻاجه سان آلمندو احمد اڌالهن

ڇڏهن مير صاحب ولايت کان واپس آيو ۽ شهر ٻڌڻ سان مصدوعي مير مراد خان کي

ڪري ڪوٺ تي چاڙهڻ جو حڪم ڪيائين مگر پهرن ۾ پڙن جو به حڪم ڪيائين .

ڪار ڪمترين سفارشون ٿيون مگر مير صاحب آزاد نه ڪيس ۽ فقير صاحب ڏانهن

سفارش لاء اها جنهن جواب چيو ته مرشد جي پڙن ڪوٺ وارو ارهڙي ٿي ويو آهي

ڇڏهن اتي اتيء حالت ۾ ڪڍا ٻيون ٿڌهن کيس ٿڌهن ڏانهن اتي جو اتي ڪوٺ

کان لٿي سڃاڻي. ڪو چوي ڪنهنجي ڪو ڪنهنجي بھت مباحث ڪھڙو آھو مگر
ڪنھن نہ سڃاڻي تہ اتي فقير صاحب بہ سمورو احوال ئي ٻڌو جنھن ڇھو تہ ادا
ڇو ٿا اھا فقير الله جي آھي. تڏھن اتي ملان بھارو نالي حاضر ھو جو فقير صاحب
چوڻ لڳو اھ فقير صاحب اھڙا لفظ خداوند جي باري ۾ لا چئو ھو سد اھي قوم ۽ دائر
آھي. تڏھن فقير صاحب چيس تہ ملان صاحب پلاھن ڪا ثبات جو مالڪ ڪر آھي
ملان ڇھو تہ الله تعاليٰ. تڏھن فقير صاحب چيس تہ پلا تڏھن فقط ھي ۽ فقير ڪا ثبات ڪر
ٻاھر آھي جو الله تعاليٰ جي مالڪي کان ٻاھر آھي ۽ ھو ملان کي ڳالھ دل سان لکي
۽ کڻي ماڻ ڪمائين.

ھڪ نفل آھي تہ اولھاري جي موسم ۾ فقير صاحب گرمي جي ڪري بھار فقير
جو ان وقت ۱۴-۱۵ سالن جو ھو کي ڇھو تہ منجھند جي وقت اچي جھلي لوڻج تہ مار
آرام ڪمار. چوڻ موجب بھار فقير آھو اچي ڏسي تہ فقير صاحب جي ڪٽ تي فقير صاحب
آھي ڪون ۽ ھڪ لمڪرات ۱۰-۱۱ سالن جو تمام حسن آھي سو آراھي آھي ۽ سندس
جلوي جي سبب ڪري اھي بمشالي مان ھڪ لور جي لائت بنگا جي ڇت تان اچن تہ سر
۾ آيس. جڏھن ٻاھر نڪرڻ لڳو تڏھن ديوان الدردان فقير صاحب جي آواز سان سڏ ٿيس
ڏسي تہ فقير صاحب ستو پيو آھي. وري پئي ڏينھن ويو تہ ڪٽ تي فقط چادر ٻڌي
ٿيل نظر آيس جنھن کي کڻي فقير صاحب جي سھراڻي کان رکي واپس موٽيو تہ وري
بہ الدردان ڪنگھڙار ۽ سڏ جو آواز ٿيس. ڏسي تہ فقير صاحب چادر مٿان ڪھون ڪٽ
تي آراھي آھي. اھو حال ڏسي بھار فقير بہ اچي ڏينھن بي ھوش ھيو جنھن کي وري
بہ فقير صاحب دعا ڪئي ۽ ڏڪراڻ ڪار جو رستو بتايو جنھن جي مشغولي ۾ رھندو آھو
ڳالھ ٿا ڪن تہ فقير صاحب کي ٻيڙي جو ھڪ مخدوم صاحب دعوت ڪري وٺي ويو
جڏھن فقير صاحب جي اڳيان طعام آندو ويو تڏھن ھميشہ جي دستور موجب فقير صاحب
کڻي ھڪ سان مالي واپرائڻ لڳو. تڏھن مخدوم صاحب چوڻ لڳو تہ ڪڇي ھڪ سان مالي
کاڌ ڪري مالي مڪروھ ٿي وڃي ٿي. جنھن تي فقير صاحب مرڪي چيس تہ مخدوم
صاحب! مالي تيار ھڪ ھڪ سان ٿي آھي يا پئھي سان؟ مخدوم صاحب بہ ٿورو مرڪي
جواب ڏنو تہ پئھي ھٿن سان. جھڙڪري مخدوم صاحب کي جواب سھڻو نظر آيو
خاموش رھيو. ھڪ دفعي فقير صاحب جي سوت آخوند مھراب فقير صاحب کي
ڳالھين ڪندي ڪندي اڪلائي ۾ ڇھو تہ تون آواز ڪلام ٿو ٻڌين. ساز سرور ٿو
وڃرائين، اھو ڪم شريعت جي خلاف آھي ۽ انلاء شريعت جي سزا تعزير آھي. فقير
صاحب درايو تہ جي ڇھو ائين نہ موٽي ڏي، نہ تہ الھي ۽ ٻي وري تون جواب ڏاڍو
آھين. ھو ويچارو تہ چئي ويٺو ھو ۽ آخر ھلڻ ويو. اھا خبر جڏھن فقير صاحب جي پٽن
کي پئي تڏھن مھراب فقير تي ڪاوڙيا ۽ ساڻس ڏھڻ لاء تيار ٿيا. تڏھن فقير صاحب
چين تہ مٿان اچو ڏاڍو زور اٿو. ڇو جو ھن مون کي سچ چيو آھي، نہ تہ آخرت ۾ مان
رسول الله جي آڏو ڪيئن ٿيان ھا، چون ٿ تہ فقير صاحب مذڪوره ڪم پئھڻو پاڻ
ڪري ڇڏيو ھو. ھڪ دفعي فقير صاحب ميان مراد علي فقير ڪنھن ڪم ڪار سبب
ڪوت ڏيڻي ڏانھن ويو. الوقت روھڙي ڪمال ٿي تيار ڪمائون. تڏھن مير علي محمد

خان ولد مير امام بخش خان - ميان مراد علي نقير کي چيو ته ڏاڏي علي مراد خان جي زما
 ۾ روهڙي ڪمڌال جي ٽيڙو ڪمڌون ٿي جڏهن ٿي ڏاڏي صاحب ميان غلام محمد نقير
 کان دعا جي مدد گهري هئي ته نقير صاحب دعا ڪيو جو منهنجي ملڪ مان روهڙي
 ڪمڌال ٿا ڪڍڻ چاهين جنهن ڪري ڪهڙي زمين نقصان هيت اچي ويندي ۽ ملڪ
 ۾ خرابي ٿيندي. ان چوڻ موجب نقير صاحب دعا ڪئي جا قبول ٿي ۽ پاڻ هن طرح
 چيائون ته مير علي مراد خان پنهنجي ابا ڪاري ۾ هدا ولد ڪندو ته اهو راه وارو ڏنل
 رستو ڏي ويندو. ۽ الهیءَ راه جي کائي وغيره لاءِ ڪوڏر ٺاهڻ وارو لوهر اڃان هن
 ملڪ ۾ امداد ٿي ڪونه ٿيو آهي. جو - سوءُ ٿيو به آهن. مير صاحب جي زما کان بعد
 ۾ راه لڪتو ۽ مغرب جا لوهر آيا جن مشينهن جي رستي روهڙي ڪمڌال کي تيار ڪيو.
 ڳالهه ڪندا آهن ته هڪ دفع هندو نقيرن جو ٿورو هڪ ائيت نقير سميت اچي
 نقير صاحب جي مهمان خانه تي رهيا. ته اتي ان ائيت نقير جا ڪيو رولي تيار ڪري
 پنهنجي اصلوڪي دستور موجب زمين تي اوچو وغيره ٿيڻي ان تي گول لٽڪو ڪڍي
 ماني وغيره رکي کائڻ لڳو مگر پنهنجو ڪيو هڪ ان لکي کان ٻاهر ڪڍي ڇڏيائون.
 اهو لڌا نقير صاحب ويٺي ٿي جنهن اچي کائڻس پيو ته هي ڇا ڪيو اٿئي ۽ هن
 هڪ کي چو ٻاهر ڪڍيو اٿئي. ٿڌهن ان هندو نقير چيو ته نقير صاحب اهو ڪئي ڪا
 هاتھ هه. اهو ٻڌي نقير صاحب گهڻو ڪيو ۽ انکي ويهي سمجهايا آهن ته جنهن هڪ ٻلي
 گهيءَ کي صاف ڪيو سو ويچارو پري ڪيو اٿئي. باقي جوڪا ٻليد سمجهي اٿئي اها
 لکي جي السدر رکيون ويندو آهن. اهڙا ڳالهه هندو نقير کي دل سان لڳي. چون
 ٿا ته اهو هڪ اندر ڪري ويهي ماني کائڻ لڳو ۽ سندس ساٿي هليا ويا ۽ پاڻ اتي
 رهي اهو جو اهو نه ههههه ايدو هو. چون ٿا ته نقير صاحب کان ڏکڻ ٻيو هو آهن ۽
 سال بسال ايندو هو.

هڪ دفع هڪ ماڻهو نقير صاحب کي پنهنجو قومي سردار سمجهي اچي فراد ٿي
 ۽ انکي اها خبر نه هئي ته نقير صاحب زماني کان لاڳاپا ٿوري ڇڏيا آهن. نقير صاحب
 کي چيائون ته منهنجي رڍ فلاڻو ماڻهو کائي ويو آهي سامونڊي ولي ٿيو. نقير صاحب ان
 وقت پنهنجي ڏکڻ ۾ رهندو ۽ مشغول هو. ڪجهه عرصو بعد نقير صاحب مراقبه مان سڃاڻ
 ٿي منهن مٿي ڪري کيس ورلدي هن طرح وراڻي
 عاشق ويا اوڏا آهن جتي رڍ لڪا ڳئون - لڪو - موت ملڪ ۾ لڪو ڏورن ڏورن
 غلام محمد ۽ قبيب ۾ ڦاري ٿيڙا ڪئون - چنڊن کي چنڊون پتون موڪل کي آه مال جي
 جنهن ڪري فريادي به سڃاڻي ويو ته نقير صاحب هن وقت ڪنهن ٻئي رنگ ۾ آهي
 ڳالهه ٿا ڪن ته ان زما ۾ آباد ڪارن کي هڪ سنگ ڪٽڻ جي به اجازت نه هئي سو
 هڪ ڏينهن هڪ ڪمڙو پوڻ ماڻهو هڪ ڪاري سنگن جي ڪنڊون بناڻ ڪر ۾ ٻڌي گهر
 ڏانهن ٿي آيو ته واٽ تي اتفاق سان اها بناڻ ڪ کائڻس ڪري پئي ۽ سنگ زمين تي
 پکڙجي ويا جي حاڪمن جي خوف کان هيڏي هو ڏي ٻياري وائڻ جي نمون ۾ ويهي
 بهارڻ لڳو ته نقير صاحب به اوچتو سندس سامهون اچي ويو ۽ سمورو احوال معلوم ڪيائون
 جنهن ڪري هي بهت اتي جو اتي ان کي هدايت لاءِ چيائون - ته

فقيرن ټټي ڪټي ٿو ٻڌي ٻٽارڪ
غلام حيدر فقير کي سٺي ڪو ساڪ ٻر
چون ٿا ته دريا خان فقير قوم رنگجو ويٺل ڪندڙي روح فقير، جو ٻڌهجي آخر عمر
فقير صاحب جي مله لاه فقير صاحب جي ڳوٺ آيو ۽ ڳالهه ٿا ڪن ته جڏهن فقير صاحب
جي معيشتانه جي ٻاهرين دروازه وٽ پهتو تڏهن فقير صاحب کي به خبر پئي جو سندس
استقبال لاه اچي وڌيو. جڏهن مله ٿڌهن اهو ٻه ستن فقير دريا خان، فقير صاحب کي
دورا دور جان ڇڏايو ٻيو چوي ته "و غلام حيدر فقير مهڪون چوڙ ته معين ٿي-دا طوا
ڪران جو تهن اڄ تهرهن سڄي دڙي ڏي الله الياس ڪهتا هئ"

سنڌي دو هيڙا

ڪر سر ٿي ٻڌ جا ساڙ ٿو تهرهن ٿي وڃا ٿو
۵- روکي رکعتن ٻي اوري ٿا اڙجن
عاشق لنگهيا اچي سورن، سر ستن
رايا وڃي رند رام سان هو ويٺا وقت ٻڌ
غاري وڃي ڪم ٿيا هو ٻيٽا معيشت، ٿڪا
ولهن اقرب ويجهڙو ٻوڙا ڪن ٻڌن
لا لفظو تهر عاشق عمن ٿي سن
معتبت جي مودان ٻر ٻڌل ڪٿي ٻڌو
غلام حيدر فقير جون ڪجهه مون لاهان لاهو
هو روزن منجهه رن هڪي هر دم ٿي حضور
۶- ڪٿي ور وري سڪ منجهه رن سڪ
چل سڀ چلي ٻيو ٿي سي ٿو ٿي
اڳي مات مرن کي وڃي الڪهي عشق ا
غلام حيدر فقير ٻيو ٻارن منجهه ٻري
منجهه تار ٿري وڃي ٿي هڪڪا ٿي هوت
۷- ٿي هڪڪا ٿي هوت سان جلائي
سڪ ڪميا ٿي ساه سان ڇڏي خوف
اصل آريءَ ڄام جي چاڻي عشق اجهل
غلام حيدر فقير ٻيو ٻيو ٿو ٿو
هٽي ٿرت طبل وسار هن وجود کي
۸- اذن کي الله جي ڪل ٿري ٿي
روکي سڀ رنجي ويا ٿا ٻيو منجهه ٿي
لنگهي لاه-ولي هلا سڪ ڪٿي ساه-
غلام حيدر ڪ-وڌڙ، زهر ڇڏي ٿو

۱- هادي آه ڪم مولا ساري ملڪ جو
سها جهو سمج ٻين رازن رب رحيم
اچو آهڙو جو قادر قرب ڪر
لا لفظو تهر جو اچو آه عظيم
غلام حيدر لاه ڪو آه رب علم
ڪا ڪمون آه ڪلم لک چڙاسي جوڻ ٻر
۲- جهڙون هن چل ٻر ڪا ڪيون ڪهڙي ڪر
جنهن سر عشق اليل ڪٿي سا پرندي ٿي
هلي ٻڌهجي حق ٿي ٻرت ڪٿي ٿي
بالدر ٻولا ٻر شورون شوڪن شور
لنگهي لاهو ٿي هاما ڪها ٿو ٿي سي ڪهڙ
غلام حيدر ڪر اچي ڪٿي سر جهڙ جهڪور
وچان ڇڏي سڀ ٻيو غاري گڏا ڪرناڪ سان
۳- غاري گڏا ڪرناڪ سان ٻيو ٿي ٻري عام
وحدت لاه ڪله ٿي آڏ وٽن العام
غلام حيدر ڪر ڪن جن چر شتون ٿي ڄام
عالم هر دو العام آه الهن جي اڪهن
۴- لاهيان ڪم ٿي لاه جو سڪ سنڌولي ٿي ٿي
ولهن اقرب ويجهڙو اچي عشق ڪها آرا
ٿا ڪرواي اڌ ڪر ڪم ٻيو لکي دم ٿا
ڪهو وحدت واره وجود کي ٻرت ڪري اروا
موتو اقبال مودو ٿي سي ٿي ٿي ٿي
ٿا ٿا ٿو ٿي وجهه الله ٻه ٻچا ٿا ٿا
غلام حيدر ٿي ڪهو شوق شاهي شهپاز

ي موج ڪما مستان سي جدا جان ڪمڊڪي
جدا جان ڪمن ڪي زلما اندر روح
و هنن اقرب ويجهڙو ويٺا ڪن وروڻ
تسڪم اشارا عشق جا سمجهن سمجهه صبح
غلام حيدر غمر ڪي ڏين لاهوئي لوه
پن جي ٻاٻون جڏو جيءَ ڄماريو

۱- جڏو جيءَ ڄماريو سترگر لڏي سار
لقار جي لمهن جا اچي ٿيا اظهار
دلهر ديدان لاهيون هاديءَ دم هونگار
ڏاڍا ويءَ وسفون ٿيا وحدت ڪما وڪار
انا احمد بلا مسمي فرموده سردار
غلام حيدر غمر ويو ڏسي ڀرت وارن جا پار
سمي ۾ سترگر دولهان درد ڪا ٿيا

۱- دولهان درد ڪا ٿيا ٿوبت لائي لمهن
مرون مارڻ مان ويٺا جڏهن ڪاچ ٻڌائون شينهن
وحده لا شريڪ لو محبت ولا ميهن
غلام حيدر ڪر جون لڳيون ريزان رانڊو ٿينهن
هڪمرون ڪمان ڪمن جو رڳو ڏي ڏي ويو
۱- عاشق ويا اوڏا لهن جت منجهي مرون مرن
لڪي پٺ ٻولي ۾ لڪي سوگر سمجهن
الحد هونڪان عشق جون اولي اي ڏهن
وحده لا شريڪا ڪا تارن ٿولهن ڪن
لڪا ٿمن لسيج ڪا لمار ٻڙهن

الهي پهر اولنگهه ۾ ٿا سجده سوز ڏين
جادو لاهو جيءَ سان ٿا جوشن منجهه جان
غلام حيدر غمر جا ويڏيون وڻ ڪڍن
سوري صاف ٿين وڃي ٿوري ڪڏها نور سمن
۱- عاشق ڇڙها لس ٿي ٿوڪي سيڙها مرون
و هنن اقرب ويجهڙو وڻن وڻن وڻن
لاهوئي لقاء ٿي ڪڏ وڃن ڪاهيون
اجاري اندر ڪي ڏي ڏي ٻار ٻارون
جلائن جسم ڪي ٻاري ٻره سنداون ٻاهيون
غلام حيدر رگل ٿيا خون ڪي ڪاڍون
چت ٻاري چاهيون مڃي ويٺا موج ۾

۱۴- مڃي ويٺا موج ۾ عاشق دم اداس
لڏي هليا هن لوه مان جڏي لوڪ لپاس
رويون راهنهاران منهنجو سڏ ڪيو سڏ ڪي ساس
غلام حيدر ڪر اچي منهنجو رنگ ڪيو سڀ راس
عاشق ڇڙها آڪاس ڪا ڏو ڪڏه اي ڇڙها
۱۵- گڏو گڏه ٿي ڇڙها لڪي ڏوليءَ ڏوڏڪ

لاحق برائي مال ٿي ويٺا وڏائي ڏڪ
الذن ڪي ايمان جو ٿڪي ڇڏي ٿا ڏڪ
غلام حيدر ڪوش ڪر ڏي ٿڙيل ڪر ٿرڪ
مردن آه مرڪ سر ڏي ٻيڻ هن سوز ۾
۱۶- سر ڏين جي سوز ۾ سي مولي ڪن مرن
وحده لا شريڪا لاهو لاهو اولي ٿين
۱- انا احمد بلا مسمي ڇڙا چونڪا ٿين
عاشق آب حيات جا ٿا ٻيا لاهن
ڪوڙا لهن ڪمڊڪي ٿا مٺيان منجهه مرن
مطهر لاه ملج ڪي سيني عادت عاشقن
غلام حيدر غمر ۾ ٿا ڏهره ٿر ڏهره

سورا ساهيان وڃي لڪيا ڪما ٿو سڃاڻ
۱۷- لڪيا ڪما ٿون ٿو حيدر ۾ وساري وڃي
انا احمد بلا مسمي سا ڇهر ڪن سڃاڻ

الهي اسرار ۾ ٿا دم ڏيکن دود
غلام حيدر غمر ويو اچي مذهب ٿيو وجود
سچ سارو سرن جهلي جهوليءَ آڏو
۱۸- ڪري عاشق المل ادبون مون سر آڏو

ٻاري ٻره بلوچ جو امهين ڏاڍو ڪان ليل
رڳ رڳ منجهه راجي ويو ڪري ٿن طمعل
جهڏيون جالب يار جي ڀرت رڪي آه پميل
غلام حيدر غمر ڪي ٻره عطا ٿي ليل
ستگر يار سويل وٺي جهلي جهوليءَ آڏو
۱۹- جهلي جهوليءَ آڏو وٺي يوسف سان پميل

سغو ٻيرا سڌي ٿيان آه چئي آهين
جهن جي جوش جڳائون ٻره وڃائي پهن
غلام حيدر ڪر اچي مولي ٿو ٿون ڪئي لهن
معتبت موج سندن سدا ساروڻ جان وهي
۲۰- سدا ساروڻ جهان وهي پهر الهي نور

محبت وارو ماڻھو حيدر ٻي وڃي هڪ ڪيو
۳۳. ٻاهر ڏوٿين ڏور اجاڙين نه اندر ڪي
ٿور سر سمع جو پاڻ ٿين ٿو ڏور
قلمي جا ڪفران جي قلب منجهان ئي ڪڍڻ
غلام حيدر گوش ڪر مردم ڏس حضور
ارت وارن کي نه ور انهي بهر الله جو
۳۴. اتي سچ سماءُ ڪونه ٻولند ڪاڪ جو
اڀرند آس ڪري تههجو وقت وڃايو واڌ
ٿرلن تر ميزان ۾ جتي به نه پائي پاڻ
ملڪو مائت ماڳ تههون لڪو وارث ات وڃاڻ
غلام حيدر گوش ڪر تون ڪٿي ڳالهه اها
سا جهر ڪن سماءُ به نه بهندين پند کي
۳۵. اجهو احمد عاري هاشمي حبيب
هامي همطن جو اهر طالعن طهيب
پکي ڏيئي پاڇه سان آهر ڪرل قريب
غلام حيدر غهر ويو ٿو ٿا مهون نور نصيب
رسي راه رقيب ٿو حمايت هاشمي
۳۶. عاشقن الله صديق سچا ٿو سڀ ۾
پاڻ وساري پاڻ ۾ جا ڳائي جل الله
لعيانئون نماز کي صورت صل الله
غلام حيدر گل ٿيا ڏسي نور الله
نڪر سڀ في الله آڏون اڳي ڪيا
۳۷. عشق ۾ عذاب پئي اڪر هڪڙي
هو وڃائي وڃون ڪي ڪڍي غهر حجاب
هو جاء نه ڏسي جڙندي آه بي حد بي حساب
چمڪي چاڙهي چوه مان ڪوڙيون ڪري ڪماپ
غلام حيدر ڪم ٿا ڪري جان ڪماپ
طول الهيه جو تاب ڪي جهلندا ڪاڙي
۳۸. صبر سڪ وڃائون ٿو ڦٽائي تههون
ڏاڍي عشق المل ڪئي محبت وٺا تههون
غلام حيدر ڪاڇ ڪئي جهن ٻولي اندر شمعون
رميزان راتو ڏينهن جالب لايون جيان ۾
۳۹. جهڙيون جاڳو جيءَ ۾ لالڪ نور علي
نران قربتون پالهنجي اچي ڪئي سڀ ٻي
اڪڻ مون مسڪين جي آهر هرت هلي

ڪاڪيون آهيان ڪا لڪا ويو رڳو رڳو منجهه رلي
غلام حيدر غهر جي ڪاڏنهن ڪانه چلي
ولي ڳوٺ ڳلي اچي ويتر ويتر
۴۰. اچي ويتر ويتر ساڄن سڌا منجهه ساه
جهڙيون جاڳو جيءَ ۾ رڪي تههون لڪاه
وحدت جي وصال جا ويتر وهايا واه
لڪا سڌ ٿر آب جي لڪا غرض ڪساه
غلام حيدر غهر جا اڙهي ويا سڀ لاه
سگر سڃهه صباح مولڪي جهلي جهولي آهو
۴۱. اڪل ساڻ الله ڪڏهن پسندو ڪوڪو
وهي لهر لقاء جي دهشت جو درياه
بي سر الهيه زهر جو ڪي رند وٺندا راه
غلام حيدر گوش ڪر ڇڏ لکيءَ جو تاه
جڏهن صدقي ڪندين ساه
۴۲. ٿڌهن پسندين اڀرنءَ کي
حرص جي هڏي تي لکين ويا لڙهي
ڪهنيسان نههه ٿي جنت جي ڪاڇ جڙي
غلام حيدر غهر جي جهڙيون لاه لڙي
ڏيئي پٽيءَ کي پڙي وڃي عاشق آسودا ٿيا
ههه ملن جي مجلس ۾ ڪولهي عشق ائس
جهڙيون رمز رسول جي ٿا ڪائن پوک بصر
ڪل ڪنن کي ڪانه ڪا جن ويهي وڃايو ور
جوانا چاڻن تي بدن هن حشر
غلام حيدر غهر جو ڪڍي جهڙ ڪٿر
۴۳. اينده سارو سر نظر تاه وڃي سڀ لڪري
جپ چنهندي راڙي ڪا بدن گذاري
جهڙي عشق الله جو بهي ويا پاڙي
حرام جي هڏي تي ڪنائن ڪماڙي
عاشق لنگهيا اڳتي رڍ جهڙي راڙي
سوريندي سمع کي ٿن اوندهه اڃاري
غلام حيدر گر سان تون سمڪت رڪ ساري
جن وحدت وساري صم بڪم سي ٿا
۴۴. عاشق ويا اڏا تههون جت سڀ ڪجهه سماءُ
ڏوه ٿو اڀون ڏور ٿي جانب کي جاڳاءُ
ملت مذهب دين ڪفر جا لڳا سڀ اوڙاڻ

جڙي مڪي ڪنڌي نه ڪا ڪر
 موج تهنه ۾ ڀاڙ جي هٿ اٿس
 وڃون وسط آيون ڪري ڪارولي ڪر
 والي ملڪ وسائو ٿيا ساوايت ٻڌ
 غلام حميد ڏهر وارو چولمون لائون چر
 نهي ڄام نظر ساول ٿي ساڙهه ڪر
 ۵۱- ساوڪ ٿي ساڙهه تي ڪاهن ڪها ڪلا
 سرليون سوز ڪڙو ٿيو عمن ڪها اظها
 لڪهيا سي لطف سان سون جي ساڌا
 ڪيون ڪشمشان بدڪاري هاديءَ لڪهه
 غلام حميد ڏهر ۾ جهن ٿر تهنه چوري
 پرائن جا بار مرسل سڀ معاف ڪر
 ۵۲- مرسل سڀ معاف ڪها خطائون ڪون
 انا احمد بلا مسمي اديون ورتم اود
 جهڙي اوت الله جي تهڙي ڪن نه ڪون
 غلام حميد ڏهر کي چست چلائن چور
 ڏي اتيءَ کي پوت لڪهيءَ ٿو لقاء
 ۵۳- لڪهيءَ ٿو لقاء ۾ نه وري نه واجها
 الڳ وڃڻ اڏهن روهي رهن رلا
 هر ٿي ڏس حق کي جوڙي چهر جلا
 غلام حميد ڏهر کي لاهوئي لوهه
 سامي سيف سندا ڪڏهن ڪها ڪهه ڪي
 ۵۴- ڪڏهن ڪها ڪهه ڪي صيف هر ساري
 ولوڙ وجود کي بهه بهه بهه بهه
 مڃ بهه جي ڳالهڙي جهه ڪا تههه تاري
 غلام حميد ڏهر جو ڳنڍو چڏ ڳاري
 شڪر سڀاري وڃي بهه وڌڪار
 ۵۵- عاشق ويا اڏهن جهت جاء نه جهنڀل
 موج سڌي مهان ۾ ماڳ نه مهه ڪا
 آڏو ٿي اڳي لڪهيا ڇڏي اڏ ۾ عزرائيل
 غلام حميد ڏهر ڪوڏ ڪا ٿي سڪ سڪ
 انهي ڏهر عمل عاشق ڪم الله
 ۵۶- عاشق ڪم الله ۾ ڪاروڙي ٿيا غار
 ٿي ڏنا ٿيون اڏهن جتي اڏ نه بهار
 وساري وجود کي ٿا درست ڏس ڏندار

غلام حيدر مر حوم

۴۲- برساتيون بادل ڪيون ڪئي آب اڇل
راڳا سان زمين جا روڻ ٿي سار لعل
وحدت وٺيون آهنون ٿيون تار ٿي آهنون تل
غلام حيدر غمير وٺو ٻوڙ ڇا مها بلبل
حامي هر مهل هادي هر دو جهان پر
۴۳- ٿي هو ڪالدي هوت سان سهار ٿي سهار
- ٿي سوز سمانو ٻوڙ ڪئي ٻي مان
هلي هولي حق ٿي ٺهين چالي ٺهين
مسڪي ڪي سون پر ٺهيو آڙيا ٿي اڳواڻ
صاب ٺهيس سڌو ٿي گڏي ري ڪمان
غلام حيدر گر ڪيا اچڻ جا احسان
صدق ڪمان جند جان سڄو ٿي سڄي ٻنهن
۴۴- جالب جا ڳو جيءَ ۾ لڏا خوف خلل
بولدان ٻيڙهه وسائون آئي عشق الڳل
اڳر عشق الائيو ٻيڙهه زوڙي رمل
لڳو نعره ٺهين جو ٻيڙهه هادي بلبل
غلام حيدر غمير وٺو چوٽ چوڙي چلچل
ٻيڙهه ڪري بل بل وڪوڙ ٻيڙهه وجود ڪي
۴۵- ڪاروڙين جي ڪام ٿان ٿيو معافي سڀ مرض
اهدانا الصراط المستقيم ٿيو تن ارض
ڪونهي تن قرض جي غلام حيدر گڏا
۴۶- سوڄي ٿي مهي ڪيو ڄام سڄو چاڻي
مونوا قبل مهي ٿيا جنتي واڙ وڙه واطي
ساکن ٿيا سمند جا جنت بي پاڻ پاڻي
غلام حيدر گر جي ٿي صورت سيمائي
وچتي ٿي وهاڻي ٺهڻ ٿي ٺاڻو چاڻي
۴۷- اٿي ٻيڙهه الله جو جن سر آيو جوش
ظلماتي ضايع ڪري روشن ڪمانون روش
آدم جي اظهار پر ٻيڙي آيو ٻيڙي
غلام حيدر گر سان غازين جو آه ڪوش
هادي ٻيڙي مونڪي هوش اکر ٻيڙي الف جو
۴۸- ڪيون لغارو ٿي ٿي درس وڃاڻو دم جو
هادي ٻيڙي حڪم حق جو درس ڪمان ٻيڙي
معتبت موڪل لاهون ٺهيو ٺهيو ٺهيو لغار

غلام حيدر گودڙيا وڃن ڪاهيون ڪارو ٺهڻ
لاهي ٿيڻ ميار گر ڪي گڏيا گودڙيا
۵- ڪاهج ٿون ڪوهمار ٿي جنت ڪاروڙين گذر
ڪميو ڪاهوڙين ڪمن ڪي سواءِ سڪ سمر
وٺن ويڳا ٿي وڙه ۾ ڪيون ٿوڙ ٿي
لاڙي ٿيڻ لاجي ڪي ميار خيڙ
ٿي ٿي ٿي اسباب جو وٺو ٺهڻ ٺهڻ
غلام حيدر غمير جو ٺهڻ لاهن گر
ٺوڪل ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
۵- هادي مهن هوت ڪي ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
اٿي وٺن انسان حرڪت ٻي ٺهڻ ٺهڻ
ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
غلام حيدر غمير ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
وت جا ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
۵- ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
سر ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
سونهن ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
غلام حيدر گر سان منهنجو اصل هو ارواح
صدق ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
۶۰- ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
جنهن جا ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
قرب ڪارو ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
قدم ڪل وٺي ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
غلام حيدر گودڙي ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
حامي ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
۶۱- وڃي ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
الت وڏا ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
سڃاڻوسي سون ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ
غلام حيدر غمير وٺو اچي عشق ٺهڻ ٺهڻ
ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ ٺهڻ

۷۰۔ ریڑھی وڈو آہ رگسن م عاشق
 انا احمد بلا مہمی سچائی صل
 مچی وینا موج م جاگائی چل
 غلام حیدر غمب م چہو عاشق
 صدقہ سارو سادہ گھورن گھوران کوٹ
 ۷۱۔ لوری نالک شاہ جو آہان گولہ کن
 حامی لہو ہاشمی اچی باری بچا
 غلام حیدر لاء کو کئی احمد عطا
 محمد مالدا ئی مشکل سپ معافی م
 ۶۹۔ اک دھی مہمی اوڈ الہین
 جت سر سارو ملی لاء
 ہی اک مہمی کولہ ہو آہ۔ ژڈو آہ
 غلام حیدر گوش کر ہی چریا قاسا با چاہ
 عاشق اللہ ریڑھی وڈو آہ رگسن م

۷۰۔ ریڑھی وڈو آہ رگسن م عاشق
 انا احمد بلا مہمی سچائی صل
 مچی وینا موج م جاگائی چل
 غلام حیدر غمب م چہو عاشق
 صدقہ سارو سادہ گھورن گھوران کوٹ
 ۷۱۔ لوری نالک شاہ جو آہان گولہ کن
 حامی لہو ہاشمی اچی باری بچا
 غلام حیدر لاء کو کئی احمد عطا
 محمد مالدا ئی مشکل سپ معافی م

(سراٹکی دودھڑا)

۱۔ دلہن جہان وسر گہوسے
 جذبان دلبر لایان دیدان
 معین لہن ماہی ہریا ہر م جوان دیدان
 غلام حیدر گم لہو ہے ڈنباں عشق دیدان
 ۲۔ دلہن جہان وسر گہوسے

۱۔ دلہن جہان وسر گہوسے
 جذبان دلبر لایان دیدان
 معین لہن ماہی ہریا ہر م جوان دیدان
 غلام حیدر گم لہو ہے ڈنباں عشق دیدان
 ۲۔ دلہن جہان وسر گہوسے
 ہی کر جام حوائی
 ولہن اقب لہوے وسدان دم دلبر چائی
 الفکرم اشارا آیا سمجھن دج (صفائی
 ہر جاہ حق ظہورا کہتا زہر زار وچ ڈالی
 غلام حیدر غم نہ رہیا آپ ہو۔ انا لہائی
 عشق کرن اثبات اللہ کون

۳۔ دلہن جہان وسر گہوسے
 جذبان دلبر لایان دیدان
 معین لہن ماہی ہریا ہر م جوان دیدان
 غلام حیدر گم لہو ہے ڈنباں عشق دیدان
 ۴۔ دلہن جہان وسر گہوسے
 ہی کر جام حوائی
 ولہن اقب لہوے وسدان دم دلبر چائی
 الفکرم اشارا آیا سمجھن دج (صفائی
 ہر جاہ حق ظہورا کہتا زہر زار وچ ڈالی
 غلام حیدر غم نہ رہیا آپ ہو۔ انا لہائی
 عشق کرن اثبات اللہ کون

۳۔ دلہن جہان وسر گہوسے
 جذبان دلبر لایان دیدان
 معین لہن ماہی ہریا ہر م جوان دیدان
 غلام حیدر گم لہو ہے ڈنباں عشق دیدان
 ۴۔ دلہن جہان وسر گہوسے
 ہی کر جام حوائی
 ولہن اقب لہوے وسدان دم دلبر چائی
 الفکرم اشارا آیا سمجھن دج (صفائی
 ہر جاہ حق ظہورا کہتا زہر زار وچ ڈالی
 غلام حیدر غم نہ رہیا آپ ہو۔ انا لہائی
 عشق کرن اثبات اللہ کون

سنڌي ڪلام باب الف

ڪلام نمبر (۱)

چڏي هن روڙ جو رولو تماشا طور سمجائي

۴۔ اڳ ڏم عمق جون هوڻڪان

پکي ڦيرت ڏيئي چوڻڪان

۵۔ غلام حيدر جيني جاڳيا وره جي وات تي واڳيا

ٿيو سڄي سري جاڳيا صفا ڏم نور صفائي

ڪلام نمبر (۵)

۵۔ اهي آڏوئي اڃا موت زمين روز رلائن ٿا

چمڪول چاڙهي چوٽ سرلدا سوز وڃائن ٿا

۱۔ سوز سنا سڀن سر تي چاڙو

مجهت وارو مينهن وسارو

پڇي عدم جي اوت جلدي جسر جلائن ٿا

۲۔ رڻ بهراڳي عاشق ڪڙا مينهن نماير لاهيان ٿا

۳۔ ڏاڏي ڏم چوٽ سامي سنڪ وڃائن ٿا

۳۔ عمق اليلان چولهون چڙڪن

برق جا باشا ڏم ڏم الڪن

ڪهور ڪيون ڏس ڪهور سورهي سر سڀائين ٿا

۴۔ غلام حيدر گر گفتار ان

لڻو لڻو لولي ٿا لنگه ٿوار ان

پڇي ڪفر جا ڪوت مرشد مدد ملهائين ٿا

ڪلام نمبر (۶)

آءُ تان آهيان سر سڻڪائي آدم ذيل ڏس ڏس ڏس ڏس

۱۔ منجهه وجود ڏيندڙ ڏاڳو اهي ٿورن نور نماي

۲۔ انا احمد بلا موهي آهي جلوه ذات رباني

۳۔ اللسان سري وانا سره ٻڌ فرمود و فراني

۴۔ نوبت ٿيڻ وڃائي ڦرڻ

۵۔ غلام حيدر ڪم صورت ۾

ڏسبو هاديءَ حرف حقاني

ڪلام نمبر (۷)

۱۔ سڀن پاڻ کان ويا سڄي ڪنهن جاءِ تي ٿا سم

۲۔ ڏهن اڀر وڃي ٿو اسان مولو مري ڄام

۳۔ ڏهن هاديءَ ڄاڻ ۾ اسان نوبت ٿيڻ ٿا سم

۱۔ آهي سڀ الله جاڏي ڏسان جهڙيون

۲۔ محمد موج الله جي سا صورت صل الله

۳۔ هندو مومن لاه ڪو ڦيري ڏم فتاح

۴۔ دوتيءَ ڏاڏا ڏاڳا ڏاڳا جهون ٿيڻ لاه

۵۔ هل همن سان هوت ڏي وٺي زهر لاه

۶۔ نظر نه اچي ڪو ٻيو اڏيون ڏي الله

۷۔ جوئي آه سو ٿيو عاشق ڏسڻ لاه

۸۔ جوش جانب جو جيءَ ۾ جاڳايو جل الله

۹۔ غلام حيدر ڪوش ڪر ڦرڻ هاديءَ هو الله

ڪلام نمبر (۲)

۱۰۔ سانجهو ٿيڻ ٿو بادشاهه آهي ٿو رنگي

۱۱۔ عمق اليلان ڏاڏا ڏاڳا ڏاڳا

۱۲۔ جوش جاڳو دل چڙڪي

۱۳۔ جهڙي ٿيڻ ڏاڳا ڏاڳا ڏاڳا

۱۴۔ ٿوڙي شرابي پڙهي

۱۵۔ ڦر صورت ۾ سڄي ڦيري ڦيري رنگي

۱۶۔ ڪڙي اڀر طور ان بهاني ٿو پڇي ڦيري رنگي

۱۷۔ غلام حيدر ڦيري ڦيري ڦيري رنگي

۱۸۔ ڦيري ڦيري ڦيري ڦيري رنگي

ڪلام نمبر (۳)

۱۹۔ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

۲۰۔ ساريون سڳهارن ڪي سڳهارن سڳاري

۲۱۔ ڪڙي ڪڙي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

۲۲۔ ملڪ مارن ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

۲۳۔ غلام حيدر ٿي ٿي ٿي ٿي

ڪلام نمبر (۴)

۲۴۔ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

۲۵۔ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

۲۶۔ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

۲۷۔ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

۲۸۔ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

۱- جانب آيو جوہر اسان صدفي سر کما سے
لاحد لولي يار جي اسان روحي رمز زليما سے
۲- فطرت گلشنون غير جون پما وهر سب وياسے
وحدت وپريون آکيون اسان سورے صاف گياسے
۳- غلام حيدر گر سان اسان هر دم هڪ گياسے
چشم چوئسان لائون گوشے درد گدياسے

کلام نمبر (۸)

اندرو ويٺو اور باهر باف نه لکري
۱- ولعن اقراب ويجهڙو گهوريون بهو سر گهور
۲- محبت جي ميدان ۾ تڪ لکي پما درد
۳- سامي ٿيندو سوچيرو پاڻغ پنهجو درد
۴- هو بهاري هر جي ڏوڍگر ويٺو درد
۵- غلام حيدر گوش ڪر سڳو سچ جو سور

کلام نمبر (۹)

آهي ڙي ڪا ساهڙي
مولسان ڪيچ ڏئين ڏي ڪاهڙي
جهدون وس نه پالهندي
دور وڌي ڪنهن ڏاهڙي

۱- جنهن جي تربت پنهل سان

۲- چهر نهنن ڪسي چاهڙي
بالهي خان بلوچ جي ٿمس لاڳا پاهڙي
۳- پنهل نه آهي پالهر ڏس ڏو ڪنهن ڏاهڙي
جنهنڪي سڪ سماعو ڏپ هلي سڀ ڏاهڙي
۴- غلام حيدر گر سان روز روحي دم راءڙي
لمد بس جام پنهل کي

جنهن جي اڻڻ کي لعل ڏاهڙي

کلام نمبر (۱۰)

الان عشق جون آهون واهون وسري اهرن واهون
۱- جذعن دلير لاهون ديدان عشاقن سر نهنن ديدان
ڏنهن دل رمز ديدان پارهون بره پهر باهون
۲- لڳو نورو نوبت شاهي چاهو دم جوش دل چاهي
هيمنه حق هراهي آيو هفت لاهون
آهي هوق جي مستي وسائي وره دل وسائي
ڪل داي نهر جي هستي توان لک شوق چاهون

۱- غلام حيدر گد يا غاري دائر دل در در
ڪرمان دم دم اتي آري

توان پيرن نهنن ڪاهي
کلام نمبر (۱۱)

اسن آيا سي اصل اوڏاهون

دس حڪمر کان پند پند

۱- عید ۾ احمد گرم جو ٿورو

پوش نرين جي جهڪو

هر هرا دم پائي لڙو درد ڪر اوڻ ٿهل دل

۲- انا احمد بلا مومي سندن سچا و قول ڪر

عشق اله دم دم مومي نهنن پنهل جي پنهل

۳- همدو مؤمن آه هڪوئي طير بهائم سمر سمر

دوئي دل مان ڪي ترن ڏوئي

ولعن اقراب مهاب مهاب

۴- غلام حيدر شاه جملاني ليو ليو اندر جانب مار

روز سهڻي جي بابت لاهي

پهر مغان جون پشت پناه

کلام نمبر (۱۲)

اڻي چرخو چور ڪرخ پا جهون ڪنن سبهار

۱- تازون رک طالب جون محبت مغان ڪر

۲- ويه نه ٿي تون ويسلي لهنن ٿڪ اکر

۳- رانهن ڏنهن روح ۾ سڳو سا جن سر

۴- ڪل ڏاڍي ٿي ڪانڌ جي پاڻغ پنهجو درد

۵- ڪيڏانهن ڪنهن ڪنهن ڪنهن ڪنهن ڪنهن ڪنهن

۶- غلام حيدر گر و آه ستر کان سر گر

کلام نمبر (۱۳)

اڌاري نهنن جي نهڙا چڙهي عاشق عرش و

۱- سدا مسموم سهر سمنائي نهن ۾ جام لهر لهر

۲- ليا سي مرد لالائي مونو قميل ميري جهڙ

۳- جنهن دل جوهر ۾ چاهون

ولعن اقراب ٻڌي پولهو

ڏنهن ستر سڄي لوهون ڏاڏا سي ڏنهن جا ڏنهن

۳- ڏنهن جلوه ججهن ڏاڏي اندر مسموم عشق الهائي

۴- اي ڪر ۾ جام نريائي ڇڏي هن لوڪ جا لهر

۵- غلام حيدر هلم غاري ڪنن باڪا بره بازي

هيمنه رمز حق راهي نرين جي نهنن ٿي

نمبر غلام حيدر مهر

آس اميدون تو منجه آه
۳- هو دو عالم ۾ هڪ ڏي هادي
وحدت دم وسط
ڪري ڪس قلب تان لاهن
۴- غلام حيدر جا ڪم لاهن ڏيئون جاڏا
هن بندي جي بند يون آهن

ڪلام نمبر (۲۱)

بخش ڪندين بد ڪار يون ٻار
مون منجهه عيب اٿساري آهن
۱- پالند ڳچي ۾ ڳل آو در پايان سهڻا نام ستار
سهوان سيش هزاري آهن
۲- راتو ڏينهان آهي اندر ۾ ٿن من تنهنجي تار

باب (ب) ج--و

ڪلام نمبر (۲۲)

۳- ڏيان ٻيون ڳالهون هر دم هاديء سان جالون
۴- جهي ڪهي آهيان اوها لڳي
۱- ڏيان ٻيون ڳالهون سچ ۾ پالون
۲- محبت موڪان يار يوسف جون
۳- ميزان روز سرالون

۳- درس درازيء روشن ڪهڙو ڏيئي ڀرت ڏهالو
۴- مشڪل منهنجو معاف ڪيا ٿون
۵- سال وڃن دم تالو
۶- غلام حيدر فرض نه ڪائي
هاديء دست دوالو

باب (ت) جو

ڪلام نمبر (۲۳)

تنهنجون وڏايون حسن جون هوايون
دلير دام ڏيدان اچن سي اٿايون
۲- محبت موج موجان ڇڙهون ٻره نوجان
وڃهن دام دلڪي ڀرت ۾ پڇاڻيون
۳- جنهن ڄام پيو ٻاري عمق پلي ٿو
حيرت منجهه حيران وڃن وڪ وڏايون
۴- نوبت نهين لائي سچ دل سمائي
اُٿرڻ جو اشارو ڏسن نهين ٿاڻيون
۵- آء غلام حيدر ٿي ٿوڙ انور
جهه ملڪ مولا ڪهڙي سر گهاڙيون

ڪلام نمبر [۲۵]
تون تان آء سچ هڪواري
پايان پالند ڳچي ۾ ڳل ڳاري
۱- اچي تنهنجي آهيان آري پاڻي
بڏ بڏي ٿي سهڻا ساڻي
۲- آهين ڪوهر ٿون گلزاري
حسن تنهنجي جي هرجاه هولي
لڻو لڻو لڳي تنهنجي لولي
۳- ٻره ٻرا تان ٻاري
صورت تنهنجي بي رنگ آهي
حيرت هوش نهو سڀ ڪاه
نيٺن نهين وساري
۴- ٿوڙ تنهنجي جو هرجاه ٿوڙ ظاهر باطن عمق
تنهنجي ڏين جي نه بهاري
۵- غلام حيدر ڪير نه ٻهڙا هرجاه هرڪو هو هولي
ماڻڪ ٿون مختاري

ڪلام نمبر [۲۴]

ٿولهن تيد ٿوڙ مهل اها رک دم دلير سان
۱- ولهن اُٿرڻ وڃهڙو ٻرڻ لاهي پئي ٻار
۲- وڃ مڙند جي ڳالهڙي اندر ڪي ٿون اچار
۳- هل همتن سان هوت ڏي ٻنهن بند وسار
۴- لاهي لا ڳاڻا لوڪ جا ڪر ڪتب جي ڪار
۵- غلام حيدر گوش ڪر دم ڏس ڏيندار

ڪلام نمبر [۲۶]
توسان اسان جي زاري تنهنجو ٻره ٿو بهاري

- ۱- آء الله اچي مون نهدي
دامن لڳڙيس جهي ڪهي
نهدي درس لاء ديواني
- ۲- والهن نهدي قل وڃايان
گهرويون گهرويون سر گهمايان
نهدي حسن هڪئي حيراني
- ۳- دوست اچي ڏيو مون دلداري
هرت ٻرڻن تو سهڻا هاري
نهدي موج ڪهي مستاني
- ۴- عشق آيلان ڏاڍيون لاڙون
لعو ليو لولمون يار لڳايون
فڪر ٿيا سڀ فاني
- ۵- غلام حيدر گر همراهي هر دم هادي پاڪ پداهي
آيو عشق ڪري احساني

- ۱- نهدي حسن حيله ڪيڙو هل درد جو دور ٿيڙو
هرت جو ڪل غلام وڙو جهڪا عشق دل اجاري
 - ۲- نهدي اصل آريائي آهيان بهل باچائي
ولدر وڃي وڃائي نهدي طلب ٿار تاري
 - ۳- سهڻا حال مون شهوئي معلوم يار توڻي
ڪيئن بهي جوان مون روئي سڀي يار ڪرستاري
 - ۴- نهدي عشق جون آيلان ڪيون هر ت ٻار بهچان
مجهون گهري ٿو ليلان نهدي حسن ٿو هزار
 - ۵- غلام حيدر صفدر علي نجف جو اندور
شاهي مڪان ڪوٺر ڏي دوست دلداري
- ڪلام نمبر (۲۷)

تون تان موت مٿا ڏاچائي
نهدي قد من ٿان قربائي

باب (ث) جو

- ڪلام نمبر (۲۹)
- ۱- ٿيا دين ڪفر سڀ دور ديدان دوست اڙايون
جان جسم هر ڀڙڪن ٺاهيون
 - ۱- موج مرشد جي آه منصوري ڪيڙو ذات ظهور
ٻانهون ٻره جون سڄي سڻايون
 - ۲- هاديء عشق ٻڙهايو سڪ جو لورن اعلي زور
وسري ويون سي بهون سڀ وايون
 - ۳- غلام حيدر ڪم حسن هر هر ٻڙهايا زور
ليکا سڀ هليا سي لاهيون

- ڪلام نمبر (۲۸)
- ۱- ٿيو اظهار ڪري سمنگار جهنن جسر جلايو
دينن دُور ڪري ڪو دور آئي عشق آثاريو
 - ۲- سهند ستڪار بي اختيار ڪري آيلان آيو
نوبت نهين راتو ڏيهن ڏونهن دوست دڪاريو
 - ۳- منجهه اولاد ٿيو پاڪ مٿي عرش آڻايو
نبيء نور حق حضور آئي عشق آلايو
 - ۴- ليکو مائل ويو خلل سري سيمر سمايو
چشم چوت لائي گهوت ٻره ٻار ٻڄايو
 - ۵- غلام حيدر منجهه نظر ٻرين پاڪ ٿي آيو
ويا گمان سڪ سامان جيء هر جوش جاڳايو

باب (ث) جو

- ۲- عربي رومي ظاهر زلڪي عجب ايراني فوج ٺرنڪي
آبي صاهي آبي جنگي اهي گهروان يار گهمائين ٿو
- ۳- هندو مومن هل هنگامان جنت دوزخ درد ڏي امان
عين علي اسرار امامان اهي جد باريار جهڳائين ٿو
- ۴- غلام حيدر هو حق سارو اندر ٻار نور نظارو
انا احمد سمجهه اشارو هر جاها ٻار ٻسائين ٿو

- ڪلام نمبر (۳۰)
- ۱- اه عجائب ٺاهين ٿو بي زلڪي رنگ بدائين ٿو
حسن نهدي سهڻا هوليون لاڙون
 - ۲- وسري ويون سي بهون سڀ وايون
لهمون لهن نوبت ليهن وڃاڻون
 - ۳- وحدت وره وسائين ٿو

باب (پ) جو

شمس الحق تي شوق طهر
بستامي سربره جون ڪملاڻ ڏرڻ درد دڪان
۳- پر به بهار ان جنهن سر لاڳون
د ڀن ڪفر جون وسرلس واپس
الحده هو ڀڳان عمق ڇڏيون جوش جا ڳاڙو
۴- غلام حيدر گر فرمايو واهن اقرب لاد وڃا
مزر رندي دم سر سمايو شاهي طبل وڇاڻو
ڪلام نمبر (۳۴)

هڙايت اچي مولڪي سڪ سڄي مارن ملڪا
۱- سڪ اباڻي سوڙ ڇڏاڻو
مولڪي ملڪ جو سر آهون س
هڙو رنگ رڳي
۲- لوهي اباڻي ڪن لڇا پان
دور اول کان لوهي آم
ڪندا ماڙ اچي
۳- ماڙ ڪري مون ڏي مارون ايندا
هيءَ نهاڻي لسان ڪڏه
ڪندا ڪانه ڪڇي
۴- غلام حيدر غم لٿا سڄي
سار سهارن سڪ ڪڏا
هڙي سوڙ ڇڏي
ڪلام نمبر (۳۵)

بمش توهانجي يار ڀاسي پنهجو سڱ مڃا
۱- سڏ سڻي ڪر وڃن واهر سهڻا سڄي صبا
غور ڪري هم لاه اچي تون ڀريم ڀاڳ ڀاسا
۲- آڏ مالڪ اڏڻ تون مڃي ڄاڻ ڄاه وڃ
ڏوري ٽڪو نه اسانکي سا ڇڏي من سڏا
۳- واهر ڪر وسهلا مولتي مولا مڃن وسا
عردو عالم هر هادي همدم نوبت نهڻ وڃ
۴- سڀ نه ڦول نه لڄا عاشق مڃن سڀ مڃ
ڪڇ ڪڇ ڪڇ ڪڇ ڪڇ ڪڇ ڪڇ ڪڇ ڪڇ ڪڇ
۵- دم دم عمق الائي آڻن ڄاڻ ڄوڻ جاڳا
غلام حيدر ڪولو آهي نهڻ ڪي درس ڏيکا

ڪلام نمبر (۳۱)
مايان ٻاند ڳچي ڳل ڳري آهو دم دم دلور ڳري
۱- ڏرڻ نهڻي ڪس دواي
را ٿو ڏي بهان مڃ ڄاڻي
مون تار تڳان نهڻي تاري
۲- سڪ اوڻاڻي لاس ڪڇو ادلي دلور نهڻي ڇاڏاڻا
نهڻي ڏيڻ ڏيڻ بهاري
۳- هڪ نه سهڻا پاسي سهڻس
ڏي ڏي ڇا جهون دور نه رهندس
دلور ڏي دلداري
۴- غلام حيدر صدق ساري ڀاڻو پاسي ٿيس بهاري
الڪي عمق نهڻي اڇاري

ڪلام نمبر (۳۲)
بمعي ڪا سڌا ڪڏي ڇڏي ڏس نهڻي شجری
۱- ڪرڻ سودا ڪڏي ڪاڻن
ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي
لندي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي
ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي ڏي
۲- اصل تون ڪو نه همن ڪاڻي
خير لاهي ويندن ڄاڻي
ڪو ڪو نهڻي ڇڏي رکڻ دم دوست دل اچي
۳- اصل ڪا ڪل نه ٿو ڪوڙا اجاڻا ٿو ڏيڻ ڏيڻ
ڦاڻاڻي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي
۴- ڇڏي ڏس وڃه وڃي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي
سهڻي جي ڀاسي سڄاڻي آڻي سڪ ڇڏي سڄي
۵- غلام حيدر رحم هادي رکڻ دم دوست دل شادي
ڇڏي نهڻي ٿو لادي اما ڪ نهڻي دل نظري
ڪلام نمبر (۳۳)

ڀاڳ نه پنهجو پاڻو سڄي تڏهن انالهي الايو سڄي
۱- موج منصور ڪي مست ڪرايو
شمع صفان ڪي ڇڏو ڏيڻ
پر ڀلاول ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي ڇڏي
۲- عمق عطار ڏي ڪيڻن الالان

کلام نمبر (۳۶)

پل پل پوي آمو پور پور مريکي پور عشق جو
اهڙو ڪولهي سور جهڙو سور عشق جو
۱- بيمارن جون لک دوايون

مرض مراضن وڃن ٿا چٽايون

لوت ۽ ڪن راون جو چوڻ آهي ته هي
جنهن وقت پنهنجي مرشد ڪسان طلب ڪجي اچي پنهنجي ڳڙت پهتو ۽ سڪ به - رس ٿي
هيس - هي ڪلام سندس پهرين پهرين ليکجي ٿو -

باب (ق) جو

کلام نمبر (۳۷)

ڦوڪ نه لڳي عيبرتن عاشق ڪهن اجهار
۱- دين ڪفر جي دل کون ڪڍي ڇڏ ٿون ڪاڻ
۲- وهن اقرب ويجهڙو تههڙو توڻي ساڻ
۳- درازي درازي جو وهڻي تههڻي ٿي
۴- ڇڏ هڏي جي هڏ کي ٽٽي ڪي ٿا ٿاڻ
۵- پري نه پائج پرين ڪي اڳي پر کان اوڏو ٿاڻ
۶- غلام حيدر ڳڙش ڪر هر دم هادي ساڻ

باب (ج) جو

کلام نمبر (۳۹)

جن وڏي آه اک اوڏاهن دوست جي ديدار ۾
مرد سي مهڏاڻ آه سور جي سڻڪار ۾
۱- رت روڻ راتو ڏي بهان عشق جي انظار ۾
ماڳ هن منصور کي ڪنهن درد آندو دار ۾
۲- شمس گل خوش ٿي ڏي
ڪنهن درد جي ڏٺ ڪار ۾
قتل ٿيو ڏس ڪربلا ۾ سوز بهو سسار ۾
۳- غلام حيدر گل علي سرور سڄو گلدار ۾
موج مرسل جي مهي ٿي سرخو سرڪار ۾
کلام نمبر (۴۰)

جتي به لاء لاء ڪارا

اڳي دين ڪفر جا چلن نه چارا
۱- لوبت نههڻ هڪدم هادي
مدد مرشد شاه درازي
جنهن جا دم در عشق اشارا

کلام نمبر (۳۸)

ٿهر عشق صاواب سبالي سر ساه ڪرين قرباني
۱- ملت مذهب دين ڪفر کون
ست ستير ڪرين ساطالي
۳- آدم سر اسرار الاهي چوڙ چلن جسماني
۳- اندر باهر هو حق سارا اقرب عشق لسماني
۴- غلام حيدر ڪم صورت وچ درد لڳا دل جاني

۲- بي رنگ بره ٻڌائي ٻولي

وهن اقرب عشق ٻولي

چا ٿي ۾ چهڪارا

۳- ليو ليو لولي مهبت موحان

چلو چلو ٿهر حسن جون موحان

وهدت جا وسڪارا

۴- غلام حيدر حق سمجهايو

عشق الله بن هند اجسادو

هادي ۾ حڪم سچارا

کلام نمبر (۴۱)

جل الله جل الله هو الله مهبت جي نه تههڻدا
۱- لاهو ٿي نه لقاء ۾ چوٽا وره وٽهڻدا
۲- دين جي ديدار سان قلوبتون ڪس هڪهڻدا
۳- جهڙا جهڙا ٿا ٿا ٿا جهڙ ڪهن ڇڏيندا
۴- پهرن جي هزار ٿان سوره سر ستهڻدا
۵- غلام حيدر ٿهر جي هستي سڀ ههڻدا

ڪلام نمبر (۴۲)

جتي عميق الله ڏم لائي
رست ڏي بهان وحدت وائي
۱- ٻره برائان نورنوارون دم دم عاشق ڪهه آزون
جوش چڪائن جائي جائي
۲- نوبت نهين سراسر سولي
عاشق اصلقون ڪن قبولي
نوبت نهين وچائي
۳- مشرق مغرب عميق آلهان
دين ڪفر ۾ چل مل جولان
جانب جوت چڪائي
۴- غلام حيدر گير صورت ۾
مرسل مولا مصعب مورت
آهي عمرن عين الاهي
ڪلام نمبر (۴۳)

جن جا ڳايو جي ۾ ڏم زوي دم نظر
ولهن اقرب وچهار ٻره بالا دم شهر
۱- وڻيون وحدت جون چڙهيون
ڏڍڙ ڏليا ڏر ڏر
فل هو الله احد الله هر دو عالم هو حشر
۲- شاه نجف شه روضي آن سيد شهر البشر
حسن هادي دائما سوز دارم در جگر
۳- عميق آدم چائيو لعل لاه وائي لهر
پر يقون پتنگن پيل ڪئي هست ڏليا دم ڏڍر
۴- غلام حيدر باغ ناهي عميق جو آهي اڏر
هو هوايون حق جون تاه تنهن ۾ ڪو ڪثر
ڪلام نمبر (۴۴)

جتي عميق لايون هل هلا
اتي چا ڪمندو قاضي ملان
۱- ٻره برائان جذدن سڏايون
وڙي ويون سي بهون سڀ وايون
پول لعل پل هلا
۲- مسلمان واکان وڙه وچايون
نفل نمازان ڪسب ڪمايون
عميق واري چل چلان

۳- بولدان ٻره وسائن باري

دروڻدن کي دم دم زار
قرب ڪيا ڪل ڪلان
۴- غلام حيدر گر گڏيو سه
وهر طلسم سڀ ويو
چول لايون چل چلان
ڪلام نمبر (۴۵)

جهن ٻوه تهن اوز تون تان عشق ۾ دم
۱- راتو ڏينهان روح ۾ سهڻو ساجن
۲- واڳون وار وطن کي خمه هتان ڪس
۳- هڻ لغارو نهين جو پيا ئي سڀ تون ڪس
۴- ڪجهه وٽ ڪرايم جي تون الاهي ڪس
۵- مر اڳتي موت کان پيا ئي ڏهن ڪس
۶- غلام حيدر گوش ڪر ٿو نهين دم چس
ڪلام نمبر (۴۶)

جهڙين وس لاء آهيان
منهنجي هڪ هاديءَ جي ڏي
۱- اديون عشق عجب جو ظاهر باطن
۲- ڪاڪون قول قرب جي پاڻ ۾ منهنجي
۳- دلير جي ڏنڊار ۾ ڪهڙيون ٻوه سر ڪهر
۴- راتو ڏينهان روح ۾ ٿڌ ٿو نهين دم چو
۵- غلام حيدر گوش ڪر ٿو نهين ٻوه ڪي تر
ڪلام نمبر (۴۷)

جانب آيو جهڙيون جهڪو اڱڻ اجار
۱- دم دم دل ۾ آهن عيدن لڳو نهين لغار
۲- بران جي هزار تان آخ صدقي سر سار
۳- اجهو احمد عاربي منهنجي مرسل مظار
۴- اجهو عاصم ڏن جو آهي جانب جمار
۵- غلام حيدر گوش ڪر چڱ لاسندو لار
ڪلام نمبر (۴۸)

جهن ٻوه تهن زور
تون تان عاشق دم بهو اوز
۱- چڱ مسلم ملن جا ڪوڙا آهن ڪو
۲- وحدت وڻيون آيون ٻره پچا پچا
۳- نوبت لاج نهين جي ٿڪ نه پيا ڪي تر

صهي ڪر سرورون صفا سرڪ ساقبي
ولي مت مرشد الدر تي اوطاقي
۳- ڪعب دل نمي جي آهي سو الاهي
مڪو ۽ مدي ساري بادشاهي
۴- پسي بس اندر ۾ کولي تن ٿاڪي
غلام حيدر پري تاه پرور
تو ۾ تار ٽولهين پري نور نور
وحدت نور واحد وئي سڀ هلاڪي

۴- السدر باهر سپرين پائڻ پهنجو دور
۵- چڏ دلها جي دوستي عيش الاهي اور
۶- غلام حيدر گوش ڪر پهاڻي سڀ اور
ڪلام نمبر (۴۹)

جنهن جام پيتو هتان شاه شادي
لغا دم تن جا ٿي ويا جرض معافي
۱- ڪهين ٿو تون ڪوڙا بدن او تون اورا
چران ٿو آهيان مان اتي اچ اوطاقي
۲- هي چوڻو چکا ٿو عالي ڏس نراڻي

باب (چ) جو

ڪلام نمبر [۵۰]

۳- سوان سڪندر دارائن جهڙا
هٿن سڪا هٿان جي وڙا
هٿن ڪام ڌري وڙن ڪور ڪري
۴- درد الله بن دو رنگ آهن
تسهيون ٿو ٿو ڪسب ڪمانهن
موتو ڏس جڏهن سو وري
۵- غلام حيدر مڃ تون غلامي
هر دم هاديء جي در تي سلامي
چڏ تون لاء لڙهي اتي ڪ ڌري
ڪلام نمبر (۵۱)

چشم چال ڪري ڏمال دولهان درد ڏکيا
لنن تار دل سواز عقل ساه لڌيا
۱- زلفن ڀر ڪري ڪڪور محبت مڃ مڃيا
معين معاتب ڪري تاب سواج سهرس چوڻيا
۲- مڃن ڪن ٿي لائي بهر ڦاٽ ڪوت ڪميا
بقي رسول لائي جهول خطر ڪسام ڪهايا
۳- غلام حيدر در دل ڪهون سر ڪهايا
هاديء نور خود حضور سبق ڀرت ڀاڙيا
ڪلام نمبر (۵۱)

چورچ تمد ظهور ده لند طالب مات ڪري
۱- واهن اهرپ ويجهو ڏس تون ڌيان ڌري
۲- انفسڪم اشارو آيو سرين تاه ڪري
۳- غاري گذارن سون سڀوئي بتل ڪڍ ڪري
۴- غلام حيدر عشق الله دم امانو ڪري
ڪلام نمبر (۵۲)

هر خو چور چري پري پري پري
اهل اتي ايمده ڪاله وري
۱- سڪ منجهارون وڙ ٻار سڃاڻي
وڙه لند پهنجو اڪت الاهي
۲- هر هڪ ڪهڙي اتي خاڪ ڌري
۳- هي چڪ سارو ڪوڙ ڪسارو

هت ٿي آهن تون وڻهارو
فالو ڦول ٻڙ هي واهج ڪمن وري

باب (چ) جو

ڪلام نمبر (۵۴)

چڏ فرق لائي شڪ هڻي ٺهين لغاري

۳۔ ڪر نه ايندي ڳالهه ڪوڙي سوز نه سر
دوستي نه اها سمندي ڇڏ نه ڏي ڇي
۴۔ غلام حيدر گوش ڪر ڪي ڪوئي
ڦارو بلبل جي قول ڦارو عاشق ڏ سن
ڪلام نمبر (۵۶)

چڏ ٻاڳر ٻرائي جي ٿون سمجهون
۱- موڪا ٻائيءَ سال جي ويهڻي عمر
۲- هم اوست سان هڪ ٿياسِي ٻوڙ
۳- جتي ٻاڳر الله آه اتي رهن
۴- غلام عهد ڪر سڄي ٺهڻ نوبت

واق وار دم ديدار اقرېب عشق اشارو
۱- لوبت لهن گجي شهن سدا يار سوپارو
تي وهاور لون نور چڙي لاء جو لارو
۲- منجهر صفات ۾ ذات آه عشق اويارو
باط و-ار جيء جمار وچي چو تون آوارو
۳- ڏئي بهر دم گذر دلها ڪوڙ تي ڪارو
غلام حيدر ڪ نظر تولهن تمد تموارو
ڪلام لهر (۵۵)

چڏاڏا چوڪر نه ٿي ۽ تون وٽ وسيلو يا رڪي
۱- سڄي لاهيڪت سوز جي ڪوش ڏي ڪفتار ڪي
دم بيهڪ دوست جي پاس نه ٻڙي ڪنهن ٻار ڪي
۲- روز شب ڏس يا ر تون چو چڏهن ڪنهن ٿار ڪي

سلام لکھنؤ (۵۷)

دور چڑھیا مل مل ڑی
کلام نمبر (۵۸)

حسن جون فوجان ڇڏهيون بل بل مارين
۱- بن ڪر لڪ ڪروڙين ڪوڙيون
ديدن جا دس
۲- سمه سار ڪڙا ڪيا سار لڪ

۳۔ آگہ، عشق جا گایا جد بعون
جہنم مومن جا مدد

۴۔ غلام حیدر عروے ہادی
لغو لغو طالب طہ

ڪلام نمبر (۵۷)

۱۔ حسن لایا هل ڙي سر نهون انگي ۽ نانڪ شاه جي
آئي آري ۽ ڄام جي

۲۔ معاف ٿيا مڪمل ڙي سر نهون
مڙهن جي ۽ لاپ ۾

۳۔ گفتي ۽ ڪل ڪل ڙي سر نهون
اچڻ سان عجب جي

۴۔ پل لقا پل پل ڙي سر نهون
اد ٻون مون سر آيو

۵۔ عشق ڪري هل هل ڙي سر نهون
غلام حيدر ڀنڀر ڀنڀر

سلام لودر (۵۹)

۱۔ تو بہت لمبھن لھا ہاں
 ہاتھوں پرے تھا سے
 ۲۔ کیڈن ہا کا ہرہ جی ہا ری
 رھن رضا لی ہر دم
 سچ جا سھن چھا سے
 ۳۔ غلام حبیب رھر دم اھی
 دلبر ہا جھون ہو وری
 اسان سا گھٹی سر تھا سے

۱۔ جتنی ملکہ امن جو آئی
خطرہ خوف لنگھتا ہے
وہی مار ماراں ہی ہوا ہے

۲۔ مسلمان و اہل ان سبھی چلے آئے
لاؤ دلوں سال بھر سے
مطلب سب ملتا ہے

۳۔ چور کس موج چڑھی دل جا کے

باب (ن) جو

کلام نمبر (۶۰)

د رسن ٽينهي لاه دوست بهارا
لنگ وهائيم نئون ۽ لارا

۱- جهنگري جوش جا ڳا يا جالي

موج ڪڍي دل دوست ديواني
بالهن جي ڪيو مولڪي بالهي وره وڃا يا ليهن اغارا

۲- آءُ الهه لڳ يار اڳاهون

عجب نه ٿولج ڪهڙم آهنون
در اوها لڳي دم دم دانهون

۳- باجهه ڪرڇ ڪا صوب متارا

۳- برهه جا باشا عمن اٿان لعلو اندر جوش جڳائڻ
دين ڪفر جي دعوا چڙائڻ موٽو قميل صفي اشارا

۴- غلام حيدر اڪههون الاهان

در مرشد جي ڪهڙم دانهان
دم دم ڏيندا يار پناهان ڪرم سهڻي چالڪ هزارا

کلام نمبر (۶۱)

ديند درازي ۽ شاهه

منهنجي سر ٿيون سڄي صبح

۱- نرين ڪيو ٻا لهنجو ڪڍي نالڪ شاهه اگاهه

۲- اڳي مون عيدان ٿيون جڏهن آندائون الله

۳- مدد مرادن سان ٿيو هميشه همراهه

۴- آهي روز اول کان مولڪي نرين جي پناهه

۵- غلام حيدر غم ويو ۽ ٿيو سهڻو ساهه پناهه

کلام نمبر (۶۲)

دلبر ديدان دوست ازايون

وسري ويون سي امون سڀ واريون

۱- تن من تاران دوست جون دائر جوش جا ڳايون

۲- عشق المان وحدت واريون بهشڪ برهه بچا ارون

۳- لا حد لولي ٻڌي سي اوها لڳي

۴- غلام حيدر غم لڏا ۽

ڳڻ سون ٽينجا ڳايون

کلام نمبر (۶۳)

دم دم تو در زارون بايان باندي ڪڍي ڪل ڪاريون

۱- آءُ اڳي مون يار سدا لڳي

۲- گهرويون گهرويان جهڙو و جالي

۳- عمن هاڻي اصلون آهه

در ٽينهي تي بهون بازيان

سڻي ڪر ستاريون

۴- توري ۽ لاه ٽڪو ٻيو ڪوئي

در ٽينهي تي آيس روزي

بشمش ڪر بهاريون

۵- غلام حيدر سوال سڄاڻو

آقا منهنجو عرض اڪهارو

صدق تي ٿيان سڙ واريون

باب (ڏ) جو

کلام نمبر (۶۴)

ڏيان باهه پيو ڪي منهنجو جانب جمارو

ولهن اقرب ويجهڙو اچي ٿر هڻيون نرو

ڪا ڪيون وساريان ڪين ڪي

اهو ڪا مل ڪوهه مارو

۱- حسن ٽينهي هوت ڪيو اچي ٿر ٽهڻون مسارو

۲- م دم ٽهڻ دوست جو آهي انفس اشارو

۳- نالڪ شاهي نور جو ٿيو چوڏس چمڪارو

غلام حيدر غم ۽ جهن جي جوش جمارو

کلام نمبر (۶۵)

ڏس هاڻي ڪي حڪمت

جهن جهولي ڪر سڄي جهلايو

۱- سر ٿيون صدقي يار کان ساهه سارو ۽ رت

جهن ٻيچ ٿرت جو ٻارو

۲- ٻارن ڪيو ٻا لهنجو مڃاڻي حڪمت

جهن مهرن مينهن وسائو

۱- ڏسپن ٿو ڏهاڙي هي چليل چوڏاري
 وساري وطن کي ويٺي ڏهن ڦراري
 جڏهن جو ٺپاڙي ڪهي وياسي ڪال
 ساڙي ڪڍ سمر ٿون ته دل مل ٿا
 ڪر ٿا هل هٿيون ئي وجهي ڳل ڳار
 ۲- جوڙيو ڪنهن نه ڇڪو ٿو لڪڻ جو لڪاڻو
 وٺو سڳو روئندو ٿوڙي شاه را
 وهاريون وڃن ٿا جو ٺڪن ٺڪن
 ۳- ڪنهن ڪاغذ بکا ٺهران وٺي وڃي
 ڏيکارين ٿو ڏيھ کي ڏي ڪاٺون ٿون ڏاڙو
 ۴- ڪنهن ٽپي ڏيکي ڏهن ڦراري ٿو سڳو
 وس وس ڪندو ڏس ڪن سڙا وٺي سڀا
 ۵- مٺاڻن ٿو وڃان ڳالهائين ٿو ٻيو
 ارڳا ويٺي اڃا ٿو هڻي چڙه ڇاڙي
 ۶- ٻيڻ ٺڀي لاري مٺي وڌو مار
 سڙي ڪو ٿي سو ڪو ٻئي ڏي ٻوڙي
 ۷- سلام ڇڏي ٿو ڪري سوڙو
 ڏي ڏسڻ ٿو ٻيو ٻيو ڪئي بهاري

باب (د) جو

- ۴- جھي گر سرور مان ڪڍهه، منجهارون ۽
- ۵- دلير جي دلدلدار ۾ هميشه تون
- ۶- ملان مسئلہ جو ڪرڻ ڳور ٺهاري
- ۷- غلام حيدر گوش ڪر ستر سهر

باب (ر) جو

۳- اي ڏاڏو ڏسج ٻالهندجو ويهي وٺا وڌ
وڃائي وارو
۴- جاڳو جتن ڪر هوٺ بههون لاءِ
غزالن جي
۵- جاڳو واري ٻار جاڳيو هاديءَ دم هون
وحدت و سڪارو
۶- غلام حيدر ڪر سڄي سان وڻي ڏي پاڻج و
ٻرن سان ٻارو

باب (س) جو

کلام لہجہ (۷۰)

سچل موت سڏن تي وٺيون ٿا ۽ وجهجن
۱- جهڙا ٿهڙا ٻالھجا چئي ٿا ۽ ڇڏجن
۲- ٻڙي ۽ ڇڙي سڀ تي ڇولي ٿا ۽ ڇڏجن
۳- اوڻا ۽ وٽا ٻالھجا ٻن ۽ ۳-ري ٻڇجن
۴- ٻکڻ جي تھ ۽ رست جا چڪي ٽرڙ ڪڍجن
۵- غلام ۽ ٻڌر ڪم ۽ اوڙي لاءِ ڪڍجن
ڪلام نمبر (۲۱)

کلام نمبر (۵۱)

سے لے لہذا لکھنا۔ ائی جی تو بھمجا یا ایمان
 ۱۔ ہارہیا ہلندہ کو، کو پڑا، کو ہمو پڑی
 ۲۔ کج کج کمن سان کمن کجی

۱. ضرب هلاک دانی
۲. پری نه چالچ پان کئی
۳. بیغ امالو — کرک دینر دم حمائی
۴. غلام حمیدر گوش کر مودله دس ممائی
کلام نمبر (۷۲)

کلام (۷۲)

سرامون صديقي يار تان جهڙيون نهس جاني
۱۔ سواه صحت يار جي وڻي لڳو هي ڪا وائي
۲۔ ڏيان باه پنهور کي لڳو جهڙيون آه لائي
۳۔ هاديءَ فرمايو حق جو رت جهڙيون هيءَ پائي
۴۔ غلام جهڙو غم ويو ٿي وڻي سڀ سهائي

کلام نمبر (۷۳)

[illegible]

لیلان دس کیمین لالو دایو
۱. لک کروڑین سجدہ کجاہن لکیر سو آکرار
شور جھپ شہطان لڑاو
۲. عمیق مان آدم ادا لہو لایو ہرہ بہار
قہر الہیہ فرعون اڑاو
۳. ہستی ہووچ چڈ تون لاندھن لہن چوے لروار
جہن سولیہ سر منصور چڑھایو
۴. غلام حیدر کرلو کولن مرشد سب مدار
جہن اندر لی لاد وچایو
سلام نہبر (۷۴)

١١٥٣ م ١٥٥٣ (١٠٧٤)

مسائل کج و ا - مون سگهار

لاہرن کس قلب نان حکور ہون

۱- چایون چارن سدا سنهارن دم دم کن دیدار
کائنات مکتب سنان موهیون

۲- بیرون بماند - و تواند کلاه چرم کلاه
رو - کلین نسب دل کان روزنون

۳۔ آخر ایند ا نال کڈیندا آھیاں جن آڈار
سکے لیندی مولکی آہن ڈی سورہون

۴- عمر اربابا ساد سمبانا ودهن منجه، ولها
کن تدهن سان ظالم زورون

۵. قلام حمد و موج مارن جي
ساه الله و سڪ سا نڪون جي

لمن لا نون - روار ليطن لوها اني لا نون
كلام نمبر (٧٥)

سپ رنگ و سہڑو نار نمک لکھو رن کار
۱۔ ہر جاہ ہونکان عمق مجاہدین

۲- لاجد ممن اشارا عاشقی کل قل دم کلدار

۳۔ هندو مڙھن هر صورت ۾ دلبر جو دندار
۴۔ شرڪ لڳو شيطان ڏٺو سچي عشق الھ اسرار

۵۔ لکھو لوڙي هرڪا هلندي ۽، وس به اختيار
۶۔ فلان حميد ر ڪر سچي جي خاک ڇو مان هزار

خلاصہ (۷۶)

سوريون دم سهار ويل نه هک تون يار وسارچ
- دلهر پا جهون د پسر رهځ پر بيا لمهون دکار

۲- ولین اقرب کر ورهان دلیر دم دیدار
واری وره و سامج

۱۸۸ و ساری بران و چای
۳۰ آدم مرغی سر سبزه عالم قالو قول سبزه

دانت کی پیمانی کا رمز والا ہے
 کہ مصطفیٰ مومن پر ہے ہر ایک

عاشق سر اجتناب

1944-45 1945-46 1946-47 1947-48 1948-49 1949-50 1950-51 1951-52 1952-53 1953-54 1954-55 1955-56 1956-57 1957-58 1958-59 1959-60 1960-61 1961-62 1962-63 1963-64 1964-65 1965-66 1966-67 1967-68 1968-69 1969-70 1970-71 1971-72 1972-73 1973-74 1974-75 1975-76 1976-77 1977-78 1978-79 1979-80 1980-81 1981-82 1982-83 1983-84 1984-85 1985-86 1986-87 1987-88 1988-89 1989-90 1990-91 1991-92 1992-93 1993-94 1994-95 1995-96 1996-97 1997-98 1998-99 1999-00 2000-01 2001-02 2002-03 2003-04 2004-05 2005-06 2006-07 2007-08 2008-09 2009-10 2010-11 2011-12 2012-13 2013-14 2014-15 2015-16 2016-17 2017-18 2018-19 2019-20 2020-21 2021-22 2022-23 2023-24 2024-25 2025-26 2026-27 2027-28 2028-29 2029-30 2030-31 2031-32 2032-33 2033-34 2034-35 2035-36 2036-37 2037-38 2038-39 2039-40 2040-41 2041-42 2042-43 2043-44 2044-45 2045-46 2046-47 2047-48 2048-49 2049-50 2050-51 2051-52 2052-53 2053-54 2054-55 2055-56 2056-57 2057-58 2058-59 2059-60 2060-61 2061-62 2062-63 2063-64 2064-65 2065-66 2066-67 2067-68 2068-69 2069-70 2070-71 2071-72 2072-73 2073-74 2074-75 2075-76 2076-77 2077-78 2078-79 2079-80 2080-81 2081-82 2082-83 2083-84 2084-85 2085-86 2086-87 2087-88 2088-89 2089-90 2090-91 2091-92 2092-93 2093-94 2094-95 2095-96 2096-97 2097-98 2098-99 2099-00 2100-01 2101-02 2102-03 2103-04 2104-05 2105-06 2106-07 2107-08 2108-09 2109-10 2110-11 2111-12 2112-13 2113-14 2114-15 2115-16 2116-17 2117-18 2118-19 2119-20 2120-21 2121-22 2122-23 2123-24 2124-25 2125-26 2126-27 2127-28 2128-29 2129-30 2130-31 2131-32 2132-33 2133-34 2134-35 2135-36 2136-37 2137-38 2138-39 2139-40 2140-41 2141-42 2142-43 2143-44 2144-45 2145-46 2146-47 2147-48 2148-49 2149-50 2150-51 2151-52 2152-53 2153-54 2154-55 2155-56 2156-57 2157-58 2158-59 2159-60 2160-61 2161-62 2162-63 2163-64 2164-65 2165-66 2166-67 2167-68 2168-69 2169-70 2170-71 2171-72 2172-73 2173-74 2174-75 2175-76 2176-77 2177-78 2178-79 2179-80 2180-81 2181-82 2182-83 2183-84 2184-85 2185-86 2186-87 2187-88 2188-89 2189-90 2190-91 2191-92 2192-93 2193-94 2194-95 2195-96 2196-97 2197-98 2198-99 2199-00 2200-01 2201-02 2202-03 2203-04 2204-05 2205-06 2206-07 2207-08 2208-09 2209-10 2210-11 2211-12 2212-13 2213-14 2214-15 2215-16 2216-17 2217-18 2218-19 2219-20 2220-21 2221-22 2222-23 2223-24 2224-25 2225-26 2226-27 2227-28 2228-29 2229-30 2230-31 2231-32 2232-33 2233-34 2234-35 2235-36 2236-37 2237-38 2238-39 2239-40 2240-41 2241-42 2242-43 2243-44 2244-45 2245-46 2246-47 2247-48 2248-49 2249-50 2250-51 2251-52 2252-53 2253-54 2254-55 2255-56 2256-57 2257-58 2258-59 2259-60 2260-61 2261-62 2262-63 2263-64 2264-65 2265-66 2266-67 2267-68 2268-69 2269-70 2270-71 2271-72 2272-73 2273-74 2274-75 2275-76 2276-77 2277-78 2278-79 2279-80 2280-81 2281-82 2282-83 2283-84 2284-85 2285-86 2286-87 2287-88 2288-89 2289-90 2290-91 2291-92 2292-93 2293-94 2294-95 2295-96 2296-97 2297-98 2298-99 2299-00 2300-01 2301-02 2302-03 2303-04 2304-05 2305-06 2306-07 2307-08 2308-09 2309-10 2310-11 2311-12 2312-13 2313-14 2314-15 2315-16 2316-17 2317-18 2318-19 2319-20 2320-21 2321-22 2322-23 2323-24 2324-25 2325-26 2326-27 2327-28 2328-29 2329-30 2330-31 2331-32 2332-33 2333-34 2334-35 2335-36 2336-37 2337-38 2338-39 2339-40 2340-41 2341-42 2342-43 2343-44 2344-45 2345-46 2346-47 2347-48 2348-49 2349-50 2350-51 2351-52 2352-53 2353-54 2354-55 2355-56 2356-57 2357-58 2358-59 2359-60 2360-61 2361-62 2362-63 2363-64 2364-65 2365-66 2366-67 2367-68 2368-69 2369-70 2370-71 2371-72 2372-73 2373-74 2374-75 2375-76 2376-77 2377-78 2378-79 2379-80 2380-81 2381-82 2382-83 2383-84 2384-85 2385-86 2386-87 2387-88 2388-89 2389-90 2390-91 2391-92 2392-93 2393-94 2394-95 2395-96 2396-97 2397-98 2398-99 2399-00 2400-01 2401-02 2402-03 2403-04 2404-05 2405-06 2406-07 2407-08 2408-09 2409-10 2410-11 2411-12 2412-13 2413-14 2414-15 2415-16 2416-17 2417-18 2418-19 2419-20 2420-21 2421-22 2422-23 2423-24 2424-25 2425-26 2426-27 2427-28 2428-29 2429-30 2430-31 2431-32 2432-33 2433-34 2434-35 2435-36 2436-37 2437-38 2438-39 2439-40 2440-41 2441-42 2442-43 2443-44 2444-45 2445-46 2446-47 2447-48 2448-49 2449-50 2450-51 2451-52 2452-53 2453-54 2454-55 2455-5

ج. ۱. مستان کی وجہ کھوکھلا ہوا کھوسا

فقير غلام حيدر مرهم

۳. غلام حيدر جي غواصي سرت رک سيلان ۾ اهڙا آهي ڏس هاڻ ۾ تون نور آهين نوران ۾

باب (ط) جو

ڪلام نمبر (۸۳)

طرحين طرحين تان لڳا سهڻي رنگ بڻايو به رنگي
۱. تاه بيان ڪرڻ جي باري
جوش اندر جولان لڳا
۲. ملڪ فلڪ ۾ لڳي مڻاڻي
لهن تنبو طولان لڳا

۳. موج الهی دل موھي لھي
بلبل کي بستان لڳا
۴. سيند سار کڙا ڪما سارنگ
بره سندا باران لڳا
۵. غلام حيدر مرشد مليو
صورت جا سامان لڳا

باب (ع) جو

ڪلام نمبر (۸۴)

عمق الٰهي آمو شمس تي ٿي شهنشور
منصور ڪئي هئي موج ڏاڍي ٻرڻ بالادار دار
۱. شمع عطار تي شوق غلامو لهن چاڙهيا نار نار
شرف تي شب وروز شعلو لهن لڳي دم ٿار ٿار
۲. شه عبادت شوق بڻايو جڏهن بهتر بار بار
شه سچل شهناز نوري درد چاڙهي دم هونگيان
۳. غلام حيدر ڪيچ ڳالهون ڇڏ وڃائي چور چار
پاڪ ڏس تون هاڻ ۾ هنجون لهن مان هار هار
ڪلام نمبر (۸۵)

۱- ڪرڻ ڪم ڪل تون هير ۾ن بھانين
ساري ملڪ سڀ ۾ تو حڪمت هلائين
ڪهان ڪهڻن ڪو ٻيو رنگي رنگ رسائي
۲. عجب لاڙو بالي آه درگاه لهنجي
تولهن نور اور ڪمان ڪهڻن مهنجي
ڪري سحر سڀ ۾ هنر جو هلائين
۳. ٻرين پاس لهنجي لکن لسا ليلائن
راتو ڏينهان روح ۾ وره ٿا وسائن
آهيان آه وچ ۾ فڪر جو فلائين
۴. ڪرلو آه غلامن جو حيدر غلام
اڳيون تار لهنجي آه سجده سلام
لکس دوست دامن مهر مان لهارين
ڪلام نمبر (۸۶)

عمق ۾ لهن سڀ لهن لهن
ڳالهون لکڻ لهن لهن
۱- دامن ڪفر جي دعوت ڇڏي سڄي
لهن وهايون لهن لهن
۲- عاشق ڪن ٿا روزا زوري
سا لکان سڀني تي سون سون
۳- بوشڪ باماسي اڇن اداسي
ڪانفرن وڃن ڪهون ڪهون
۴- غلام حيدر هو حق هادي
چاه منجهان دم ڇهون ڇهون
ڪلام نمبر (۸۶)

عاشقن کي عمد آهي دم سراسر هو الله
بي نه چاڻن ڳالهه ڪاڻي رمز ۾ رهندي رها
۱- بي رنگي جي بهر ۾ بڻايو هتو جن پر ڪري
سورجا ساڃهر الهن تي عشق آندا سر هڪلاه
۲- وحدت وٺي ورتون ڇڙ هون
ڪي شوق جا شعلو اٿا
وحد تي وڃاور ٿيا مڃهر نور نامان ڪن نگاه
۳- جن جا ڳايو جي ۾ شوق شاهي دم جگر
پاڪ ٿي پرواز ڪيائون احد احمد الا الله
۴- غلام حيدر ڪم ٿيا قاري
سڀ سموري غير ڪسان

عجب يار چاره ٻرين جو پساڻي
هرت منجهه هيران تماشو جو لائشي
رنگ و رنگ رنگي تو به رنگ بڻائي
صفت سهر سامان صورت سڀ سڀاڻي

۲۔ مارمگر جي مٽي ۾ ڏنهن ۾ ڏه سو
عاشق الاهي عشق ۾ اهي مرد مالهه ۾ مرڪ

سا ڇوڪرو ڪيما جن سر ۾
لالچ ڇڏي هئا پ جي ڪرناڙ ۾ غاري ڪرڻ

۴۔ غلام محمد رگل علی رک دوست دل آبی مراد
پس پاک بدعتن دوست مان آبی رحیم (ای رحیم)
غلام محمد (۹۱)

۵۴ جا اچائی کو دہی وچائی
ہمچی ہند کادی ہتی ۵۵ کھیتی لوائی

۱- امیر، شاه، کوهستان، دما، دغل، باری
جهنم، روکی، رلایا، ملان، سو، قام

بنا صفتی عالم و جهان چچ چالی
- هی فرمان اعلیٰ چو خود خدای
هی طالب دنیا جا مضرب مبار

فتی ہرہ پتر محمد بن جوان جالی
- غلام محمد ر کڈر دم آھین

سچ ایش اریں لہی سب لغزائی

ڪتاب نمبر (۹۲)

عجب اهو اسرار چڙي ۽ چمن ۾ ٻار کي ڇو

ماڻھو مقام جي ٿي ڪري

۱۰۰ کے کہیں لیکن روح سپہ سالار آئیو ہموار ہکر شیمہن واڑی را

اگر اسان نہ مٹی ہمارا سون
ہاٹ لہسی ہمت ہمیت آہا سر

۱۔ چار کی جاء نہ ہوئی

د ښار څخه وروسته د همدار څخه چې کړي د سان
علامه محمد د همدار څخه کړي
فازي د کور د کور د کور
د کور د کور د کور د کور

... ..

باب (ک) جو

کلام نمبر (۹۳)

ڪاڪيون ڪمڻن وساريان آهي پر بحر ۾ باغ
۱- سمع بصير علم تون آهين لوري ليهن لياغ
۲- واهن اقرب واجهڙو ڏانهن ڏسار باغ
۳- ڪن چڏيندو چهرين آرياڻي اڳواغ
۴- باري سڪڻهن جو ۾ موج وهي مهر باغ
۵- غلام حيدر گوش ڪر ڀرڻ هادي ساغ
کلام نمبر (۹۴)

ڪپ تپان ڪوڙ جون عاشق ادا اسرار ۾
ڪر ڪل ڀومن ياد هادي ڀوڳ سڄي ڏيندڙ ۾
۱- غمر کان گوشو ڪرڇ اڻي ڪوڙ ٺاڪڻن ڪار ۾
سر ڏئي ساهڻ لهڻ هن ڀرڇ جي بازار ۾
۲- ٻي ٻيائي ڀوڳ سڄي اهي سڌا سڪ ٿار ۾
اصل ٻاڪن ٻاڪ ڏس جو سر آيو سسار ۾
۳- ٻي ڀاڱو ڀر ڪري تون ڄاڻ ڀوڳ ڄمار ۾
ماڻ مسلن کان ڪري تون ڀرڇ ڏوار ۾
۴- غلام حيدر گوش ڪر عاشق ڏاهي انظار ۾
ڪن ٿرسن ٿاء ۾ وڃي سر ڏين سڌار ۾
کلام نمبر (۹۵)

ڪوڙ اڄت لائون ٻڪ ڀوڳ هن نفل نمازان
۱- ٺڪا ٿوڙ ڏيئي ڪوڙ چڏي رهد ڏڪو اڻان
۲- ٺڪو لاه سڱم ڏانهن ساه وٺين ڀرڇ بازاران
۳- ڪن ملام پري ڪار چڏي ڪوڙ ڪتابان
۴- منجه وجود ڪر سجود اندر زمز رڪعتان
۵- سڀ سسار وڃي تار سري سحر صفاتان
۶- منجه ڏيندڙ ڪڏ ڪڏار اندر جي ڄاڳاتان
۷- وڻ ڀل ڀرڻ حال هادي حق ڪاڻعتان
۸- غلام حيدر ڪر نظر لاهون ڀرڇ بساڻان
کلام نمبر (۹۶)

ڪري عمق المان آيو سڪ اوهاڻي سور ڇاڻو
۱- حسن ٺهڻ جي ڀر جا هولي
وڻن اقرب عشق ڀرولي
الهيءَ زمين روح راجهاڻو

۲- ڪن هاڻي آهيان آرياڻي
سڌ سڻي ٿي سڻا ساڻي
ٺهڻي ڏيندڙ ڏون ڏڪاڻو
۳- انا احمد بلاممي سڻن سڄارو قول ڪري
اهو سارو سر سمايو
۴- غلام حيدر غم ٺٽا سڄي
ڀڄن ڀڄن جي وڃي ڀاڱا سڄي
مون ڪهڙي سر ڳهاريو
کلام نمبر (۹۷)

ڪاڪيون آءُ قربان سڄي جي صورت نقون
۱- حيرت يار حسن جي لائي سڄي ڏاڙان
ڏنڊ ڏيندڙ لائون لاهن ڪوڙ يا لاهان
۲- هر جاءِ حڪم هلائي ٺهڻو
عرش زمين آسمان
ڄاڻي جهڙ ڳولائو ڀڄي ڀاڱا ڀروان
۳- زور ڏي ڇڏي ڏاڙان عاشق ڀوڳ ڀوڳ ڀوڳ ڀوڳ
غلام حيدر ڀرڇ وڃي عشق ڪما احسان
کلام نمبر (۹۸)

ڪري ڪم الله عشق ڪنهن جي ڪنهن ڪي
۱- مشرق مغرب عشق جو ڦيري دم فتاح
۲- ڀرڇ بهاران لائون صـورت صـل الله
۳- ٺن من تاران لائون جهڙ ڏنڊون جل الله
۴- سر ٿون سور جا ڳاڻو و احد اعليٰ الله
۵- غلام حيدر ڪر جي دائر دل لڪاه
کلام نمبر (۹۹)

ڪرڻ ٿو ڪم تون ڪهڙا ڀوڳ ڀوڳ ڀوڳ ڀوڳ
۱- وڻن اقرب ٺٽو ڄاڻي
شوقون شرڪ شرع ڏي ڏاڙي
خودي ٺهڻي ٺٽو ڪاڻي
۲- ڀوڳ هن الله الصمد حسبي
ڏاڙ ڏاڙ ڪي ڏاڙ ڏاڙ
ڏوڪي ڏاڙ دل ڀاڱا ڏاڙ
ڪوڙ جا قصا ڳاڻو ڏاڙ ڏاڙ ڏاڙ ڏاڙ

۳- بهي ڏس تون پاڻي ٻاڻهي
سر ڪرڇ تون گهور سڃاڻي
انهن عشق جو اندر آلمن سلطان لسب آون لسي
۴- غلام حيدر ڪر جي تاري
ڪري قدم ڪر تون واري
دوست رکڻ دم دل جي ماري
آهي سهڻو سدا آهن سمي
ڪلام نمبر (۱۰۰)

ڪاڏي ويڙي ڪالهه ميان اچ وجهي اوڏهين
۱- هارها هلندو ڪونه ڪو پٽ ڪاڏي زال ميان
۲- سنڀري هل ساڙيهه تي چڙي ٿال پڙال ميان
۳- دم بناهڪ دوست جي ساڙو ٿمند مال ميان
۴- تموار ٻندي ٿو يا چوڙي پوري چال ميان
۵- سواءِ سڪ الله جي ڪوڙي قيل مقال ميان
۶- ويهي رهين ڪنهن وچ تي ولهري رسال ميان
۷- غلام حيدر گوش ڪر سڀڏوئي جادوال ميان
ڪلام نمبر (۱۰۱)

ڪري سيمگار سر سمي ٻڏي سهر سڀڙ آيو
۱- حسن جي فوج جا آئي لڳو نعره ٻارٻ ٻائي
تماش طور سيمائي ڪري روشن اهو رايو
۲- لهن اقرب ٿيو لهڙي اچي ويندو اندر ويڙي
سڳو دم سوز جو سمي وحدت وره ورايو
۳- ڪريان تعريف آڻي ڪهي ويو لئو لئو اندر بهي

باب (ل) جو

ڪلام نمبر (۱۰۵)

لٽا قرض ويا عرض هادي حق جا ڳايو
حسن هون ٻڌن ٻول سوزت سڀ سمايو
۱- يار دراز جا آواز سوريءَ لڳو بدايو
هو ڪا حق لٽا شڪ ٿر ٿر ٿر ٿر ٿر ٿر ٿر
۲- ٻڏي مڙو گهوٽن گهور سون سر سڀڙ
جسم جان ٿيو قربان ٿيو لئو يار لڪايو
۳- غلام حيدر حق نظر وچ مان غم وڃايو
نعوي دور ٿيو حضور ٿر ٿر ٿر ٿر ٿر ٿر
ڪلام نمبر (۱۰۶)

ملو دل يار دم ٻيهي ٻارٻ ٻاڻي سڃاڻي
۴- غلام حيدر لڳو غمزو سڙو رخ ٻاڻي
اولو سولو ٿيو سڀڙو ٿو لهن دم لاري
ڪلام نمبر (۱۰۲)

ڪڇو لڪي ٻڇو اندر وينا اچي
۱- باجهون عشق الله جي اهو ڪم سڃاڻي
۲- گڏ ڪائي جو گلا ڪري سو وڏو ٻڌي
۳- ٻيهر ٿي جو ملان سڏائي ٽهن دب سرن ٻڌي
۴- ڏاڙهي ذات خداه جي اي ٻڇو سڏي
۵- غلام حيدر غم وٺوسي رنگ هادي
ڪلام نمبر (۱۰۳)

ڪر ياد هادي هواله چڏ ادا ٻڌي
۱- هڻ ٻڌي ٿو ٻاڻ ٻر رک شاهي سر
۲- انا احمد بلا سمي سمجه صورت صل
۳- موج ٻر محبوب جي ٻر رک ٻڌي
۴- غلام حيدر ڪر سمي جا ٻيهر نعره ٻڌي
ڪلام نمبر (۱۰۴)

ڪوڙي دلها ڪند گهر جنهن کي لڳ لڪال
۱- پٽ ويڙ هائي ٻي سان
۲- هو نه باسي هڪڙو نه ڪڙ ٻڏي
۳- وجهي ڇڪ چتون جمان ڪتي ڪري
۴- غلام حيدر گوش ڪر چڏ ٻڌي

لڳي لئو يار جنهن لائي مولا مملن منو ماڻ
۱- اڏا ٻڌ ڪالڱ لکين ڪالڱا
منجهان سڪ سوز ٻر ٻڌي
جنهن جي تن من اندر ٽانگها ٿيندا ٻڌي اچي
۲- آڏون جنهن جي عشق ڪيو ڪاهل
سڃاڻن قرب سي ڪا
هيڻي سان هوت ٿيا شامل
ڪندا واهر سڏي وائي
۳- صدق ٿيان آڻ سو واري
ٻن لان يار جي ساڻ

غلام حيدر مرحوم

۴- منجهان موج مستی سچی لږو جا لائي
غلام حيدر غاري گذاري
هليا هن جسم کسي وچتون وساري
لکي عمق آتش ٿيو سوز سائي
کلام نمبر (۱۰۸)

لاڻو جادو سڄڻ جوڙي کاهي ٿي ڏم ڏم کوڙي
۱- لڙن زلفان ٽپهنجون جالي ٿي ڏم ڏم ٻيچ نوراني
پهائي سڀ وجهن پوڙي
۲- چوڻس لکين ٿورون عشاقن سر بهر بهرون
صفا ڪن سوز دل سوري
۳- لهن اکر لکيو نعرو وحدت وار وسڪارو
ڪيڏن سڀ روڻ کي اوڙي
۴- غلام حيدر منهنجو دلهر اندر آهي روهي رهبر
لڏو سي سو ولدرو ووڙي

پرست سهڻي ٻارن هاڙي سندن ناڻو ولدرو وائي
۴- غلام حيدر گذريا مون ٻار

چمي چاٻر ٻارن ٻيڙي
آهيان چڻي اصل آڏار حمايت هوت ڏانهن آئي
کلام نمبر (۱۰۷)

لا اله الا الله اسم سمجھ ڏائي
منجهون عشق آدم يعني ٿيو صفائي
۱- سمجھ بصر عليم ڪليمي
منجهان پلٽ پلٽي آه حڪمت حڪمي
لڻي نور اعليٰ ٿيو سرور صلائي
۲- جدا ٿي جسم کان ڪري هل تون هاڻي
هڪ نور حق جو پرچهي ٿي تون پاڻي
سدا سوز لهن جو لکي جهڙ جهائي
۳- منجهان ڏيڏ دلهر سارو سر خدائي
شعلو شوق ڏاڍو آهي دم الاهي

باب (م) جو

۴- غلام حيدر گوش ڪر رحمت رحيم نگاه
هادي هر دم ره هوشيار يون

کلام نمبر (۱۱۱)

مست سائي هڻي اهاڻي هوش گهر ڪر ڪهو
عشق اعليٰ اسم ڏائي - منجهه ڀاري ٿي ڏي
۱- الف مر آڻڻ ٿي ڇڏ لام جو لاهي لڻو
بي رنگي جي بهر ٻي ڪري هالا ڏي
۲- لاڇڙي لال ٿي سون تون پاڻ ٻي هاڻي لڻو
منجهه سر نور حق جو ڏي ڇو ڇو ڪيڏن ڪيڏن جيئو
۳- ڇو ستائين ٻين کي ٿو منجهي ٿو لهن ٿيو
منجهه ٻارن ٿي سڀ هاڻي ٿي ڪماري تون ڪو
۴- غلام حيدر ڪر سڄي جي لهن نواس جي لڻو
محب ملو مون اندر ٻي راه لهن روشن ڪهو

کلام نمبر (۱۱۲)

منهنجو حال حبيب معلوم ٿو منهنجا ٻارن
۱- داور درد مدن جو ڪر ڪو غور غريب
۲- مدد ٿي منهنجا ٻارن ٿوري ٿاه طهيب

کلام نمبر (۱۰۹)

موج چڙهي مرسل جي
آهي مالڪ ملڪن وجه الله

۱- انا احمد بلا مومي جلوه نور جل الله
۲- غاري گذر منجهه صفائي ڏي ٿيو سمجھان الله
۳- احمد احمد ڪي ٿي هڻي سڀ رڳو سواسر الله
۴- زير زير ذات ظهورو ڪل ڪل منجهه ڪلام الله
۵- اکر ٿي سڀ اتي ٿيو چاهي هر جاءِ حق حڪم الله
۶- غلام حيدر ڪر ڏي ٿي آهي سڀ عليم الله

کلام نمبر (۱۱۰)

منهنجا عجب الله بخشيدو بدڪارون
۱- شاه شمس احمد لهن سيد سو صل الله
در لهن جي ليک ليک ٿي ٿي
۲- لهن اکر ٿي ٿي آه جو سها جل الله
ڪل ڪي ٿي ٿي مون کي ڪارون
۳- ٻي بهار ان لاهون ٿي علي لا اله
سهڻي سندن سو ستارون

- سٽج سڏ مڻهجا بهيڳڻ ٿا پاڙي اٿون
- ۱- ڪير ڪم ڪوڙين عمر وٺي اجاڻي
عبدال آهيان سهڻا ڪر سڃا
 - ۲- پريان ٺهڻ تڻهجي اچي جو پيا سي
ڏسي ڏوه مڻهجا تڻهجي ٻڙه لڳا
 - ۳- ٿوريءَ ڪولہ بکشي پرن جون پرايون
سمع ڪليم ٿون صاحب ستاري
 - ۴- ڪنھڪار آهيان سٽج سوز دار
ڪرڻ دير ٿا دم ڏيئمن ورواڏا ٿون
- غلام حيدر جا غم تو وڃايا
- تڻهجي ريز روشن پريان پاڪ پال
اولدا هيءَ پر اوچر سهڻا ڪر سڃا ٿون
ڪلام نمبر (۱۱۶)

- ۳- والدو آهيان مڻهجا پرنه اوري آءِ عجب
 - ۴- غلام حيدر ڪوڙو دم دراريءَ ڏي-د
ڪلام نمبر (۱۱۳)
 - ۱- مڻهجي موج پر مردن جوش ۽ جيءَ جلايا ها
آيا جي عشق جيءَ آتش ٻٽڪن ٻڙ ملهايا ها
 - ۲- جلائي جسم کي جوڙي ڏين سرگهوز پرگهوري
سڳوئل سوز مان سوري سوريءَ تي سر ملهايا ها
 - ۳- ٿوبت جي ٺهڻ جيءَ ٺهڙا چڙهي عاشق عرش وڙا
وڏا ٿون لمولو اندر ٺهڙا ٺاڪت آهن ٺاها ها
 - ۴- ڪما جي ٻره بهر اڳي ٿڌا ٿون سڄو ساڳي
مڻهجي در بدن جاڳي اندر رستي رهايا ها
 - ۵- غلام حيدر گڏيا ٿر سان ٻڌا ٿون دل اصل ورساڻ
سڌا ٿين سوز دم سر سان نه پئي ٻولي پلايا ها
- ڪلام نمبر (۱۱۴)

- مڻهجا سڏ سٽي ٿي ساڻي
کو جي ويڇ پريان مون سان پاڻا
- ۱- سون بد ڪار ٿون عجب اسان پر
ٿون ٿان بکشن ٻار آرياڻي
ٺهڻ ٺهائج ٺاڻا
 - ۲- دامن لڳڙيس ٺاڙ ٺولڻ جي
ٿوڙي آهيان عمن هاڻي
مڻهجا ور ورنائج واکا
 - ۳- عشق الالان تڻهجي ڪهڙيون
جهڻ ٻلت ٻٽن تي هاڻي
تڻهجي ٺيڻ ٺهڙا ٺاڻا
 - ۴- غلام حيدر ڪولو ٽهڙو پريان ٿون هاڻ سڃاڻي
ٿون دان ڏيئارج ڏاڻا
ڪلام نمبر (۱۱۵)
- جهڻ مون مڏا ٿون ڏين جون ڏلا ٿون

باب (ن) جو

- ۲- ٺهڻ نه ٺاڪ شاه جي ڌوق وڃاڙو رنگه
- ۳- غوڙل جي گفتار جو وحدت وڏو رنگه
- ۴- ساڳي سر سڄل جو رمز پيايو رنگه

- ڪلام نمبر (۱۱۸)
- نجم الدين تي ٺنگ ميان آهي مون مسڪن جو
- ۱- اٽڪ ٺهڻ ٻڙ آلهو دراريءَ جو ڏنگه ميان

غلام حيدر ۲۰ روم

۳- آڻ اڳڻ مون ٻار سڄي هجي
سڳ سڳ جي آڻي مون سر مڙي ڪڍي مهرباني

۴- غلام حيدر ۲۰ روم
دامن لڳڻيس جهي ٽهي آهي ابر ليسي
دم دراي شاه ڪڍيا سي جنهن لاه دل ديواني

باب (و) جو

۳- ڪاڻي ڪڍا ڪر شاه سڏايي
روح نهي طوفان چڙهاڻي

۴- ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي
ڪاڻي پر هڻي جڙيون ٻاڻي

۵- ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي
ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي

۶- ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي
ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي

۷- ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي
ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي

۸- ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي
ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي

۹- ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي
ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي

۱۰- ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي
ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي

۱۱- ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي
ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي

۱۲- ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي
ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي

۱۳- ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي
ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي

۱۴- ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي
ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي

۱۵- ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي
ڪاڻي سر ري سڳر سڏايي

۵- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۱- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۲- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۳- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۴- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۵- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۶- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۷- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۸- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۹- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۱۰- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۱۱- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۱۲- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۱۳- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۱۴- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۱۵- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۱۶- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۱۷- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۱۸- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

۱۹- غلام حيدر ۲۰ روم
ڪلام نمبر (۱۱۹)

مذہب کا نام ساری پٹی ہندو

غلام حيدر سدا غازي ڪمڏن باڪا بره باري | رکن دل رنڊم تاري حڪم هاديءَ هلايا سه
باب (ي) جو

ڪلام نمبر [۱۳۰]

يار جنڪي باد بهڙو سے نور ۾ هوتا وڻن
 ۱- مڏ ٺهڻن کي سور جي جي ڀرت جو اهو وڻن
 ۲- اٿي ٻهر ۵۵۵ جي سي وابت وائي ٻيا ڪنهن
 ۳- مال ڪرولي نگر ٻهراڳن
 اي نه ٻئي ڪنهن سان ڪنهن
 ۴- سر ڪيائون صدقي سر ٺهڻن ٻهراڳن ٻهراڳن
 ۵- وڙه دلير جي بد ٻهراڳن
 سي سور ٺا ڪنهن کي سٺن
 ۶- غلام حيدر گوش ڪڙ رنڊ رنڊ رنڊ ۾ رنڊ

ڪلام نمبر (۱۳۱)

يار ڪڏهو دم ٺهڻي سڀيان ڳالهه ڪمان ٻي ڪهڻي
 ۱- هستي هوو ڪم ڪيائون باخ رنڊو وچ وڻي
 ۲- دوست درازي ڏيڏان لايون
 ۳- هر جاء هو ڪو ٻار سڄل جو تار لڳي ٺن ٺهڻي
 ۴- وحدت وڻن ٻهراڳن سر تي آيون
 ۵- غلام حيدر ٻار ڪڏهو سے نور ٺهڻي جو ٺهڻي

باب (گه) جو

ڪلام نمبر (۱۳۲)

ڪهڙو ٺوٺان هادي ڪهڙي
 آءُ نه ٻڃان ٺهڻي ٺهڻي
 ۱- وحدت وڻن ٻار جوڙا ٻهراڳن ٻهراڳن
 ۲- مرشد موحان ٻار جيڪا ٻهراڳن سڀ ٻهراڳن ٻهراڳن

۳- آءُ الله ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي
 ۴- مشرق مغرب ظاهر باطن ٺهڻي ٺهڻي
 ۵- معلوم توکي حال سڄي آءُ ٻهراڳن ٻهراڳن
 ۶- غلام حيدر غميرت گذري ٻار ٺهڻي ٺهڻي

ڀاڱو ٽيون (سراڱي ڪلام)

تصنيف :- ههتان غلام حيدر فقير نثر عالم رحمت

ڪلام نمبر (۱)

۱- جيڪو سارا ترڪ ٻاري ويٺي ٺي رنڊ وهاڻي
 ۲- ٻهراڳن ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي
 ۳- لال اسادي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي
 ۴- اسان ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي
 ۵- وچ ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي
 ۶- غلام حيدر ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي

۱- حسن ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي
 ۲- ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي
 ۳- ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي
 ۴- ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي

ڪلام نمبر (۲)

آءُ ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي
 ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي ٺهڻي

کلام نمبر (۳)

آدم عشق پر دیدار دم موالی
بی رنگ نہ چو تا اسرار اعظم عالی
۱۔ صورت سوز چایا ہر جا ایسا حکم ہلا یا
جان جس کون جو جلا یا باہ نہ دم ہالی
۲۔ وچ دریاہ حور ت دے آون
لحمک ولحمی جوش جگہ آون

نہر پھون کی مول نہ ہاوت
عاشق گردے من اکالی
۳۔ دلبر دیدار دمدم لایاں معافی کر گیا میر مدالان
ولہن اترن و زمان و ڈایان اہا عاشق ریز لڑائی
۴۔ غلام حیدر غور نہ ہولی دمدم دلبر وچ وچولی
لہر گئی سب روک دے دولی آہا عشق ڈہالی
کلام نمبر (۴)

آہا عشق اچھل اسرار مار نگارا تویت شاہی
۱۔ ہمک ہر اگی بن کی آہا سامی دم سمسار
برہ کریمدا بی پرواہی

۲۔ دن کفر کون دور کریمدا ہمک لسنک لروار
بے رنگ برہا کھل خدا کی
۳۔ ہر رنگ دے وچ روپ سفا سی

لہن شوق شمار

ماکے فلک وچ سور سہائی
۴۔ لہو لہو ستر سر سمجھایا وحدت دم وسکار
لہو لہو دے وچ لعل لگائی

۵۔ غلام حیدر غور نہ رہا عادیء دم ہولکار
چشمہان جوت چلائی

کلام نمبر (۵)

آہے وسدا بے پرواہ ہر رنگ دے وچ شاہد شاہ
۱۔ نال ہمال دے ہستی ہمدا

آہے آؤندا آہے جاؤندا
قلعہ عسکی دا کوٹ پچھدا آپ رہیا نہ اللہ
۲۔ کر بل وچ لعل عام کراہی

موسیقی کی فرعون پرواہی

ایسا آپ تماشا رہا دولی خواہش ایسی خواہ
۱۔ الت اسی دا کس لہمن ہایا

ہندو مومن ہے ہر
عشق اسی دا چم کر چایا مزن والی
۲۔ قالو بلا دا قول کراہی

جنت دوزخ سب ہا
ہر جانی ایسا حکم ہلاہی ریز سہو واہ
۵۔ غلام حیدر گردی چاری

در ہادی دے دم دم راہ
کو جھی کملی معین بد کاری
انہن سر فرض

کلام نمبر (۶)

اھا مورت ویک مستان رھو
انہن سعمل کہتے سلطان آھا
۱۔ آدم اصلی کون آھا

ویکو عشق سدس اسباب
۲۔ چٹمک وچ چولے عما قان

دن کفر کون دراز
تویت لہمن لگی سر سور متا اھو فال کردار مار
۳۔ موج ماہی دی اوچ جا گیتی

سو غوقی لکھ اسرار
۴۔ بے رنگ ہمک ہماکے بازی اھو قول قار قران
غلام حیدر چالی گر والی

سمجھن غازی مسد
۵۔ ناکہ لہمن لگادل دور کاڈا اھو ستر سري سہان
کلام نمبر (۷)

اچا دھار دھار کا جسی کے وچ حیاتی
۱۔ دما دم دید دلبر کی سراسر نور ڈالی
کھا ہجرے مغان چکرو

دیکو دم سعمل سہال
۲۔ بتایا عشق رہا اعلیٰ صفادہ ہو صفائی
سیف کے بیچ بساتا ہے ہجرے رنگ بڑا

نگارا انا الہی کا بھر باران بسائی

نقیر غلام حیدر مرہوم

۴۔ غلام حیدر گروہ ہلایان در آمان سب آجمان
کلام نمبر (۱۰)

اسی چکر مہن اوئی ساجن بھر دیوار آیا ہے
بہی آدم آیا بن کر آدم اظہار آیا ہے
۱۔ کہا میرے مہان چکون نہ دیکو سر طلسم کا
بقادم یار کی یاری سہری اسرار آیا ہے
۲۔ انا احمد گفت سرور سیدے آن کائنات
کلہا دم نور نرمل کا کڈر گلدار آیا ہے

۳۔ آیا دمان فالہ کر کا اور آدم صہی کلمہ
تماشا طور سہما کا نظر نروار آیا ہے
۴۔ غلام حیدر لمی سرور علی دم نور کا شعلہ
کلی دم نور کا لہرا بھر بازار آیا ہے
کلام نمبر (۱۱)

برہ بات سٹائی کہسی دم دود کا ولدی
۱۔ چشمان چوت لہی چو طرفون
تورک آراہ مچا ولدی
۲۔ احمد کے ولہمی عشق اشارا

جسمتون جان جلا ولدی
۳۔ ڈایان عشق الہان کیمیان

روحی دم رلا ولدی
۴۔ جہلی آیا سر مہڈے جہولی

سہمے سور سہا ولدی
۵۔ غلام حیدر گہر سہجہا

تولہمن تعد وچا ولدی
کلام نمبر (۱۲)

باہ سرہ دی پڑکا کمتا
لہکے اسدے مہمن لہنمان ہار

۱۔ جم جم چمرن ٹوڑ لوڑے
سرہ دیان باکشان قنمان ہار

۲۔ کر ککن جہمن ہمنڈور لہکی
چولمان چوہ مان چنمان ہار

۳۔ مہٹا ماہی دا سر سے چاہر
چکر دیان چاہم جنمان ہار

۴۔ سہمے اسپالے سور سہا ہا
باط ہاروچے دے ہنمان ہار

۳۔ جلا کر جسم جان دے ما محبت موج مستی مہن
آیا فرمان فالہ کر کا چمی چمر چوہ چالی ہے
۴۔ غلام حیدر ہما حیدر عالی کا نام دم لیفا
مچھت ہر فرض آتا ہے اسی کا سور سالی ہے
کلام نمبر (۸)

اکین عین ڈنا لہینا نور لہی
مہڈا صدق صدق سر سہا سارا
۱۔ وحدت ویر چڑھی با جسی ہرہ گہمی
صبر گہیا ہے آرام لہن

ہر دم حال ہادی سر ہوج میڈی
لہن لہکا نروار لہرا

۲۔ چشمان چوت ڈیون کڑا اوت گوا کہت
مزگان میر لہن کر تاب تکی

ہر دم ہولک ہکا دم ہادی والی
ارہا باغ ہینا سر سہتر سارا

۳۔ کیا مہن کھون ہتی ہتی حال سہیان
مہن کان درد کدوں دیوانہ ہان

حیرت ہوش سارا گہر گرد کیتا
آپ ہو یا اظہار ہارا

۴۔ غلام حیدر کوئی ہم نہ آہ
سہٹا یار آیا کر سہمکا رہسہو

لوان لہن لہکا سب پول پگہا
کل ماکہ ہو یا سب نور سارا

کلام نمبر (۹)

اساڈیان سب مرادان ہنمان دلبر دیس اساڈے آیا
سر ہر چہرے لولکمان

۱۔ آوط نال الہی ہمدے یارو ساویان تہان جاہان سکمان
۲۔ لوبت لہن وچائی ہردے دور دھی ڈولی دہیان

۳۔ لہو لہو دے وچ دا جہن و سدا
جگہن اوجاران جہولیان

۴۔ ہردے ہادی ہولک مچائی
پڑکی لہن دے ہنمان

۵۔ ہر دم ہادی نال جالی سان
نرت کوزیان جنہن جہنڈیان

فقیر غلام حیدر مرہوم

۵۔ غلام حیدر غور نس رہیا

ساز لیٹان دے لیمان یار

کلام نمبر (۱۳)

باہ برہ دی پڑ کا کیتا

جھک مک جھڑ جھڑ جھڑان

۱۔ دین کفر کون دور گیر سے

اقرب اکیمان استریان

۲۔ نوبت لیہن انا احد لقی

لنو لنو ہویان ۱۔ ژہیان

۳۔ انا احمد بلا مہمی ڈو ڈو ڈم ڈم ڈڑیان

۴۔ موج لگی دم مست قلندر

حسن دیان درجان چڑہیان

۵۔ غلام حیدر غرض نہ کائی

بسم ہادی دم ژہیان

کلام نمبر (۱۴)

بوندان برس بجای چہ کی نوبت لیہن وچار ٹدی

۱۔ حسن ہرایان چوہمون چٹکیمان

دم دم دود دکا و تدی

۲۔ صورت ساری سغیر تساڈا

الحد ہونک مچا و تدی

۳۔ ہرے دغان کارمز سیمکالی

گیت انا الحق پکار ٹدی

۴۔ غلام حیدر گم صورت وچ

بل ہل برست بچا و تدی

کلام نمبر (۱۵)

پائی سمجھ ساڈو ہنک لاوٹا

دم دلہر دود نکسا و تسا

۱۔ ایسا رنگ بنائے جوئی

اپ وسارے تہے سوئی

ہر دو جھالون ہڑا ڈوئی ہے سر کھول کھما وٹا

۲۔ سولیء اور آکر چڑھدے

سر نشان سورہیہ ڈردے

دل کیا ہے چونوچ ہر دے سولیہ سیمس لکا وٹا

۳۔ سر داسا نکا لاشکے لاهن

۱۔ انا الحق داناد وچار آتش وچ انا وٹا
۲۔ نوبت لیہن نشان لاون

۳۔ کن مہ تولہن کار وچار
۴۔ وچ تہن دے چوت چلاون جیتے او مرہار
۵۔ غلام حیدر غیر نس چوان

۶۔ وحدت دے وچ آپ ولو
۷۔ دم دم دلہر سوڑون سون جان جسم چلاون
۸۔ کلام نمبر (۱۶)

بجرے آدم دے معن آت آس

کیتہ سمر الاهی دا

۱۔ اصلغون آت ہمس لامکالی

ظاہر کیتہ آ انسانی

۲۔ ہر جاہو کادات ربانی سارا ہے سغیر خدائی

۳۔ شوق دے خلعت شور مچایا

ظاہر باطن ارش الہی

۴۔ ہندو مؤمن جھکڑا لایا کر کے فرق جدائی

۵۔ وچ میدان مولائی اون

۶۔ ہر اچون تے مول نہ ہار

جھک جھک جھک جھڑ جھڑ جسم چلاون

۷۔ شوق نہان شمع شاہی دا

۸۔ غلام حیدر ہو یا ہادی

۹۔ معن نہن ہے شاہ درازی

۱۰۔ رمل لاکہ فقر فیاضی ڈٹا اہق صفائی

کلام نمبر (۱۷)

۱۱۔ ہڑہ عمق صلوات سیمکالی سر ساد کرین قہالی

۱۲۔ ملت مذہب دین کفر کون

۱۳۔ سب سغیر کریں سلطانی

۱۴۔ آدم سر اسرار الاهی اقرب عمق نہالی

۱۵۔ اندر باہر ہو حق سارا چڑ چلمن جسمانی

۱۶۔ غلام حیدر گم صورت وچ دزد لکا دل جانی

کلام نمبر (۱۸)

۱۷۔ چشمان چوت چلائی دے

۱۸۔ لیت ویدنہن جادو لائی دے

نہر غلام حیدر

۱۔ عشق کساڈا دم دم دل تہی

۲۔ دل حیرت وچ ہوئی حیرانی

۳۔ محبت تہی میچ مچا

۴۔ غلام حیدر غیر نہ رہا

۵۔ کلام نمبر (۲۷)

۱۔ کلام نمبر (۲۷)

۲۔ کلام نمبر (۲۷)

۳۔ کلام نمبر (۲۷)

۴۔ کلام نمبر (۲۷)

۵۔ کلام نمبر (۲۷)

۶۔ کلام نمبر (۲۷)

۷۔ کلام نمبر (۲۷)

۸۔ کلام نمبر (۲۷)

۹۔ کلام نمبر (۲۷)

۱۰۔ کلام نمبر (۲۷)

۱۱۔ کلام نمبر (۲۷)

۱۲۔ کلام نمبر (۲۷)

۱۳۔ کلام نمبر (۲۷)

۱۴۔ کلام نمبر (۲۷)

۱۵۔ کلام نمبر (۲۷)

۱۶۔ کلام نمبر (۲۷)

۱۷۔ کلام نمبر (۲۷)

۱۸۔ کلام نمبر (۲۷)

۱۹۔ کلام نمبر (۲۷)

۲۰۔ کلام نمبر (۲۷)

۲۱۔ کلام نمبر (۲۷)

۲۲۔ کلام نمبر (۲۷)

۲۳۔ کلام نمبر (۲۷)

۲۴۔ کلام نمبر (۲۷)

۲۵۔ کلام نمبر (۲۷)

۲۶۔ کلام نمبر (۲۷)

۲۷۔ کلام نمبر (۲۷)

۲۸۔ کلام نمبر (۲۷)

۲۹۔ کلام نمبر (۲۷)

۳۰۔ کلام نمبر (۲۷)

۳۱۔ کلام نمبر (۲۷)

۳۲۔ کلام نمبر (۲۷)

۳۳۔ کلام نمبر (۲۷)

۳۴۔ کلام نمبر (۲۷)

۳۵۔ کلام نمبر (۲۷)

۳۶۔ کلام نمبر (۲۷)

۳۷۔ کلام نمبر (۲۷)

۳۸۔ کلام نمبر (۲۷)

۳۹۔ کلام نمبر (۲۷)

۴۰۔ کلام نمبر (۲۷)

قدم اساتے اگیان اٹائے

۲۔ باہرہ دی پڑکالائے دود آیا کر لایان

۳۔ ملکہ فلک وچ ہوئی آکاهی

۴۔ مٹمن سچ دی اصلتون آھی

۵۔ لگا لگاڑا شاہنشاہی پڑ پڑی سب پولیان

۶۔ غلام حیدر عشق اداسی

۷۔ باہرہ وچ جیکو آوسی

۸۔ کمتی و لدا روپ سداسی چوہ چٹمان دم چوہ مان

۹۔ کلام نمبر (۲۴)

۱۰۔ ڈایا عشق مچا سہا شور

۱۱۔ بے رنگ برہے کی گھن گھن کھور

۱۲۔ دم دم دھان لہر لکن

۱۳۔ نال عشق مان چھمان چھکن

۱۴۔ ولہن ارب آکے اکن یہ چٹن لہور

۱۵۔ ستگر مری سوز چائی مونر قمل مار چوڑائی

۱۶۔ مٹمن ٹھمن ہے آپ سماوی عشق الہ شاہ زور

۱۷۔ موج مستی سر آئی میرے

۱۸۔ چک گئے سب زہد بکڑے

۱۹۔ نفل نمازان ٹھمن لہرے دم دم دلہر دوز

۲۰۔ غلام حیدر غرض نہ کائی

۲۱۔ بے رنگ برہے بن وچائی

۲۲۔ اندر باہر صلح صفائی دل لٹی دم چور

۲۳۔ کلام نمبر (۲۵)

۲۴۔ سب صدق صد بار کران

۲۵۔ ہمارا اس میرے اچ آیا ہے

۲۶۔ گمکا جیما جل ل جوتی

۲۷۔ اٹکو ایک سما یا ہے

۲۸۔ اندر باہر ہو حق سارا

۲۹۔ تہا دلین کفر سب دایا ہے

۳۰۔ مونر قمل الت موتوا

۳۱۔ برہ ہمارا آسایا ہے

۳۲۔ غلام حیدر کل کلا دایا

۳۳۔ جس نام پر نام دل ہایا ہے

۳۴۔ کلام نمبر (۲۶)

۳۵۔ سہا ہوا ہار ہار لکھن اساتون لاجہ مان

نغمہ غلام حیدر مرحوم

- ۱۔ آہو ہت باخ سر پہنچی
- ۲۔ منجھان وحدت کري کثرت
- ۳۔ چور اسي چون لک جوڑے
- ۴۔ سٹی سے گر سچے گفتار لہی وادو روک جو رولو
- ۵۔ غلام حیدر گڈیا غازی
- کدی یا کون ڈیل جو ڈولو
- کلام نمبر (۳۲)
- جھت جھت جام جھکور ہلن لیمان برہ برسن
- ۱۔ لائی بچیان چوڈس چمکاری
- ۲۔ جان جسر دم دلبر جا کے نام اللہ دم اور
- ۳۔ انا احمد بلا مہمی کمتی کیف کککور
- ۴۔ مولو قبل مرنا آجے جیوان
- ۵۔ غلام حیدر گر حسن وچ لوق ذاتی دم اور
- کلام نمبر (۳۳)
- صورت سپ وچ سہر سہاویں رنگہر ککوز لہی
- ۱۔ ہر دے ہادی ہک سہاویں
- ۲۔ جنت دوزخ آپ بنایس
- ۳۔ چوڈس ہکا ہک ہونک چلی
- ۴۔ ولن اقرب وچ وصالی
- ۵۔ چوڑ دلہا دے کورے ڈلے
- ۶۔ کک برہے کي ہے بات پلي
- ۷۔ حیدر گر حیرت وچ
- ۸۔ ہر دے ہرے ک حق تہلی
- کلام نمبر (۳۴)
- عشق امالک نعرا مارا لایان درد ڈمالان
- ۱۔ وچ حیرت دے ہیران رعو سے
- ۲۔ ورد وظہاوسر گہو سے لیہن کراہان نالان

- ۱۔ سو دل گوش سانچی ہے
- ۲۔ کو اور دلبر بن اوئی ہوشمار سوتا ہے
- کلام نمبر (۲۹)
- شوق ہڈا یا شاہی شملا اور نہ اس جاہ آویکا
- ۱۔ خالق نہ مظلوق اناہمن کؤتل برہ کڈاویکا
- ۲۔ عشق لگا یا اعرا کون انہان بگون ہاویکا
- ۳۔ برہا ہار نہ دل مرغا بی چنگل مار چلاویکا
- ۴۔ کو ایک سہیا سہٹا ہے رنگ برہ بلاویکا
- ۵۔ معن کان معن وچ کون بلید ا
- کفوا احد کھاویکا
- ۶۔ خود خود ہرقہ چوڑ اناہمن
- ۷۔ تان تون مطلب ہاویکا
- ۸۔ غلام حیدر گر حسن وچ
- ۹۔ ہیرت ہوش کھواٹیکا
- ۱۰۔ ہیرے مغان ہر جام بلا یا اس دی رمز رلاویکا
- کلام نمبر (۳۰)
- ۱۱۔ سا جن ہمہن ام کما کھون تم یار فمضدار ہوا
- ۱۲۔ عجب رنگی اسرار ہوا
- ۱۳۔ محبت کے میدان پر اے نور دم اظہار ہوا
- ۱۴۔ الشکم اشارا آیا دم دم سو دیدار ہوا
- ۱۵۔ ہمے کا اسرار اناہمن
- ۱۶۔ جنت ساقی سر سردار ہوا
- ۱۷۔ خاکہ بین دل خرد ہاک ہویا
- ۱۸۔ چل چلا چوڑار ہوا
- ۱۹۔ نوبت لیہن اشار لہرا
- ۲۰۔ کل منجھیتی کلتار ہوا
- ۲۱۔ تولہن تولہن قالی کماش
- ۲۲۔ نسک دم سردار ہوا
- ۲۳۔ مہین لیہن ہون ام ہر سچ
- ۲۴۔ کل قبل دم گزار ہوا
- ۲۵۔ غلام حیدر غم نہ کورے برہے کا بہار ہوا
- کلام نمبر (۳۱)
- ۲۶۔ سو ہی رمز برہ کي عجائب عشق جواولو

۳۔ ہادی نال اساتے ہمیشہ

عشق گھتیاں کٹ مالان

۴۔ شاہ درازی شور مچایا تو توہن دم نالمان

۵۔ غلام حیدر غیر گہو سے بہ باہن ہالمان

کلام نمبر (۳۵)

عجب اسرار اکمان نال لہندا ملک دلیان دا

۱۔ سبت کما فرض نا چوڑن

ہمائی سپ اٹان ہون

۲۔ ہکو دم ہو خدا اڑن چاو ر بار بدیا دا

۳۔ لاون سر شور دم شاہ اما لب عشق آکھی

حسں دم ہونک ہمراہی مارن چل تیر زگان دا

۴۔ جلوہ کر جلد سر آون الہی بات ہر سون

بہر دم اوش سر ہارون گھتن دل جام رلفان دا

۵۔ غلام حیدر اہی آون دت کادیم سچا پاون

جلا کر جسم قل ہاون ویکن لب لہن سچا لدا

کلام نمبر (۳۶)

عجائب روز دلہ کی ہریدا ہو یقین دالہ

۱۔ ہادی ہما کے ہے اور دل دوست روام

۲۔ ہر آمد روز بہ کی امر ارشاد حق ہادی

عبادت اور نا جالون بہ کی بات کو یالہ

۳۔ کھا ہادی نہ ہر ہولون

خاطر تسلی ہماری ہے

۴۔ مجھے ہر فرض آنا ہے شب و روز کتا خواہم

۵۔ وظیفہ چھکون ہے صورت

اور دل دوست کے دم دم

۶۔ ہون کم ہمت وچ دگر چمڑے لہندا

۷۔ غلام حیدر گذر من ہو

جہنت کما الہان کرنا

۸۔ موٹا قلیل آگے مرنا سری سر موج مستان

کلام نمبر (۳۷)

عجب جلوہ جلال اللہ سچن ہر پاس ہر دیکا

۱۔ کھون من باہر بہ کی - موج او بصیر اللہ

۲۔ عطا فرمان مذکور کا کافی جلوہ کمال اللہ

۳۔ رہے ہون کم ہمت ہر حسن حق ہو تعالیٰ اللہ

۴۔ بہ بازی عجب کپلی کھوا احد دل ہوالہ

نقار غلام حیدر ہر دم

۵۔ ویکو دیدار حیدر کا جسی کا اسم اساتے

۶۔ غلام حیدر ہکلداری انا احمد صلوات

کلام نمبر (۳۸)

عجب لعلی تیرے لب کی شور ہر عرب و عجم

سیف ایمان سوز بازی آں کیا اند و عجم

۱۔ حسن تیرے کیا دیوانہ کے ہون لوح و قلم

دوسرا کوئی نہ دیکھیا دلمرا نام

۲۔ بہ کی ہر صاف لاکھی جوش جگایا دلمرا

ستگر ان کی سنگ ساز بہرہ شہرے

۳۔ غلام حیدر گھورایا معین مودہ سارا دم

دل بہری نور و نظر آیا شفیع شاہ

کلام نمبر (۳۹)

عشق کیتی تم نام ترست تڈان اسلام لہور

۱۔ فوجان حسن دیان چو قیر چڑھیاں

مشرق مغرب مول نہ ایمان

دوست گھتیا دل نام جو شالدا کو جامہ

۲۔ توبت لہن دی بہ رنگ بازی

ماہی ملہا دوست درازی

۳۔ اعلیٰ ہا الحام دم دم وے وے نام زبیر

۴۔ انا احمد عشق اشارا بلا مہی لہن لغار

مہمت موج مدام عشق والا اعلم ملیوس

۵۔ غلام حیدر کم صورت رچ مرشد والی مامہور لوج

ہادی حق ہدکار عشق اسادا امام لہور

کلام نمبر (۴۰)

عشق آیا اسرار بہرہ دیدار کھتوس

۱۔ نال ماہی معمر لہو والا ہا جھوا ہا اساتے

۲۔ بہ کھتا پڑکار وحدت و سکار کھتوس

۳۔ دم دم دلمر دیدان لایان جان جسم وچ پڑکن ہا

ماہی ملہا مختار تڈان سمیکار کھوس

۴۔ ولہن ارب لکڑا لہرا آہ کھتا عشق ہارا

لہو لہو وسدا یار قتل کی کار کھتوس

۵۔ غلام حیدر ہمت ہوئی لہو وسدا یار افر

دوست ملہا داند اندر دیدار کھتوس

کلام نمبر (۴۱)

عجب دیدار دلبر کا اچا اسرار انسان پر
 کہوں معین بات پر ہے کئی کل و گلداز انسان پر
 آیا اثبات کر عالم ہو یا ہر جاء پر غالب
 اہم معین اور اے کہ بن لستہ زوار انسان پر
 ویکو دم تر رہیا تر سہن نہ جانوں دور ہے دلبر
 لہن اقرب لستہ نہ یکھا ہو یا ہر بار انسان پر
 و لائے چوتہ ہر طرفوں ہو یا ہر روز ہر راضی
 غلام حیدر لہم او کم طلوع تکرار انسان پر

کلام نمبر (۴۲)

عمق عجب اسرار موزے مسنون لہکا
 پر ہا ہے اختیار موزے مسنون لہکا
 ۱۔ وام واد وحدت لایا شور عمق اکالی لہکا
 دوست کیتی دم دلبر دور مدد کا بدار
 ۲۔ جان جسم پر دامن ہا ہا ستگر سچی لاد و جا
 وادھن القرب سجد سٹایا دل دل کا ہسوار

۳۔ لی خواصی کر گموسے

جداں ول ساقی سرکڑتوسے
 لال ہووے دے ہر گموسے لہم نہ ولع پروار
 ۳۔ دلبر آگے کی معین کرنا سہس کلاکی ہالون دنا
 مرغ کمنوں جو آگے مرنا موکو کند لہوار
 ۵۔ غلام حیدر ستگر آیا الت لسی دا کس نہیں ہا
 جل تل جس لے جوش جگہا الہد کا الوار
 کلام نمبر (۴۳)

عمق عجائب چالڑیان ہر دم ہادی والڑیان

۱۔ گولکھت دے وچ گھور جگر بند
 پر ہے باہین ہالڑیان
 ۲۔ وادھن القرب دم معیندا کچھ کچھان کر کالڑیان
 ۳۔ عمق الہان کرکے آیا لا کر درد ڈالڑیان
 ۴۔ ہر دے ہادی ہونک مہالی دمن رور لڑیان
 ۵۔ غلام حیدر غم کہوسے کن وچن دم لڑیان

فارسی غزل

غزل اول

عرض گویم ہمیش توئی یا نبی خبر الودلی
 مدد کن یا مصطفی ہر وقت می لازم ترا
 ۱۔ تو ہرقتی ہر فک زہر واکبت ہر ملک
 صفت تو قرآن آمد شد ثنائی سرور
 ۲۔ رخ نمائی یا رسول اللہ ہر دست افتادہ زم
 جز تو ندارم هیچ کس دیگر شفیع بیچارہ را
 ۳۔ شان تو لولاک آمد یا شفیع المذلمین
 لا تقطع دست دامن در مالدہ بیچارہ را
 ۴۔ ہر دو عالم یا حبیب زہر تو پیدا شدہ
 شرف تو یا سمن مزل از حضور انوار
 ۵۔ غلام حیدر زہر دو عالم دستہ دامن توئی
 روز شب خواہم تو دل شاد کن تمکین را
 غزل دوم

عرض گویم ہمیش توئی یا علی شمرے خدا
 ہر ملک شد حکم زہر زہر ارض و سما

۱۔ ماسک درگاہ تو باشم غلام قہم

شوق تو شب و روز مارا یا علی المرتضی
 ۲۔ یا شفیع المذلمین یا رحمت اللعالمین
 ما کدائم بر در تو یا محمد مصطفی
 ۳۔ عیب دارم احمدان ہمیش تو نالامدہ ام
 بے کس وید کار ما دست بند ہر دوسرا
 ۴۔ غلام حیدر گدائے پر در شاہ نجف
 ہل اتلی ہر دوسری ہست ہادی رہنما
 غزل سوم
 ۱۔ دلبر ادر ہمیش ام افتادہ ام ہر کوئی تو
 شد خجل آفتاب مہور از چلی زوئی تو
 ۲۔ قل ہواللہ گفتہ در عاشقان ہار من
 ہر دو عالم ہو یکی شد ہرچہ آمد روئی تو
 ۳۔ در میان دل بد بند من کجا باشم کجا
 ہرچہ ظاہر ہرچہ باطن شد بہاران روئی تو
 ۴۔ در میان ما یکے شد در ولایت دید دل

لاحدے لاهوت دمدم کس لدا لدا روئی تو
غلام حیدر ہمدرد ہادی بہمن درویش شب
دین کفر را دور سازد دمدم آرزوی تو

غزل چہارم

ہر دو عالم ہو بدنام ماہ ہستم جز خدا
در وجود عدم آمد سہر خود سری لقا
۱- اشتیاق رخ صدم دارم، صبت در جگر
در جدائی دم سازم بر در آن شد خدا
۲- میزلم نعرہ انا الحق پرده بھری بدان
قل ھ، اللہ احد اللہ عشق گوید با صفا
۳- دین کفر را دور کن بھرے مغان گفتہ ہمین
جز خدائے نیست دیگر در دو عالم با بقا
۴- غلام حیدر گر بدان بھرے مغان ہے خاک شو
از نفی اہماک شد دم تماشا زو جہدا

غزل ہفتم

خدائے دم بدل ہستم نہ دیگر غیر ما ہستم
برائے سرخوئی خواہش فرین ملک فنا ہستم
۱- شراب شوق نوشید ز غبارے دل بدم شستم
ایما کتعم شہدہ ام زہور از دل خستم
۲- مہر شوریدہ، سعالہ نہ بھر غیر جز جالہ
نہ زاعدم زیاکاری براہ عشق دم سوزم
۳- شدم آن در سر سری دگر کس را امیدالم
لما لد غیر در جہر و بہارے برہ ہل گھتم
۴- غلام حیدر بگلزاری قہائی عشق نوشیدہ ام
ولم نعرہ انا الحق ہو وصالے ہار ما ہستم

غزل ششم

صاحب آن در دو عالم مسہ مغور مرتضی
آن سراج العالمین شمس الضحی بدر الدجلی
۱- جلدہ نور الہی یا امہ رالمومنین
مدن خواہم مرتضی اوہل الی ہر دوسری
۲- اشتیاق روئی تو یا سید ابد و رومی
ماسک در گاہ تو یا سرور اخواہم ترا
۳- شوقی تو شب و روز باشد یا خواہم خود نور حق
از تو خواہم حق تعالی بگرما بھرے خدا

غلام حیدر در بدر دارم حمایت بہمن
دامن سردار عالم یا محمد مصطفی
غزل ہفتم

شکر گویم کہ للہ جمال یار را بہمن
بخال ہندیش قربان ہر دو عالم یار را بہمن
۱- لہمین کو اور اسکے بن بھرے کن کو نظر آنا
نہ در مشرق نہ در مغرب کہ حشر ہو کسے دالم
۲- اول روزے کامن مسکین، و یا تھری گلی، و یا
بدہ ساقی بھ، یا اللہ شراب شوق تو شام
۳- غلام حیدر علی کے ہو مددکاری میری کرنا
بناشد یار بہرے من درون دل خدا ہام
غزل ہفتم

دل اہماک شد بچون بصرو ہے نظیر
لم یزل آن لا زالی کل شوق دم قدیر
۱- شد عیان اسرار عالم صورت سرور ہدیر
حق علی الا اللہ آمد ذوالجلال ما منیر
۲- ما گنہگار ہم تو بخش ما عصیان کشر
لا تقطر، یا چشم دارم، مصطفی دم نہ ستگیر
۳- دست ما دامن فتادہ سید سرور علی
غلام حیدر شد گدائی ہمیش آن روشن ضمیر
غزل ہفتم

مرغ باشم لامکا ذی سہیل کردم در فنا
کل شوق را بھبط نیست دگر جز خدا
۱- لم یلک کفوا احد بچون بصرو ہے نظیر
آن احمد گفت سرور قول محمد مصطفی
۲- سید ما تاج شاهی مرتضی مولا علی
شوق دم شاہ نجف ما آن علی المرتضی
۳- پاک بہجتن ما حمایت دالم نہ ستگیر
در وجود نور دیدم ہمکم جان را خدا
۴- غلام حیدر غم نہ آمد یار دیدم دوسری
دامن آن نور روشن شاہ شہدا کر بلا

غزل دہم

ینار آمد خانہ ما شد ہم روشن جہان
دل چراغ دالم دو دست دیدم ہے بیان

غلام حیدر مرحوم

- ۱- اشتیاق رخ صدم دارم محبت در جگر
در جدائی دم سازم بر در آن شد خدا
- ۲- مهر نم نعره ان الحق بازده بشری بدان
قل هو الله احد الله عشق گوید با صفا
- ۳- دین کفر را دور کن دهرے مغان گفته همین
جز جدائی نیست دیگر در دو عالم با صفا
- ۴- غلام حیدر گر بدان دهرے مغان بی خاک شو
از لفظی الهات او دم باشم زو جدا

غزل چهارم

- در صفات دوست دیدم دائما دم ذوالجلال
اوست باشد من لیم بی چون رنگی بی مثال
- ۱- قل هو الله کلمه گویم ذات او را لم یاد
شد بهر دم زبر بالای نور نوری نولها
 - ۲- انا احمد بلا میمی گفته شد روشن جهان
در حسن حیران ماندم در میان انشال
 - ۳- من شمس یار را ذات مزه بی نظیر
من نه دلم دیگرے را گرچ باشم بد اعمال
 - ۴- غلام حیدر دهر رفتہ دائما دیدم جمال
نور مہر گل شیہ قادے قدرت کمال

غزل پنجم

- در وجود خود دیدم مالک مالک مہم
دمیدم دیدار دلبر کوس سلطانی زلم
- ۱- در عشق لایزالی یار آمد یک نظر
ایما کنتم شمعہ ام سر خدا بر دلہم
 - ۲- ہر دو عالم ہو بدام نیست دیگر دوسترا
دم صفاتی دوست دیدم نور اعلیٰ انور
 - ۳- دین کفر در حرب دیدم ما شد اود یک او
موتوا قبل الف موتوا قوله ما بوسرور
 - ۴- غلام حیدر ایچ گفته قول قرآن قل هو الله
انا احمد بلا میمی سیدے آن سرورم

غزل ششم

بر در آن دوست دیدم مالک مالک امان
نہست دیگر غم ندارم دست دامن در جهان

- انا احمد گفت سرور سید نورے جهان
رحمت اللعالمین او نور ذاتی شد عیان
- ۱- ذات مزہ پاک در نور ام بلد کفوا احد
خود بیامد در صفاتی بی رنگی بچون بدان
 - ۲- مرشد مرا گفته میمی دم نیست دیگر جز خدا
ایما کنتم شمعہ قول آمد در قرآن
 - ۳- غلام حیدر غم ندارم در میان دوسری
ما حمایت هاشمی نور سرور پاک دان

غزل ہفتم

- صد بار جان قربان بر سر عاشق الله
بچون بصیر و بی نظیر و ہر جا باشد مفتاح
- ۱- من چگویم خود بگوید نا عرو مہصور آن
در دہانے دل بدیدم عاشقا ترا دم نگاه
 - ۲- ہر کہ آمد در وحدت پیش مردان ہر
زندگی دم شد وصال صورت آن صل الله
 - ۳- عشق را عابد نماید میمائی در حساب
لایزالی دم را دیدم دیگر چیزے کل دما
 - ۴- غلام حیدر گرچہ دانی او خودی ہزار شر
ہرچہ بیمی هست الله دائما دم دل ہماہ

غزل ہفتم

- دلہرا در پیش ام افتادہ ام بر کوئی تو
شد خیل آفتاب معور از نعلی روئی تو
- ۱- قل هو الله گفته در حق عماقان یار من
ہر دو عالم ہو یکے شد عرچہ آمد روئی تو
 - ۲- در میان دل بدیدم من کجا باشم کجا
ہرچہ ظاہر ہرچہ باطن شد بہارا روئی تو
 - ۳- در میان مالک شد در ولایت دہ دانی
لاحدے لاہوت دمدم کس نداند روئی تو
 - ۴- غلام حیدر ہمدم او ہادی بہمن در در شب
دین کفر را دور سازم دمیدم آزاد روئی تو

غزل ہفتم

ہر دو عالم ہو بدام ما نہ ہستم جز خدا
در وجودے عدم آمد سہر خود سہری بقا

۱- راست چپ ارض و سراسر است دیگر جز خدا
لا اله الا الله که بر بی بیان
۲- شب حیدر و اضیاء از ملاقه او بدین
ما غلام خاک بام سوز دارم بی بیان
۳- روز شب افتاده ام بر در شاه نجف
مالک من کنست مولا شرف دم شاه جهان
۴- غلام حیدر حمد گویم دایم دیدم علی
ما غلام حیدری ام نیست شک ناگهان
غزل به قدیم

۱- با گناه را تو ارب من چه دالم من کجا
در ظهوری دایم هست او را که اول
۲- غم هو حق نیست دیگر مالک المولا
در درون دوست دایم گرچه باشد بدست
۳- ما شدیم حیران حسرت در هیچ وقت آدم
میزلم لعله انا الحق بی رنگی قرب کمال
۴- غلام حیدر که بدان مهری مفان بی خاکش
از جدایی دوئی او یکدم شرم از جمال
غزل بهیستم

یا الاهی عشق تو آمد سراسر لاجدار
قل هو الله گفته من که - م جان را کنار
۱- جز تو ندارم هیچ کس در د و عالم شد غدار
بی رنگی اسرار اعظم لم غزل سر تو بهار
۲- آمدم در رحمت مظهر شده چون شهسوار
روز شب الهامت آمد نور تو افروز بهار
۳- غلام حیدر گوش کن تو د مدم در بار بار
لحن اقرب هست دایم بهش آن کن از بار بار
غزل دوست و یکم

در ولایت عشق دیدم نور دانی سر بر
جز جمال نیست دیگر هر د و عالم هو حشر
۱- انا احمد بلا میوهی سرور شد کائنات
کل شیء شد معصوم و دایم در در بدر
۲- روز شب در حسن حیران صورت سرور بدید
نور ما از عرش اعظم هست دایم گذر
۳- بیکم طواف دایم دوئی بار عویش را
من دایم کعبه مسجد بی رنگی دیدم بحر
۴- غلام حیدر غم ندارم ما حمایت بدین
آن شفیع المصلین سید شافع حشر
غزل بهیست و دوم

من گویم بهش توئی یا شفیع المصلین
حال ما را تو بدانی یا شفیع المصلین
۱- بر در تو آمدم یا مهدی شافع حشر
بهمدارم که کارم یا سراج المصلین

در دایم دل بدیدم دوست ما بهست به
به که بهم از شد به چوین دم به بهی
۱- مهر لم آن - زوج سری سر نور الله
دایم او بهست عادی و غیره ما کو بکوی
۲- مرغ باشم لامکان عند لب آن کنه
کس ندارم دیگر در از موز و وحی و پروی
۳- راهدارم ذوق دانی تو چه دانی این روز
هم حسینی شعله آمد سراسر موبوئی
۴- غلام حیدر شک گوئی بهست به شاه نجف
در میان عرش و کرسی حق حیدر جو بچوئی
غزل به قدیم

در دیدار دل بهار دم سوز ندارم
به غم من که شد شب عشق سوارم
۱- خوبهتن میدالستم چه کم خسرو کهور
مهر مست شد البت دل دوست بهارم
۲- این دهر دم گذر مگر طمر هوایی
هم حال در وصال بدین کن چهارم
۳- مگر لعل در جمال بهر موج معطر
در وجود دم سوز دگر چه ندارم
۴- غلام حیدر در بدر دیدار ما یک
مرغ لامکان دوا المان روی سحر بهارم
غزل نور دهم

در صفائی دوست دیدم دایم دوا الملال
اوست باشم من لیم به چون رنگی بی مثال

فقير غلام حيدر مرحوم

يا هاشمي در هر دو عالم انا احمد دالمين
۳- غلام حيدر قبر ندارد بيش سرور العياش
ناله زاري بگويم طلب دارم طالبين

۲- غور کن في القور ما يا احمد عالم جناب
استگاري در تو رحم خبر مرا حسين
۳- فقير دلوبي نام تو بوسر ما کن کسرم

منتفرقه شعر فقير غلام حيدر عليه رحمته

خطبه ماه رمضان المبارک

دلير دليما فقير ذکر منجه خلق جي ڪريو مگر
يا ماه رمضان مرحبا
چار يار قرار ٿي صديق رخصت سچاوتي
عثمان عمر مهدي ٿي چشمه علي رخصت اسرار ٿي
يا ماه رمضان مرحبا
شاه حسين رخصت ڪر بلا مقتول شد درج اوا
هفته طبعي شد غلغلہ غسل شد دلداز سرسل
يا ماه رمضان مرحبا
حاسد بيا حاوي سدا هر دو جهان ايزا گندا
سپ ناس ٿيا موکا سدا ساوا طبع بيا سرڪندا
يا ماه رمضان مرحبا
سالڪ پسيو سجده ٿين دلير دليما معبود اٿن
ٻڙ ۾ مخلص بيا ٿين مٿي ڏولڻ جي ڏوڏ ٻروجن
يا ماه رمضان مرحبا
ساره سچي ستار جي ملڪ و ملڪ دار جي
فاڌ ڪرو ڪن ٿار جي سارو اٿي اسرار جي
يا ماه رمضان مرحبا
سچي صهي ڪي يار ٿي ٻه سڌي بازار ٿي
تون ڪوش ڪر ڪشتار ٿي هر دو جهان اسرار ٿي
يا ماه رمضان مرحبا
گهوڙي دليما دليال ٿي خارج عيس خصال ٿي
نالو سچي ان ٿال ٿي پڙوي وڙي بدجال ٿي
يا ماه رمضان مرحبا
غلام حيدر دم گذر ٻه بيا ٻيو سڀ مگر
فاني بيا آه ڊگر ڪلمه ڪهو جو خوب تر
يا ماه رمضان مرحبا
لا اله الا الله محمد رسول الله
صل الله عليه وآله وسلم

في صفت سڀ سوهان جي باطن جي بوان جي
نالڪ شاعري نيشان جي سڀ ڪل اٿي انسان جي
يا ماه رمضان مرحبا
الست بر بکر ڦا او ٿي ٿي عشق مرلا منجه فنا
دور قيامت ٿا جزا هود هود الاهي مصطفى
يا ماه رمضان مرحبا
خاق الاشياء ٿي سڀ ٻا ٿي موکا نه پا ٿي جان ۾
دليما اهو اجهان ۾ بهزان بهو ڪنهن ڪان ۾
يا ماه رمضان مرحبا
لايت سچي سڪ يار سان تودل رکي گهر پار سان
ٻن ٻن ٻن اغيار سان دل ۾ دليما انڪار سان
يا ماه رمضان مرحبا
چند ٿي سي خوشنود ٿين ڪري جام شربت جا ٻين
شرمند وائي گهوڙي چوڙهن ڪوڙا ڪتا ٿا ٻوڏ ٿين
يا ماه رمضان مرحبا
سورن ڪاڻو ٿا شوق مان تسهه مڙهاو ٿوڻ مان
سجده ٿي ٿا فوق کان وڌ ٻاڻ ٿا ٿوڻ لوڪ کان
يا ماه رمضان مرحبا
دلير ويٺو آهستي اندر ٿون ٿو ٿا ٿا ٿا زال وڌ
طالب دليما ڪوڙو مگر اڀيس ٿي منجهه شوڙو شر
يا ماه رمضان مرحبا
مسلم ٻڌا ٿين ان ڪي پاڪر وجهن ٿي ٿي
محبوب ڪي ڪي ڪي ڪي ڪي ڪي ڪي ڪي ڪي ڪي ڪي
يا ماه رمضان مرحبا
هر هر ويٺو گذار ڪو ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
يا ماه رمضان مرحبا
قلوب رسا ٿي در ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

مذا جانت

مون ڏانهن مدد ڏان تون بخشين خطا ڏون — ڪم ٻار ڪوڙان ڪي اهدا ٿيڻ
 بضمون ڏوه ڏانهن ڀلا ڪر ڀلا ڏون — حاصل ٿئي هدايت ڳچيءَ پالڻ ٻاڏون
 توريءَ ٺاهه لکيو قسم ڪلمون چايون — ابيءَ نور سرور ڏامن دست لاهون
 لکڻ ٺاهه لکيو تو ٻار ڏون بنايون — ڪنهن به ڪانهي جي عقل چاهلايون
 تلم لوح ڪر سهيون تو سهڻا سمان — ساري ڊگهه ۾ جالب ٿينديون جوڙ ڄاڻون
 اهر ڏانهن ظاهر توکي ٻار پايون — منجهان مهر مرشد مڃين منهنجون آهنون
 ڏسان ڏينهن راتيان وارن جون وڌا ڏون — ڀرڻ پاڪ پروڙ ٻڌن ڏانهن تون پالهيون
 مدد ماڻ منهنجي اچي ڪر ايڏا ڏون — اوداهيءَ ۾ اوجر سهڻا ڪر سهايون
 ڏسي ڏيهر سارو ٿينديا ڳڻ نه ڳاڙيون — منجهون قرب ٿيهر چڏيون لک هوانيون
 هي غلام حيدر ٺاهي تو سڀاڻيون — سهان ٻار تو ٺا ٺاڪ هڪ ٻرايون
 منجهان عشق مولا ڪمون تو سر چڱاڻيون — ٿئي ڏيهر ڏاڏي مهيت مڃ مڃاڻيون
 ٻارن ٻيڻ منهنجي اچي جو پيا ڏون — ٿينديو فيض فلڪن اسون ٻار چاهيون
 تماڻي نوازان تون ٺاڪ لکاڻيون — يوسف ٻار ٿيندي سدا سر فتاحون
 هيٺن جي حمايت اچي ڪر آڳاڻيون — ٻو پالڻ منهنجي جو لعن لڳاڻيون
 مون منجهه عشق ٿيندي جوڙاڻيون جيءَ چڱاڻيون — ٿي غلام حيدر سدي (۱۰۵) ڳاڻيون
 ڪم جي قصورا مڃين منهنجي آڙي — علي سڀ آلاهيون تون هر دم هجاري
 چارئي ٻار منهنجن ڏسان ٿين تون راضي — منجهان هڪ ساريان تو دلبر درازي
 لهر آڏين توري تون غوثل فزاري — سدا ٻار يوسف ٿيندي طلب تاري
 ڏانهن سنج دلبر وهي ٿين وادي — هجي مون هميشه ٿيندي عشق شادي
 رسي مون زهر ڪر هميشه تون هادي — سدا خيال ٿيندي وهي عشق وادي
 لڻو لڻو ۾ لولي ٿيندي ٻار جاني — ڪريو ماڻ مرشد مڃي پاڇهه پالهي
 اوکيءَ ۾ اچي ڪر تون مشڪل آساني — ڪرڻ تون ڪرم سان خودي خيال نالي
 منجهان شوق ٿيندي سدا دل ديواني — ڏگين سرڪ ساقِي منجهن-ون دم نوراني
 صدقني ٻار سهڻا ڪوڙان ٿيان ڪر پالي — منجهان خيال خوشحال ٿئي ٿي ٻرهه پالي
 تون غلام حيدر سندر ڪر گمالي — رهي آه دل تي جهن جي نصاني
 ٻڙهو ٺاڪ ڪلمون جنهن جو ڪو نه ڏلي (۰) (۰) لا اله الا الله محمد رسول الله

مذا جانت

ڏيهر ٺاهه علي مهر خدا جا
 مشڪل آسان هر در جهان ڏي امان بخشين ٻار بدلين جا
 سڀي آه ڪري ڪاهه اچن نور هيءَ جا
 سچ سوال ڪرڻن پال نورهاڻ علي حق حقن جا
 تو سر لاج ڪرڻن ڪاچ رکين لاج ٻي مهر ٻڙاڇا جن انسان دو جهان هر زمان ڪامل مهر ڪمن جا
 چنن لولاڪه تو سر ٺاڪه سر افلاڪه اچها هر جاءِ ٿيندي حيدر حق لاجن شڪر سر ٺاڪه نور ٻي درز ٺهن جا

چاه گل کمام علي دار اهن جا
 سڌير منجه ممر واهر وهر واهن جا
 توه ڪي ان روه راحر ورو رحمن جا
 اهل حال ڪي جهال
 ڏيو ڪيال خوشين جا
 روه ڏي ورو ڏيرين ڏاڍو اجهار اهن جا
 سام گل کمام ڪنن ٻار ڪون جا
 سڌير رحمن اور فلاڪن جا
 اوج حسن فوج لقم لڪ دهن جا
 شمعن را ڏيو ڏي
 وال سوا اهن جا
 ڏر ڪرمان ور سچا نور لهن جا
 اوت ڏي جوت

لاہمن غم و جن و ہم کران کم سہلا نور سرور جا
 تھوئی کار بہ بہار بعد تدوار اجھا تار عاصمن جا
 علی شہر پری پیر اچ سویر جا، روز حشر جا
 حسن نور شاہ شہر و اہر و ر سطی سڈ سوالین جا
 شاہ حسن لاہور وکمن سطح سٹمن سوالین جا
 کر کرم وک شرم پلا زرم لاہین بول پلہن جا
 تو اہین کار مدھہ اسرار کمان دیدار دامن جا
 شاہ شاہ کر نگاہ اکر اللہ مشکل معاف مژا جا
 سید سام ڈی العام کوٹر جام جامی ہر دو عالم جا
 کہم ڈوڑہ کیا اندوہ مٹی لہوہ لکھ جا
 چار ڈی بار لہن سار ہون مختار آہن شمس شرع جا
 مدد پیر کر امیر شاہ غفور دامن کتاب کرم جا
 مشکل معاف کران صاف ڈیے اوصاف

اگر میرا دل جا
غلام حیدر آہنی در سچا سحر سحر
کلمہ قرار دے ہو انکاو لہین ساز اجہا میر امت جا
لا الہ الا اللہ محمد الرسول اللہ صلی اللہ علیہ
علیہ و آلہ وسلم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ڪريو ياد ٻاڙ خدا دم صدا
 دوءِ عمر ٻي محمد نبي مصطفى
 آهي دم مٿي مون سچو سوسدا
 ڪريان سر صدق ڏهان آن عدا
 جهان جي روز روشن لڳي دل اندر
 هاديءِ حق نوري ڪڍي نالڪ نظر
 ليو روز روشن جو شمس الضحى
 آه سرور سلاطین سو دور العلي
 مشت ٻاک نور ڪڍي خود خدا
 علم الصلوات و آخِر الـ نور
 ليو روز روشن جو احمد علي
 آه صديق فاروق عثمان وولي
 جهان ٻاک ٻاڙا ڏهان مريد دار

(مثنوی نمونہ شعر)

دوارده دار چڱا چار بار
مدد هن مسڪين جي آه لهي
سون صيب وٺن منجهه زحر ڪرائي
چڙهي مڙج وڃي يوسف دل بڳان
سمندي هاديءَ جاوه ڪيان ڇا بيان
معي در دراري ڪيو دم سچو
ڏسان حق هادي وساري وجود
ڏيئي مام مرشدائي ٿي احمد
آه لعن لڏ جو سمايو سمد
جهان وٺي وحدت لائي جا لهر
آيو حق هادي سو سالڪ نظر
لايو راڳ رنگي جو بي رنگ بصير
اڏو عيني ڀرتي ڀره به نظر

جهد يون جهن جو بحر بهال

عشق الله دم لعلون لعل
دور الستى آهڙو رايو باد بلمو موکي آسڙ
عشق بنا ڪن نفل نماز روزي ڪن نما گوزار
تسبون توڙ ڪن نما شاگرد دنيا ۾ وان واس
خاصا ڪاٺ ڪيئون آمين عشق الله بن نما لاهن
بالگان ڏهن ڪن ڀرڙ ڏوئن ڪهڙا ٿيا رنگر ٿي
دنيا خاطر دين وڃائن بهو ماريون سر باغ نه مارن
واعظ ڪي يون ڪن ٻڌار

جهڪو نه ڏهن سو مردے هزار
مردے خور مقامی چهر ا

دين دنيا تي وٺي وڃي
آدم موسيٰ سڀئي خلائج جوڙا: جو يون رب جليل
به رنگ سڀئي سحر سمايو دين ڪر جو جهڳڙ لالو
ڪل شيءَ ۾ ٿيو اظهاري تو بت نهين وڃائي واري
هڪ ٻئي تي ڪن لائي چاڻي

ڪاٺ دنيا ۾ ڪن دغائي
ليت ڪو لا ڪن ڪوڙا ٿي روڳن عمر اچائي وڃائي
جوه ٻڙس کي هڻي هٿوڙي

عشق بنا ٿي ڌرتي ڌوڙي
ڀور ڀڳا جهڻ جهنگ ۾ ڏاند

عشق الله بن ويا وٺواند
غلام حيدر آهي غلام ڪليم سان سو ٿئي تمام
لا اله الا الله محمد ار سول الله
صلي الله عليه وآله وسلم

صدق شريف

احمد اعرابي سڀئي فرما ٿي واهر ورو
سڀ سڀئي شاه شاهان مدد مون مسڪن ڪيو
لاه توڙي ڪو وسيلو نظر ڏاڏا دم ڌرو
دلبر امان لکي جو داد ڪر يا هاشمي هر دوسريل
۳- دم دم صراحتون سرور ماه روئي ملڪ توڙي ڀڄن
چار ڏهن آسمان لوح و قلم ڪوڏ ٿون ڪهن
عجبون اچو ڪر احمد اهي ڏک ڏولا واسپ وڃن
انهن سڀئي مون احمد سيد سڀئي منهنجي سدا

سڌو ڳالهه ساري چئي جا رسول

منجهان عشق مولا ٿيو آدم نرول
جي طالب الدنيا جا سي مڃت مڃوس

لڳا لام لالچ ٿي دلا دوس
ڇڏي عشق مولا وٺن جي واهي

قارولي ڪتا ڪيٽ چنڊا ويا چلي
هلن جي هاديءَ ڏي ڪڍي دل قصور

ڏين سر صدقو نهين دم حضور

محبت مولا جي رکي جن اندر

لائي لاه ساري بره دم بهر

محببت مولا سان ڪرڻ جي ورهه

تھر ڪ نماش ڏسن سجدو صبح

لڳي ڏمز زجهن سڀئي جن سندا

ڇڏي دڙ دنيا ڏسن خود خدا

غلام حيدر لسر چاٿين تون غم

هر دم حق هادي سو داله دلبر

د ڏيگر

هاديءَ موکي حق سمجهيو عشق الله بن احمد اجاير

ڏس ڏنو بهو در دراري عشق بنا ٻي ڪوڙي باري

ويا سڀئي غم گمان لاک ڪوڙيا نهين نشان

يوسف لڪل لائي باري

دوست دلاور ڪمي آهي ستاري

جهنڊا جهولن سر سلطاني

ڏگر ڪيا جهن ٻيا سڀ دلي

انا احمد جهن فرمايو سوان اڄ مون جهوليءَ ڏيو

بسم الله الرحمن الرحيم

بهرے خدا فرما ڏس يا محمد مصطفيٰ

لاه توڙي ٻيو ٿڪيو يا رس رسول رهنما

۱- سڀ اچي مرسل سڄا سر ڏار تو ٻن ٻن

سوالڪ صلواتان سرور ڪامل تو ٿي ڪاهون ڪهن

سڀ چتا نهجهي هقان سر ڇاڇ ٿون ڪل سرورن

واهر وسيله وار مون فرما ڏس يا احمد ا

۲- لاه ڪو مور ٿون مٿو منهنجي مدان ٻنڌ ڪر

عاجزن اڇو جهڙن ٿي ڪن جو ٿي چهار

نقم غلام حيدر مرحوم

صاحب سچو ٿلھن جو ٿون نور نور رھما
۹- ڦھر ٿيو ڪافر ٿي ڏس ڦھر ٿيو
بد خواھ ٿيو سرور سددو
ظالم اچي جنھن ظلم ڪيو ھردو جهان ۾ ٿيو ڪندو
ھن داما جي دام ۾ ڦاسي ٿيو اولڏو انڏو
بار ٻاري ٿن ٿي لعنت جي ٿيا ڪالڏو ڪندا
۱۰- ٿو ڪي شھادت شرف ٿيو

معراج ڪيو ھڪم امير
زار زمين العابدن چٽي جو ٿيو عاشق اسير
نور مولا نور ڏاڏي بادشاھ بدر مھر
حب مون حاصل ڪيو ٻا شفيع شاھ شھر
ھي ٿي اڇا ڪ عشق جو ھي ٻار ٻاري باقضا
۱۱- ٻوس ڦھري ڪر بلا ۾ ڪنھن ڪو قدر قدر
ڪر بلا ڪون ڪھاڙ ھردو عالم شھ شھر
شور مان شاھين ڪرايو ھي ٿي عابد اسير
ابو القاسم ڪھوت ڪھاڙ سر ٻڏي سھرا امير
ڳالھ ڳوري آھ سرا سر ڏھ جنھن جي انتھا
۱۲- عشق ڏان ڪي اوراڻو ٿيو ٿيندو ٿيو مدام
تون شفاعت ڪار ٿي ٿو ٿي صلوات لکھ سلام
تون اچھو آھن عاصم جو سيدا عالم امام
غلام حيدر ڳولڙو ٿيندو مدامي صبح وشام
ڪلمون ٻڙھو ڪل ٿو ٿو برکت شھيدن سڀ ٿو
لا الھ الا الله محمد رسول الله
صل الله عليه و آله وسلم

(مرثيہ)

سڀ ھيا ٻا ڪا بهادر ٿرھ جي ٻاران ۾
وڙ سڀ وطنون جدا ٿيا ٿيندو ٿي خاطر ٿي
۲- ٿيو ٿو معراج ڪيو ٿي سدا سرور حسن
تون ٿيو ٿو مصطفيٰ جو جگر جاني نور عين
زار رب جو ٿيندو ٿي سر عاصم آذر حسن
جي ليکا ٿو لعل ٿيا سي اور ٿوري ٿي حسن
۳- جان جاني جگر ٿون آنء مصطفيٰ حضرت امام
ڪڏھن ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

۴- ٿون خدا جو نور ٿرمل مڪتھار ٿين عالم امير
ھردو سڀ ٿي حاڪمي شمس الضھلي روشن ضمير
لساھ ٿيو ٿيندو ٿي ٿو ابر مالڪ م سل مھير
ٿو اچھو آن عاصم جو وحدہ واحد و ٿو
غور ڪر غم لاء ٿون ڦرياد سڀ ٿي احمد ا
۵- ٿو ڪي سڀ ٿي ٿي سيدا وازن ٿو ٿي واجھان
اھن ٿو ٿي ٿو اھن ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي ٿو ٿي
ڪامل اھن ٿو ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
ٿو ڪري ورتاھ ٿون وارث وسيل ٿي اسان
۶- سڀ ٿو سڀ سڀ سڀ سڀ سڀ سڀ سڀ سڀ
۶- ٿي ٿي ٿون نور ٿرمل ٿي ٿي ٿي ٿي
غور ڪر غم لاء ٿون اھ ٿي ٿي ٿي ٿي
ٿون اچھو عالم ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
ٿو ٿو سوال جو ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
مدد خواھ مصطفيٰ عاصي آھن مون نور ا
۷- ٿي امام العارفين شاھ شھيد ٿي ڪر بلا
غور ڪر غم لاء ٿون نور ٿرمل ٿي ٿي ٿي
ٿون ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
راض ٿو سان آھ رب جو ٿو ٿون ان جا سڀ
عرض ٿي مسڪن جو حسن ٿون ٿي ٿي خدا
۸- ڪر بلا ٿي ڪو س ٿو ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
ٿي طاقت ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
آھ منجھ درگاه ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو
ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو

بسم الله الرحمن الرحيم

مالڪ ٿون ملڪ مولا وارث والي حسين
ظاھري ٿي ظلم ھو باطني سڀ نور عين
۱- ٿين ٿون ٿون ٿون ٿون ٿون ٿون ٿون
منھن ٿي منھن ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي
نور ٿوري سر ٿي ابتدا اسرار ٿون
ٿون خدا جو لاڏو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو
۲- شائق ڪٿي شھيد ٿون ڪافي ٿي ٿي ٿي
ٿو ٿو ٿي سڀ ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي ٿي

نهمې غلام حیدر میر

نهمې جوش جلوه کېنې لاف لوانا
 گهگار غافل جا کېنې عمن آجا
 پښا پښا نارېنې بحر مان بهرمان
 آهوان مون او حالو نهمېو مالو
 مددگار مولا د انگر در و سارو
 مدد کر تون بهرمان تون قطب الکبرمان
 هي غلام حیدر آه دولو غلامی
 همت هوت حیدر آه محکم مدامی
 اچي موف مهنجون کهه نقصان

مدح داستان

حضرت بهرمان بهر سید عبد القادر جملانی

بسم الله الرحمن الرحيم

۱- اول حمد لله کهان ذوالجلال
 مدد کر تون بهرمان سېني سچ سوال
 سوالو جا سید کیو کمر بحال
 تواران تون ناقص توږي بد افعال
 بهس بهس نهمې تون قدرت کمال
 د- و- تون دوهاري کسي آذر اهر
 مدد کر مهي الدين دليغون دستگر
 رسي تون رحيم کر يا بهرمان بهر
 ۲- تون خدا جولا لولو کل بهر تي نهمېو قدر
 سیدا سرتاج آهين برسر تاج و علم
 نور کر غمگين جو راحم رسي کر کورم
 تون غوث رب العالمين و هلو و جائين غم و هم
 مشکل مهنېو سب معاف لکسي
 بهرمان د- و- مهنون مان سید
 مدد کر مهي الدين دليغون دستگر
 رسي تون رحيم کر يا بهرمان بهر
 ۳- تون آه نهمېو طبل کل تمان تي
 زهمن چا زمن جن و انسان تي
 هر دم آه هوکو حکم کل حيوان تي
 عرب چا عرب جنگ جيلان تي
 چا بغداد و بصره کابل کرمان تي
 هندوستان هالار نهمېو نظر

۳-

شاه نهمېو شهر شان
 خون نهمېو سب چډا ایا امتي جي خاص و غام
 سات نهمېو سب کهایتي بت و پاڼر یا حسین
 ۵- ار هتي اهر و سي منجه، گهڙا کلک پر ها چډهن
 مالک فلک تون لهي آيا مالک ها تڏهن
 عرش کرسی پر اورانو مهب آيو مالک مڏهن
 بهکسي تي لي راسپ ساه سراسر یا حسین
 ۶- کر بلا کر کوس تهر هو عرش کرسی سب طرفان
 ناگهان لارو لکرو تقدیر لکمو بي گمان
 شاه تي شکران کيا اي يار يا الامان
 حیدر کرار جي بیاري بهر انت یا حسین
 ۷- واقع آهي وڏو نهن کي کرځ واجب تعام
 هن بده کي ناه طاقت جو لکي کر بل کلام
 روز شب رب جا رسن سید مهي سهرمن سلام
 نهمېو سرور سام آه غلام حیدر یا حسین

مولود شریف

منهجا سطح سڌ سوپر رس محمد مصطفى
 ۱- مرسل کل مطمح تو سر چت چکه
 ۲- چکر مان چاڙهو اچي گهور کري مهنجان گهور
 ۳- هين حامي هاشمي بهچ بهن پري بهر
 ۴- اهر عاصي آهوان اچا نه کر اوهر
 ۵- مرسل مهن دیکار د- و- سرها تهر سیر
 ۶- غلام حیدر گولڙو نهمېو دامن ساط دلیر

تعریف داستان

سید نا حضرت بهر غلام قادر جملانی
 سید دي سید بهرمان محمد الدين بهرمان
 حکمر مار مهنېو دائر دستگیران

۱- اچن جي اچا یا سي تو در توانا
 رضمن گنج لکي خدائي هزاره
 شامل حال هين تون ضامن ظهوران
 ۲- نهمېو آه لقا و زهين و فلک تي
 چا حور و پري جن انسان مالک تي
 نظر کر تون لوري تون بگدار بهرمان

۴- مدد کړ مهي الدين دليونون دستگير
 رسي تون زهر کړ يا ايران بهر
 ۵- ايران باک پدېچاب پر آهي لېدېچي ديار
 بلخ و پشاور سمرقند سڅکاج لېدېچي سمنوار
 سمنوار تون سيد لکېن لک هزار
 رسن زور آسن هي هکل پر همکار
 ميگان بهر تون کان سيد مون سدار
 کرم کړ اخلاقي لسون قرب کشر
 مدد کړ مهي الدين دليونون دستگير
 رسي تون زهر کړ يا ايران بهر
 ۶- جلوه ۴ مزم لېدېچو ايران تي
 چا د ملي چا د کن کرب کړ مان تي
 آه هوکو هکل ورش آسمان تي
 لېدېچو باک پر بهر پېچيان تي
 لېدېچو شان شام و ۴ توران تي
 واهر کړ وسيله تون طباب الکبير
 مدد کړ مهي الدين دليونون دستگير
 رسي تون زهر کړ يا ايران بهر
 ۷- ذهب بهر ترکي مچن کچ مکران پر
 چا گجرات گران ۴ چن چرگان پر
 تلک تاب لېدېچو کړن ياد بلان پر
 طبل تاب لېدېچو آه کوه قاب کعبان پر
 چا اجمير ناگور ۴ سيد سران پر
 پدا پېژا تاريقي بهر مان بهر
 مدد کړ مهي الدين دليونون دستگير
 رسي تون زهر کړ يا ايران بهر
 ۸- ايران تون بهر ري ليا لاسع تمام
 مچمي عراقی کن سجده و سلام
 مصر ماځو مظهر کهن نو کلام
 قنذار کاشان پر مچن ميران مدام
 چر دلهن طري تا چون بهر عبد القادر امام
 تون درکه خدا جي جو واحد و زهر
 مدد کړ مهي الدين دليونون دستگير
 رسي تون زهر کړ يا ايران بهر

۸- ستر کمر حسن رسن سدا سيد سطي
 وعلو تون وراج و ستر واکان کلي
 مدعي مار مېدېچو تون لر لېدېچي
 کړن لېدېچي کولي کي ملک پر ملي
 مهي الدين ميران تون مېدېچو دلي
 تون بادشاه بغداد جو آهمن روشن ضمير
 مدد کړ مهي الدين دليونون دستگير
 ۹- ترکي جوان جهوت ملکوت مچن
 موالې تون سيد ليا او کنب امن
 پېدي ليا لېدېچو دوزخ دور پېچن
 ميران مداحسي لېدېچا خوش رسن
 دوت پېش لېدېچي دوزا ذاب لېدېچي
 تون پېدار پېرون جو پېنا بصير
 مدد کړ مهي الدين دليونون دستگير
 رسي تون زهر کړ يا ايران بهر
 ۱۰- تولهمن ميران بهر آهمن بادشاه
 کيو مهر مون تي کا لوري نگاه
 بهر مهل مرشد رسن رهسما
 کيو ستر سېچي ۴ لهرتون لېدېچاه
 کچي کارخالي جي ترکي خطا
 تون حسني حسني ميران امير
 مدد کړ مهي الدين دليونون دستگير
 رسي تون زهر کړ يا ايران بهر
 ۱۱- تون زهر زموات هادي هادي
 سدا و ستر وحدت جو لاهد ليا
 و زهر دست دامن پر سيد سوا
 کيم کم کورن مون کورجا کچا
 پيا ليو و پيا رسن لېدېچي مون شفا
 تون هادي هادي جو صاحب سرلو
 مدد کړ مهي الدين دليونون دستگير
 رسي تون زهر کړ يا ايران بهر
 ۱۲- دوان دانا الله لېک امام
 کرم کړ کرامتي آهمن لېدېچي سام

۱۳ تھو جو راء رهبر نقي مئون العمام
 ساقی حوض کوثر پيارو مئون جام
 هيطن حال هادي تو مھڪم مدام
 نقي اسره باران مھبت منور
 مدد ڪر مھي الدين دلقون دستگير
 رسي نئون رحم ڪر پسا پسا ان پير
 ۱۳ تون اولاد علي جو حامقي حلم
 سواليءَ تي سمد ڪر ڪر ڪر
 تھن مرض معافي وھن غم وھم
 اولده ڪي اجادي پلا ڪر پرم
 لکس لام تھنجي پالو اچ ڪر پرم
 نقي شوق شامل نئون ضامن ظھور
 مدد ڪر مھي الدين دلقون دستگير
 رسي نئون رحم ڪر پسا پسا ان پير
 ۱۳ پڙي سوال سرور ڪيو مئون قبول
 اٿارے عاجر ڪي مدد ڏے ملول

لهندجون وڏا آئون اٿس پر نه آئون
 مٿان مهر تو هٿون سو هٿا سرخ سدا آئون
 لهندجي ٿار ٿن پر هه هه اساهون
 ڪر ٿن مهر مون تي سٺي مون الاهون
 سدا باغ لهندجي سدا تو فتاحون
 واحد نور وحدت سدا سر ڪلاهون
 لمي نور انور آه مر سل مٿاهون
 پنهنجن ٻاڪ پرور آهن مون بهاهون
 چار ٿي ٻار انور روشن زمز راهون
 وڃن غم گذري دائم تو نگاهون
 هه هه هه ٿي نالڪ شاه نگاهون
 دامن دوست لهندجي ٻاڪر مون بهارا
 نگهدار توري سدا در سڃارا
 هه ٿار ٿن پر هه هه هو هو نگارا
 مر شد موج مولود و ذم ذڪارا
 چاهي موج مر شد پر بهارا

(هدايات دوازده امام و چار يار و هر شد نازك شاه)
و مدح در شان محبوب سبکاني قطب رباني غوث محمدالي سيدنا سيد حضرت
شيخ عبدالقادر جيلاني قدس سره العزیز

بسم الله الرحمن الرحيم

- ۱- اول گمان تو يا الله مير محمد منور ماه
هاري يار حامي همراه حسن حسين جي ڏانهن ڏاه
معاف ڪند اچي مون ٿيڪير
مدد ڪندين ٿو ن مرشد مير
عاشق مولا قطب الڪبير
- ۲- زين العابدين سبط سوال
مهدي مقلد قرب ڪمال
برقي باقر نور نهال مومل منور ماه مشال
دک ڪند اچي مون دلڪير
مدد ڪندين ٿو ن مرشد مير
عاشق مولا قطب الڪبير
- ۳- جبار جاني ڪر واهار
موسيل ڪاظم لهدم سار
عسڪر عاصم جي آڌار
دوازده داور چارئي يار
اچي حامي ٿيندا هن فقير
مدد ڪندين ٿو ن مرشد مير
عاشق مولا قطب الڪبير
- ۴- طلب ثقي جي ائم تمام
ٿيڪ ٿقي جو آهون غلام
ارن اناج ڪوٺر جام حامي ٿيندم ڏينهن حمام
عريض هچندا قرب ڪشور
مدد ڪندين ٿو ن مرشد مير
عاشق مولا قطب الڪبير
- ۵- نازڪ شاه نگاهون دوري
هر دم يوسف روضه يار حضوري
دم نه دلير دل کان دوري
آس ڪهو اچي مون من اوري
مير بي ڪاه مل مساه مير
مدد ڪندين ٿو ن مرشد مير
- ۶- عاشق مولا قطب الڪبير
عاشق مولا قطب الڪبير
- ۷- عاشق عارف سبط سوال هن زماني ههڙو حال
مدعي مارج چور چندال سهڻا ڪر پلائون پال
آهي ههڙو حال فقير مدد ڪندين ٿو ن
عاشق مولا قطب الڪبير
- ۸- دوست داور توکي مڪان
لعل لاهوتي سرت سجان
جنهر جايون ملڪ مڪان آه مڪان ٿو مهر امان
وهلو ورتون واهرو ر مدد ڪندين ٿو ن ...
عاشق مولا قطب الڪبير
- ۹- وقت زبون زمانو آيو سهڻا ڪهر جي ٿيندو ساڻو
رب سچي جو تو سر راڻو
مڪمل منهنجو معاف ڪرايو
مهرب ڏيو ڪامون من ڏير مدد ڪندين ٿو ن ...
عاشق مولا قطب الڪبير
- ۱۰- اچي ماڙ ڪهو ڪا مون مسڪين
بهر و بخش دليما ڏين
نائب نبي ڪا مرد منهن جاره ٿيندو ڏوڪي (منهن)
قطب قلندر ٿو ن اڪشور مدد ڪندين ٿو ن ...
عاشق مولا قطب الڪبير
- ۱۱- نروڙون ٿيندو سڱ سڏايان
گولن جي آه گولي آهيان
هر دم هادي مرشد پاڻان
آه مل جاني ڪالڪ اڏايان

نادر غلام حيدر مرهم

هي غلام حيدر دامن دستگير
مدد شاه مهران مهران مهر
كهون باك كهون لمي مهر مدام
علم الصواب و عليه السلام (*)

* بسم الله الرحمن الرحيم *

۱- يا مريض مولا علي امداد گر
دل شوق هادي جي سدا منجه شاد گر
۲- يا چار لي سب سچا سچون پلا
سر خار جين و رانجهن جي هڪ ڪلا
۳- ڪلا ر غار ٿيا منجه نار دورخ هتلا
تون وحي وارث نهين جو بار بار هڪ نظر
۴- يا مريض مولا علي امداد گر
دل شوق هادي جي سدا منجه شاد گر
۵- شوق شمع جي سدا دلري سڪي دلير لسان
اوه تهنه جي سان وحي سرور سچو نريم پسان
رمز هو حق زار رب رحمت رسان
فيض تهنه جو ملڪ ماڪين جن انسان و بفر
۶- يا مريض مولا علي امداد گر
دل شوق هادي جي سدا منجه شاد گر
۷- لکڪ و ادهي چهر حضرت لمي خير الورق
د مڪرمي چهر حضرت محمد مصطفى
تون وحي وارث و سيم يا امير الم تضي
سڌ سطي نهين دم رسي في الحال
۸- مون سر فيض گر
۹- يا مريض مولا علي امداد گر
دل شوق هادي جي سدا منجه شاد گر
۱۰- غلام حيدر گولو اچي بهش تو امام مهر
تون وحي به وارثن جو نه توري ڪر مهر
سب ڪهائم ڪوڙ دوجها دست مون دلڪر ٿيو
ڪر سرخرو قللمن ر سيد سچا مون سر سر
۱۱- يا مريض مولا علي امداد گر
دل شوق هادي جي سدا منجه شاد گر
۱۲- مزلم نعره انا الحق حيدر

قادر ڪل شيء معصب مستقيم
موركي نه توري ڪيو مهر تمام
تون آهين شاه شاهن جو عالم امام
تون آهين نور نوري به هر جائي مدام
مرشد ماڙ ڪر تون هادي منجه حصار
مدح در شان امير المومنين حضرت علي رض
۱- حمد چغو ساره سچي سلطان جي
جهن نور لامل مان ڪتي صورت لبي سلطان جي
بدرالد جيل برحق ٿيو رحمت ٿو رحمان جي
شمس و شمع الامتي حامي همت زور ڪر
۲- يا مريض مولا علي امداد گر
دل شوق هادي جي سدا منجه شاد گر
۳- صفت جو سر نه آه ڪهڙي ڪمان
شهر حق شاه نجف جي بي پمان
مرض ڪوثر هت علي بهالو پمان
هر دو عالم ر ڪيو مختيار مولا مختار
۴- يا مريض مولا علي امداد گر
دل شوق هادي جي سدا منجه شاد گر
۵- عرش اعظم پر مهر غوغاء تهنه جو مولا علي
نور تون لامل لمي جو مريض مولا علي
هل الي جو تون سدا سرتج سرور تون ولي
شاه شاهن جو نهين تون نور اعلي ٿا نور
۶- يا مريض مولا علي امداد گر
دل شوق هادي جي سدا منجه شاد گر
۷- شوق حق جو بخش بر دل باد شاه
۸- مهر تون پارس سچا ڪر قلب مهنه جي ڪا لکاه
داد ڪر دلڪر جو عاصي ار مون هر گناه
سوال سر سيد سچا دامن لکي جو داد ڪر
۹- يا مريض مولا علي امداد گر
دل شوق هادي جي سدا منجه شاد گر
۱۰- حيدر ڪر از سر تون فر پدار
قرب تهنه جو ٿيو قرار و هر دو عالم تاجدار
داد ڪيو دارر اوهانتي دلدل و داد و الفقار
ڪر نه ٿا لي شاه تهنه جو شمس توري ڪو قمر

فکر کلام حمد و مرقوم

هر دو عالم به تری او سروری
 کرد پیدا خود خدائے اور الوری
 ماه نور چارده چون شمس کوکب کل قمه
 یسا مرتضی مولا علی امداد کر
 دل شوق هادی جی سدا منجه شاد کر
 ۱۱ سید سوالی تالهنجو یا مرتضی مولا علی
 سمد اچی سکرات پر وارث کران تون وردلی
 شوق حق شائق آهمن منجه عشق مرشد جی ملهی
 عرص عاصی جو سگی تو دم الهی پرداد کر
 یسا مرتضی مولا علی امداد کر
 دل شوق هادی جی سدا منجه شاد کر
 ۱۲ منجه طریقه تالهنجو آخ طرف کامل قادری
 راز تون محرم حقیقی جو سدا منجه جیری
 کل تبع شاه تهنجو جن انسان ویری
 ناه توری بهر تکه و کو نام مولا کر نظر
 یسا مرتضی مولا علی امداد کر
 دل شوق هادی جی سدا منجه شاد کر
 ۱۳ محبوب مرسل مصطفی جو
 آهمن تون بلندے نشین
 بازو برادر تون لپی اختیار کل ملک لای
 دین جو داز و همیشه ملک و روئی آهمن
 کمر صغیرا کهیزا یا که تون همن برده ور
 یسا مرتضی مولا علی امداد کر
 دل شوق هادی جی سدا منجه شاد کر
 ۱۴ حب مون حسنون جی کامل شهید بخیرلا
 داراده آهمن نور نور هر دو عالم دو-ای
 سچا صادق صفا آهمن نور نور مصطفی
 نام دم هادی همیشه مرتضی تون ۴۰ کر
 یا مرتضی مولا علی امداد کر دل شوق ...
 ۱۵ اده جدا سکه ساه مهنجی هب مولکی جلدی
 جو کیندو سائل سیدی اچی بهر یارس ارور
 سو سکرات ولسی وایر وایر ور وری
 ده شاک شاه نجف پر تر تفاوت کی بدر
 یا مرتضی مولا علی امداد نظر دل شوق ...

۱۶ چو بخ چارو زده که آه صفت کل سحران
 بهر الت باری باد شاه آه زم کل رحمان
 آخ لایمان یا بخ زده سپ نوا سلطان
 وایک وس پر آهی جنهمکی جن چا انسان
 یا مرتضی مولا علی امداد کر دل شوق ...
 ۱۷ مهر مولعی کر مهر تون یا امیرالمرعین
 صاحب لولا که سرور بهر سرے تاج و لکین
 در او هالچی دوست فیض مهر تون مسند لشین
 کلام کهائمن مهر تون سکرات ولسی منجه
 یا مرتضی مولا علی امداد کر دل شاد ...
 ۱۸ شرف شاهی شان تهنجو منجه لکبو لوح قلم
 سید نقمن جو تو بهر سرے تاج و علم
 نام تهنجو نور در تر سپ زده مون عمر و مهر
 فریاد سید فی الحال رس کامل اچی تون کر کر
 یا مرتضی مولا علی امداد کر دل شوق ...
 ۱۹ جنهن او هالکی سکه و مشکل انهیچ سپارو
 نام مولا کر مهر اچی پیش تو باچی نور
 هدی که تون تون منجه سکرات جو سدهی سهر
 دست دامن پر و دم سید که سی توکی سهر
 یا مرتضی مولا علی امداد کر دل شوق ...
 ۲۰ ذوه مون بهیچا که سی سمد توکی سدا کهان
 که تون واری آهمن بهر سدا چو مون لی بیان
 سپ کرائین معاف هن مسکن جن مدیون میان
 تون سگی صاحب شجاع واهر وسهلا ویر کر
 یا مرتضی مولا علی امداد کر دل شوق ...
 ۲۱ تون مهنجی توفیق که تون یادی گیری در جی
 سر کیان عده سوطان وقت که بهی هکوار جی
 لیهن جی توبت و جی اعاد مر سچی دیندار جی
 توه توکان تو مکان یسا شاه مون شام و سحر
 یا مرتضی مولا علی امداد کر دل شوق ...
 ۲۲ تون هکوه که نور نورل مصطفی جو مرتضی
 بهر لکی جنهن رنگه بنایو صاف دل صادق صفا
 اسام شد محمد رسول دمسر ربی رهبا
 در دمه دم یا علی شد به انسان و بهر

غلام حیدر محمد

کلمون کھو کل مؤمنو سہڻي وڃي خوف وخطر
يا مرضي مولا علي امداد ڪر
دل شوق هادي جي سدا معجزه شاد ڪر

يا مرضي مولا علي امداد ڪر دل شوق ...
غلام حیدر گولڙو سيد تهين ساڌار ڏيو
معال هن مسکين جو اهي بخش بد ڪارون ڪه
دست دامن ۾ وڌم سيد ڏسي تنهنجو سهو
منقبت يا پاڻ ڪو در شان امير المؤمنين حضرت علي

ڪرم الله وجهه * بسم الله الرحمن الرحيم *

۴. سڌو تر عرض هيءَ ميرا ڪرو دل ڪير دل ڪير
آيو و رامل ڪرو ڦيرا تنهن ڏي ڏار دم رهبر
۵. غلام حیدر ڪي ڪر ڪائي

اهي سرور علي حیدر ميري سرتاج هو انور
۱. تنهن اخلاص هو آئي ڪه توکي سر فلڪ ساڳي
بها در بره درڙائي لاک لولڪ ۱-۲ ڦڙ ڦڙ
۲. اوهان ڏس مهن ڀڳي هان

دامن ۾ دست هڻي ڄاڻي
هادي حق نور ڪي وائي ۱-۲ لاکو جام لڙي
۶. ڪهون ڪلهه نه هي ڦيرا توه به ساس دل ڏيرا
ٿو لاس ڀر دا جهڙا لکن آڏن موان چڙ جهڙه
لبي سرور علي حیدر ميري سرتاج هو انور

پگمان سڀ غم ڏيان ڀڃان
هن اقراب وڃن ڏيان لڳا هون لام ٿو ٿو ٿو
۳. هو باسپ نور ڪا لهره لڳا هر رنگ ۾ لارا
ڦڏو مومن سڌو سڌا توري جهلڪار ڪي جهڙ جهڙ

* بسم الله الرحمن الرحيم *

ملاحات

مرضي مولا علي آه نور - ۱-۲ نور
۱. هر سل ڪل مطمع تو تو سرتاج تبار
گل ڳهي ڪمان زارون سڀ عالم جا سردار
۲. انا احمد بلا مهي مالڪ ساري شهنشاه
رحم ڪر رسول تون آهن ڪو جهامون ڪردار
راضي ٿي رهجي اچي مرشد جي دربار
عرض مڪان اولاد جو ڀرم رکي پتار
غلام حیدر گولڙو ڪهو تنهنجي بره بهار
آهي تو سر مڪب مراد ڪولهي اهو ڪولمن ۾

بد ڪارن بار تو سر سودا
احمد عاصي آه ن اچي ڏي آڌار
۱. راتو ڏي بهان روح ۾ تنهنجي تند ڌار
بخش بد يون بد ڪار جون سمهن اڪه چار
عالم سڀ اها ليا تنهنجي نور نظر
۲. دانهون سڀ دلڪير جون ور ڪري واعار
فرط مڻي هڻڙا ڏرين تنهنجا قول قرار
۳. فوالهوب والدي ترجع شفاعت اسان ڪي اعتبار
احمد تنهنجو آسرو ٿڪهو مون تقرار
۴. اسان نيماني تانهنجي ۱-۲ چڱا چار ٿي سار

باقیات اڄ پورو شعر هڪ آيل دستخط رسالو کان

بسم الله الرحمن الرحيم

سي حرمي اول

۱. بهار يون بره لائون نور ڏاڻي ڪهو شعاع
حسن تنهنجي ڪهو هيران ڏي امل
تنهنجو سڀ لقاء
۲. دگر چهڙي ڪل فاني بره تنهنجي ڪي بقاء
غلام حیدر غم نه آه مدد جن جي مصطفائي
۳. چنهن جي اسين ڏاڻن لڳا آه شمع روز جزا
۴. نه ٿو لڙار بهدا مهر مرسل صاف

۱. لاغي انت تنهنجو قادر ڪر قدر قدر
ڪن منجهان ڪهڻي عرش و ڪرسي
۲. بادشاه تون به نظر
۳. ڪل عفا ٿي لاه ڪائي به رنگي بيمار
۴. غلام حیدر غم لدارم احد روشن به چون ڪه
ذات ڏاڻي هر صفائي اهو سمع
۵. نه ٿو هر هر هڪ زمان هي غني

راست ڏانهن ريز ۾ ڏس تون لاهوتي دم لاءِ
 مونو قبل الت مونو ٿي لهج ساڄو سما
 غلام حيدر سمجھ ۾ سڄاڻ جو
 عاشق رهون هر دم سدا رحمان جو
 خ خوشيءَ مان خوب ڏس تون ريز روي دم مدام
 هڻ ٿاڙو لهن جو تون ٿاڙ ڪرولي سڄ سلام
 هم نه ڪر دلبر وڃر وحدت ڏس وڃر
 بي پياڻي پوڙ سڀ تون سڪ اندر دم هو همام
 پوءِ نه لهندي ريت پاڇون حق سڄاڻي هر زمان
 لاله پيئي رنج محبت باو ڪرمار اے جوان
 د - دواخ آه دلما جنهن ڪهڻي ڪارون ڪما
 جنهن نه ڪهڙن ٻانهنجو پوءِ ڪڏ ڪاھي ٻيا
 ڪي نه بهتا ڪاڏهن روڪي انهيءَ اڌ ۾ چڙها
 غلام حيدر ڪرڻ ڪر تون چڙهيءَ لاهي ليا
 دم نه هڪڙو دلبر ڪر ڪاھي ٻيچ ميدان ۾
 تن اندر رک ٿاڙ تولهن سڪ رکي سلطان ۾
 باقي رهي سڄي حرفي وارا ورق دستخط
 رسالو مان ڪم ٿي ويل آهن -

ديگر سے حرفي سرا ٿي ٻولي

لا ٿڪ ڪر ڪرد ڪم ڪم ڪم تون سور آکاڻي
 غلام حيدر غير نه رهيا سترڪر يار سماڻي
 عشق الاله ڏاڍا لالا پيچ اسان لال دلبر ٻايا
 ض - ضلالت ڇوڙ ڪمراھي آڻ ڪي مار ٿاڙا
 اے جيڪي سارا ٿرڪڙ ٻاري دلما - وڃر ٻسارا
 موج رهي من مولا والي هر جا دور نظارا
 غلام حيدر ڪم نه بهندا آڻ ٿيا اظهارا
 عشق امسا ٿور لڳايا ريز روي دم ڏيرا لالا
 ط - طمع کون ٿرڪ ڏيولن ٿان جلوه ويڪين دائي
 هر جا حق ظهورا ڪيئا هر ڪنهن وچ صفائي
 ريت ٻيا لاجس ڪس بهتا هر ڪنهن وچ صفائي
 غلام حيدر غير نه رهيا مردان موج سڄاڻي
 هر دم هادي لال جالسون

حرص و هوا ڪون دور ٿورسون

ظ - ظهور ڪم ٿاڙ دل ٻوري ساقي سڄي ٻڌا ٻايا

جنهن منجهان ٿيو جيڪو سارو سور دم ساري صفات
 هي حڪم ڪيو ٿور ٿاڙ ڪر ٻه ڏم ٻاري بسا
 غلام حيدر گوش ڪر رک ريز روي ڏانهن راست
 خبر خاوند آه ڏي ٿر آن ۾ هر همد سدا
 هر زمان ڪر ياد يار دوست دلبر ڏم خدا
 ت الي ٿاڙ ڪم ڪم تون رک - داسڪ ٻارجي
 راست ڏانهن ريت روي رک طلب ٿولهن ٿاڙ جي
 هڪ نه ايدو ٻي گهڙي ڪا دوست جي ڏيڍارجي
 غلام حيدر گوش ڪر تون طالب رک ٿولهن ٿاڙ جي
 مهل اٿي هر موچاري هادي حق سڄاڻ
 وڃي وهامي ٿاڙي پوءِ ٿيڻدين ٻيچمان
 ج جانب آه جيڪو ۾ سر صهي ڪر سارا
 وحدت وڃر ٻيون چڙهيون هر جاءِ جوشم جزب ۾
 ڪر بلا ۾ ڪوس شعلو عاشق معي ٿيو عرب ۾
 درد دوجي ۾ اٿو ساري صهي سڀ سر ۾
 عشق جا ٻاري بڙائي سور سارو سر صفائي
 ج هواندن حسن لاهون شور ٿيو عرض و سما
 هي ظهور ڏات ڪهڙو ٻي ڪنهن لاهي بقا

الف ب ت ث ج ح خ د ڏ ر جي اکرن
 جا ورق دستخط رسالو ٿن ڪم ٿي ويل آهن
 ۽ ڪل ۾ ن نه ٿا ٻاڻ آهن -

۱ - زوري ڪر دندن لڙمان محبت ٻيچ مچاڻا جي
 عشق هادي دے موڪان لالان

توبت ٻهون وڃاڻا جي
 غلام حيدر ڪر سمجهايا جسے عشق جا ڳاڙيا جي
 دمدم دلدلان ٻه ٻچاڻ سر عشاقان وڙه وسائن
 ش - شرافت شوق الاهي هاديءَ جام ٻلايا
 ولهن اقرب ريز روالي گور صهي سمجهايا
 دمدم دلبر دود ڏاڙيا هر ڪر جام جام ٻلايا
 غلام حيدر مرشد هادي اڻڻ اسان ڏے آيا
 موج معي دي سر ٿي آئي ٻه ٻه ٻه ٻه ٻه وڃاڻي
 ص - صورت سر نور الاهي جي تون آپ - چاڻن
 دد فرط اپ غرق انهن وچ اقرب ريز ٻچاڻي

غلام حيدر مرهم

هستي هووچ لهمن جو دندا بدمه انور وڙائي
سوا سهڻي دے سائگان ماران

مهرت مسج مچائي

غلام حيدر غم لغو سے مرشد موج جگائي

شوق دا شلا ليقن اڙاين

باه برف دا پڙو کا لاڻ

هم :- حمد ناما سهڻا اکان

مڙين تان سجد صبا هن

هادي حق سمجها سا سارا

بهره ديان پڙو کن باهن

لال عشا دن حاضر ناظر دم دم بار لاهين

غلام حيدر غم ره رهيا سهڻا سندا آهين

مزج هستي دي بر سر آئي

نره به رنگ نون وچائي

لا :- لقاء ويکن الاهي جو کي جسر جلاهن

چوڙ خودي خود ديار سچائي

به چوڙ رنڙ رلائين

مار تقار وحدت والا باري بهره وساين

غلام حيدر مرشد مليا سر هي موج وچاين

مل سهلمان ڏيو وادان

داهر دل وچ جوڙيان جائيان

ع :- امام جو حامي هويا دل چل ڪر ڪي آيا

پر نون سا نکان زيران زيران دل مل رنگ رسا يا

زير زير وچ ڪر ڪي ظهورا دلبر جوش جگايا

غلام حيدر مسجھ ڏلو سے عشق امال آيا

ظاهر سلطان زيران زيران

عشق الله ديان خاصيان هيران

ي :- يقين اسانڙا هويا دلبر در دراري

يوسف يار يکال مليا ساقي نظر نماغي

دم دم لال اسانڙي دلبر سهڻل هويا راضي

غلام حيدر غم نه رهيا هادي دے در آري

هادي سارا حق سمجها يا

مڙين لهمن به آپ سما يا

بھک بالکان بره والمان سر صبح سمجها يا
عشق الله ملان ڪمٽان بره جوش جگايا
غلام حيدر حق هو هادي سمجھ وچ سما يا
لهمن او يار پولندا

دل دے اردے آپ کولندا

ع :- علي اسرار الهدا جگه وچ لهمن لاهائي
پڙين پاڪ سهارين سوزون سير ڪرين سبکائي
جان جسر ڪمون ڪر ڪي جدا ئي

نیش بون دل جاني

غلام حيدر غير وچائي دلبر رنڙ لاهائي

چوڙ خودي تان خود نون ڏوين

مولو ڏلال مر ڪي جيونين

غ :- غرق در آهري چون

جه نون سمجھن عشق اشاره

مر دم هواي هڪا دم هادي آه باغ و بهارا

چوڙ جمال خودي دے خطري عاشق رعن سچارا

غلام حيدر ڪر دے پا جهون

ڪوئي لهين ڪر چارا

دم دم دلبر ديان لاهان

عشق امال ڪي آڙاين

ب :- دماغي ڏڪر سڀ چوڙين عشق ره بچائي

چوڙ نون مسجھ ملان والي صورت ویک هڏائي

ليکا چوڙ لاهوائي لنگھ نون جسمون ڪر جدا ئي

غلام حيدر حق هو هادي جس اے جوت جاڳائي

صدق صدق نهين نون آهوان

لال هادي دے هر دم جهران

ق :- ڪريم رحيم سچائي هادي حڪمت والا

اسا احمد بهلا مهي زير در درالاجلا

هر صورت دے وچ مرسل مرلا نون اعلي اعلي

غلام حيدر مرشد مهرن آهيا سڳ سبلا

ڪوڙي ڪوڙي وچ گهور ڪر يندا

غم دا پوٽا سوز سوز يندا

ڪ. ل. م. ن. جا اکر لاياب آهن

و :- وره ديان بولدان برمن وهر وجود وچائي

غلام حيدر هلا جات گهوڙولي

(سے حر فی فقہر مسکن)

سوز اهو سوز ڏري آ
د- داما دي ڪوڙ وڌائي

هر مغان اها بات الائي
هره پا جهون هي عمر اجائي

پوش پير ان سر ڏري آ
د- ڏڪر رک دل تي ڏائي

دم درياهي اور مڙهي
پاء درون اهي جهاتي موج مرشد سر چوڙهي آ

د- دهر ويڪو دل پائي
ڪوس ڪمٽس وچ ڪرل جائي

ڏولهون جهان دي ڏي روشنائي
دم دم اس ٿون ڏري آ

د- ضمان اسان اها دي مرسل اس تي راضي
ڏاڪ شاه پره دم بازي

جوش الهمن وچ جلبي آ
س- سماء رکهن سودا ساري

دل نه آوسئي اها واري
هي نه پيال ٿي وچ خماري ڏيان اهو ڏن ڏري آ

ش- شعاع ڪهتا دم شعل
لنو اهو دے وچ هادي ابي

معين هلا ٿيان گوان گولي
غرض نه ڪائي ڏري آ

باقي اکر ص. ض. ط. ظ. ع. غ. ف. ق.
ڪ. ل. م. ن. و. ه. لا. ا. ي. نايب آهن

سر گهول گهوڙولي پري آن توکل آهي ترلي آن
دم غمر خيال نه اڙلي آن

الف اصل اسرار الائي مار لقا را نوبت شاهي
په رنگ پره پره اهي حرف هڪو هو ٻولي آن

ب- بيان پره دا باري
گاله سمجهائي ستر ساري

گل گچيء هلا ميڙي گاري
هادي هر دم ڪرلي آن

ص- اهلوق ساڌا رهي پير مغان سرتاج سراسر
در دراري غا من محشر اوسدے پوڙے چوڙي آن

ش- ثبوت اسان ن سارا هادي راز پتلا
دم دم ڏيدان دهر والهان جز بقون جوش جگايا

انا احمد بلا مهي عفي آواز سنايا
مونو قبل مرلي آن

ج- جمل جهان خداي
ولهن اقرب نهون جداي

جهنگل پوتي ماما ماهي ديد دلير وچ ڏري آن
ح- حڪم حڪم دا عادي

تن من وسدا دوست دراري
ويڪو نال الهمن دم شادي

شڪر الے لک ڪرلي آن
خ- خمار پره دا باري

دم دم خيال دي خبر داري
امش سهڻي دے رازم راري

(ديگر سے ۳۰ حرفي الف کان خ تائين هت آيل)

بسم الله الرحمن الرحيم

لا تحرڪ قول جهن جو سوز جي سڀ ٿون صدا
غلام حيدر گوش ڪر جو قول ڦالو جا پندا

ص- تماشو عشق لار جوش جا ڳهو دربار
درمان عرش و ڪرسي هوڻگ ٻولي هر همر

لاه ڪو ٿوري ڪوڙ هو پره بالا دم پير
غلام حيدر ڪفت احمد بلا مهي سر پير

الف آدم عفي مان ظاهر ٿيو ڏائي ظهور
ايما ڪمتر اشارو هر جاء هو ڪو عمن نور

جهن سجاو سوز مان سوره بالا دم حضور
غلام حيدر دم بعد ارم نام مولا شد غفور

ص- پره عفي آيسو شور در عرض و سما
ڪل شيء شد مديط و لسان جالي دم جدا

غلام حيدر مرحوم

ج. حمايت آه هادي شام روز چشم
بر دل آن ياد دارم حامي در دو چشم
ما غلام شاه مردان سيد عي خي البش
غلام حيدر غم دارم دوست ديدم در بدر
خ. خدائي خوب خواهش الدرد دل آرومي
ظاهري چا با طدي آه رمز روي در برومي
اما اولو فخر آه سچ سو سوسوئي
غلام حيدر ياد دارم مير مرسل مو برومي

ن قانين هفت آيل

خ. خودي سب دور كهتي هي كهن گر تربت ديا لا
هادي نال هميشه همد مست دهن متوالا
سك سهطي دي هردم هووے ناه بره بچالا
غلام حيدر گر فرمايا سرت وكن سر هالا
د. دليادے كوڑے اكر مارن لاف لورے
سمجھن سر اسرار الاعي عاقي اوران زورے
وچ ميدان مھمت والے آن اورے گزورے
د. زمانه نھن بقا وچ دلير با جھون فناي
وچ وحدت دھن وصالی جسمون گر جدائي
غير حال نه اظمن دل وچ ركه نون خيال خدائي
غلام حيدر غم نه دھيا مرشد مزج چكائي

سم حرفي جا شر و عاني هم اكر

ب. بهادران بره برنگي هادي جام هلايا
وھن اقرب هردا هميشه وچ فرقان فرمايا
جان جسم قربان كهتوسے سيد نور سرايا
اذا احبب د بلا نھي كس نه قول هلايا
هر جا هو كا صفي الاهي سري سر سمايا
غلام حيدر غم نه كوني دم دم دود دكاي

بسم الله الرحمن الرحيم

شفيع دارم لبي سراج عالم
لست دارم ذكر والله يعلم
محمد نور مولا دم خدائي
بكن عصيان هفري امن كدائي

ث. نابوتي سوز سرتي ركه سدا سدا سدا سدا
دوسه د اكر آه دل بر طلب نھن تاري
وحده ويراون چرھيون نون ركه سدا سدا سدا
غلام حيدر حمد هردم طلب ركه كن تاري
ج. جمله ما كجا مولا وحده وحدت كشمير
ايما كشمير اشارو واه واحد بي نظير
كل يوم ياد كر نون صاحب سلطان سرير
غلام حيدر حمد هردم تو نه بيبي سو بصير

سم حرفي ت كان

ث. نابوتي نال كهتي معين مرشدهے در آري
دوسه همارا هردا شافي شاه دراري
معين نھن او آپ بولميد اناك نور اياضي
غلام حيدر غم لثوسي ديد لکي دم تاري
ج. جاگيا جوش جلالي هر جا هو حق تعالي
هرده هزار هوي چك عالم نور نبي دا اعلي
شهر علي شه روز ههاله نورن اعلي اعلي
غلام حيدر غير كهوسي مرشد هي متوالا
ح. بهران هوري من موري وكم حسن دي چالي
مرشد مھنون آغا امامك باه بره دي بالي
وچ مھمت والے روي رمز سيمكالي
غلام حيدر عشق چكيا مست و مست موالی

الف. الله اسرار چكيا سازي بره بدائي
مشرق مغرب صفي اليلان نوبت نھن وچائي
مرسل مير محمد آيا روي كهتس روشنائي
چك ساري وچ جلوه كر كے جانب جوت چكائي
غلام حيدر غم نه كوني تربت نھن وچائي
دام دے ساڌي آيا سارا صحن سھائي

كد ياد حق هو دم خدائي
قدير كل شيء شاه و كدائي
نھن بھيون بصير و بھظير
بگو الله اكر قادے قدرت قدير

که داد دل مرا دم روشدائي
 کنم قربان خود جان را فدائي
 کعد موج درياه دوست مستي
 خدايي دم وجودي حق پرستي
 باقي ايا ب است صد اسوسا

ظهور السور في گردن تجلي
 خيال نور او نور بيمد عشق منجلي
 لجم الدن نور نور در درازي
 که فیض بر فلک غوثان غاري
 مدد دريے مغان محمد يوسف رح
 يقين دارم سراسر نور ولس

(ملا جات حضرت ظهور لاهع نور كرامت فيض كجور)

ولايت مشهور هدايت مدكور حضرت مربي قبله صاحب درازان

كرار كرم كامل عزم تهنيد عالي
 تهنيد شوق غلبه اوارش لهالي
 تاران جي طلب جون وحي دم تالي
 درين تو باسد عجب عشق عالي
 مثنى مهر مسكن كر ولايت جا والي
 غلام حيدر سان گدايي آه تو دردمالي
 كرمي رحمتي سخي راه رهبر
 لورش لنگي كر سخي دالهن دلبر
 همدمه تون هادي تون لوري نظر كر
 درين سرتاج لوري علي حق حيدر
 شه شاه دراز حامي حشر
 سكو تهنيد سپ تي چا جن و بهر
 لاهو خوف خطرو دله منجه دهر
 دامن دوست تهنيد بهرائين مون باكر
 كولو خاص تهنيد آه غلام حيدر
 كهون به ك كامون لمي نور سرور

سخي شاه قبل محمد قراور
 چو دلهن طوق بر آه جهنم و نثارو
 لمي نور سرور علي تاجدارو
 صفا نور سرور پيچتن بهارو
 لورش لمي جي كامل در بدرارو
 طبل طرز تهنيد لاهو هو دكارو
 عرب چا ابرالي مولا ملك سازو
 سخي نو سلامي طلب هند وارو
 كوان چمت پيچتن سدا تون سروروارو
 عر غلام حيدر آه تهن جو بهنارو
 نيا جهنم خاقان تو در سوالي
 سكمدر چه فغور دارا دمالي
 در سر موج مرسل لمي نور عالي
 شاهن شاه دراز وارث و تر والي
 دلبر تهنيد دركان ويو كوله خالي
 كراو شوق شامل بر من بحالي

بسم الله الرحمن الرحيم

مرحوم فقير صاحب ميان غلام حيدر فقير جي رحلت سنه ۱۲۹۶ هـ ۷ محرم الحرام
 كان بعد من عاشوره گذاري تي. سندس گادي تي سندس فرزند فقير صاحب ميان
 ميگهو فقير علم رحمت گادي نشين ٿيو. هي فشر سنه ۱۲۳۳ هـ ۲۷ رجب المرجب ۱۰ توك
 ٿيو هو. جڏهن گادي نشين ٿيو ۽ گڏهن سندس عمر ۶۳ ورهه هئي. ۳۰ رجب المرجب ۱۰ وفات جون
 ٿي ۽ ٿيون نه لکيل آهن ٿي تهن هوندي به باط ميگهو فقير چولدو هو ٿي مان تهنيدجي والد
 صاحب کان ۱۵ ورهه ننڍو ايمان چا کان ٿي فقير صاحب ۴۰ ورهه ۱۰ موني چولدو هو ٿي
 ميگها ۱۰ تون مونکان ۱۸ ورهه ننڍو آهن. فقير صاحب وڏي جي وصال بعد مرحوم مير
 علي مراد خان ميان ميگهو فقير کي تمام ڪوٽر پائونڊو هو ۽ هڪ ٻئي کي ادا ڪري

سڌ پندا هئا. ميمڪهي فقير تعليم حاصل ڪمن ڪئي هئي. باقي پنهنجي اولاد ۽ پنهنجن عزيزن جي اولاد واسطي پري پري کان وڏا وڏا عالم گهراڻي انهن کي پنهنجي هٿان پگهارون ڏيئي ٻارڙن کي تعليم ڏياريندو هو ۽ هميشه عالمن ۽ فقيرن جو صحبتي هوندو هو. انهيءَ زماني ۾ پارسي علم کي گهڻي عزت هوندي تنهنڪري عالم به عربي ۽ پارسي جا گهڻا ڪم ڪندو هو. هن فقير جي وقت ۾ فقير غلام حيدر جي مٿان ٽيهار ٿيو. جنهن جو ڪم ڏسڻ جهڙو آهي. ميمڪهي فقير پنهنجي والد جي ياد ڪري لاءِ مهڙم ۽ صفري کي ڇڏي ربيع الاول جي ۱۲ تاريخ پڦرائي ميلو شروع ڪرايو جو اڄ تائين معين تاريخ آي پڦرائي ٿي ٿي ۽ عاليهه ان ڳنڍو رهيو ٿو. جنهن ۾ پري پري جا فقير اچي شامل ٿيندا آهن. هي فقير به پنهنجي وڏن وانگر ڏڪر ڏڪار ۾ مشغول رهندو آيو ته وري زمانه ساري کي به رسائيندو آيو. ميمڪهو فقير انصاف پسند، رحمدل ۽ سخي به هڪڙو ٿي هو. ٺهاري ڏيڻ جو ٻورو ٻورو ٻايندو هو. صبح جو سوير هميشه ڪلام پاڪ جون چند سورتون بلند آواز سان پڙهندو هو. پنهنجي ڀائرن ۽ عزيزن سان تمام خاطري هوندي هيس. چوڻا آهن ته اتفاق سان جيڪڏهن ڪمن ڪارن سبب ڪنهن پاڻ يا ڳوٺ جي ڪنهن عزيز خواهه ٻاڙي پري کڻي ٿي ڏسندو هو ته شام يا رات جو انکي گهراڻي انسان ملندو هو. فقير صاحب کي ته پٽ هئا ۱- ميان غلام شاهه فقير ۲- ميان قائم الدين فقير ۳- ميان مراد علي فقير. فقير جو شعر به ڏسڻ ۾ ايندو ته تمام چڱي پڦرائي ٿي ٿي. ٿوري اڳ پڙهيل هو ته هن به سندس شعر مان چڱو سواد ايندو. گادي تي ويٺو ڪاٺيو سترهين سال ۱۲ ربيع الاول مهلي جي رات سنه ۱۲۱۳ ھ ۾ بنا علالت جي هن فاني دنيا مان رحلت ڪيا ڏن. سندس مزار شريف پنهنجي والد سان گڏ آهي.

ڪلام نمبر (۱)

اڻڻ مذهب مون ايندو مبارڪ ڏيڻ سڀ ڏيندو
۱- ٻڌي آڻيون ڪمند واهون
ڏکي ڪي ڏاڍا شل ڏيندو
ڪريان زرين ڳچي ۽ ڳاريون. ولا مذهب ميانيندو
۲- ٻڌي ٻولي ٻي ٻولي. ظارو انهن جو ٿيندو
ولد وائي سندن ساڻي ٻڌيون شل ٻاڙي ٻڌيندو
۳- ٻه ٻاري ڪئي ٿاري
جوڻ ۾ جي ۽ جاليندو
سڀ آري ٻڌي غاري هميشه هوت هو هوندو
۴- مٿان مڇو ٿيڻ مانندو
الله مون يار اڄ آندو
هميشه عزت هڪالو

ڪولي پنهنجي يار ڪڍيندو
ڪلام نمبر ۲
ٻيجهل سان ٻوڙي ٿو جهڙيون

۱- آهي اهو جو ڏور السڻي
ڪل هيءَ قادر ٺيڪو ٿي
ٻه ٻائي ٿوڙي ٿو جهڙيون
۲- مڇو دست انهن جي دامن ۾
ٻيچ جنهن جو آهي ٻيچ
انکي ۽ نمڪ ڪهڙي ڪم جهڙيون
۳- آهيان ٺاهي عمن هاڻي
ويندس رهندس ڪمن هجر ۾
ڏس ٻارو چل ڏيڙي ڏي جهڙيون
۴- مڇو مڇو مرشد رهيو
دلبر دوست دواڙن وارو
قرب قادري ڪهڙي ڪم جهڙيون
ڪلام نمبر ۳

وڙيندس جو ۾ جاني
پاڻان ٿي ڪو نه ٿو ٺاهي
۱- ٻيهن اظهار اوبت لاهي

۳۔ دم دم ديدان آڪي الڪن
نال عماقن چيمان چنگن
ولهن اترپ آڪي الڪن
بره ديدان باکان گيت گمان
۴۔ ميگها مشرد موج نوزالي الالسي سر سبھالي
نهن کون باڪ مٽر ڇاڻي
سر دا سالڪا ست گمان
ڪلام نمبر ۱۶

جڏان اتر کمان چيمان
سارن کون ڏوڙي هڻ متمان
۱۔ مٿن ماھي دي مھر سبھالي
خمال کڙبان دا گها صفائي
گھور لھڻان دے گھٽيان
۲۔ مٿن ماھي دي ماھي ميڏا
اصلن آھا روز اول دا
طعن ڪھون ڏيورو لھمان
۳۔ قاضي ڪتابان کول مسئلے
شرع شريعت لھن لڙالے
عشق آيا تھن گھٽيان
۴۔ ميگھا منجهان چاڪ چاڻدا
وڙهي اسانے وڙهي وڃند
پڙ پڙ ڏيڻدا ولمان
ڪلام نمبر ۱۷

ڪيئن پکي پھري آئين
اچي خوش وينھن ھن جاڪ ۾
اڏري وڃ کون اولڏالھن
جت اجل عشقن افلاڪ ۾
۱۔ موج مرسل جي مٿن
ڏس اجرائي ڪياس ۾
ملڪ ريو مندرخ ٿي جڏھن باڪ آيو باڪ ۾
۲۔ باڻ ۾ باڻي کڏو جڏھن برھ هو براق ۾
افصلي منجهان اڏو الي اچي اهو ظھور ذات ۾
۳۔ موج ھن منصور کي ڏس طباب آندو طاق ۾
سوري ڇڙهي سلطان آڏو اجل جي اخلاق ۾

ويکو بار برھ دا باري ھم
سر عماقن دے اظھاري ھم
۱۔ ويکو چاڪ پوشاڪ چوڌاري ھم
اولي صاحب تخت ھزاري ھم
۲۔ ويکو شاھ حسن تہ شڪاري ھم
ماري تھر ڪمان ڪناري ھم
۳۔ ويکو خواب رليخا زاري ھم
وڃ مصر دے واپاري ھم
۴۔ ويکو مالڪ ملڪ مڻھاري ھم
جيون ڪرل قتل ٿياري ھم
۵۔ ويکو ميگھا منصوب داري ھم
سارا نور جمال جباري ھم
(ڪلام نمبر ۱۴)

ولد وادوزن ر رلا اسم ۽ جسم کي ڏين ترڪ
۱۔ مٿن مٿا سوري ۽ مٿي سالڪ سارا
جھلي تہ ڪھن پڻي جي جھليا
۲۔ گھوت گھورن گھليا ۽ لھن ڪٽن سي ڪا اها
لھن لھري لڳيا ڪن طمع ٿو ڪل سان لڳ
۳۔ سالڪا چڏ بائون ساھ جا اسم و جسم الله جا
پولي تہ ٻولن اي ڪا ورھ وصل وڌن ورق
۴۔ ميگھا متارا موج ۾ لھالا ڪا ٿون پراڻ ۾
دم دم دراريءَ ڏڄ ۾
وحدت جي وادي ۾ غرق
(ڪلام نمبر ۱۵)

ديوان دولتيان دلير والمان
ڪس قلب والي ڪت گمان
۱۔ چيمان چور ڪھتي دل ميري
برھ باڪ ست ٿي سريري
ھڻ ٿان وڙ لڪوئي وڙي
لال خواھش ڪت گمان
۲۔ چمت پت لال عماقن الڪن
ھڪ ھڪ مٿي مور تہ ھڪ
۳۔ چتر چاھل لڪل ڪن ملڪ دنيا ڏاھت گمان

بسم الله الرحمن الرحيم

۳- لہذا مکان ہوو دکن ٹیون - مہبت فر
 لہ مہبت - مہبت گھام تو دور اسان
 (سلام لہجہ ۲۵)

دلاڙي لئي دلبر وٺن ۽ مڪه مکين جي نذر سار
قول قالو جا ڪيم تهنديجي لسب آواز سار
فان ڪرولي فيضي اڏي لڪر وڙي ايند سار
هميشرو هممن همت ڪمور باري به به داد سار
مهت مولسان ڪر ملط جو اقرب واري ارشاد سار
ڪونه ڪو چاڻي هو جهڻ گذر جلال سار
خجرت کنين خواني هڪن جهڻ ڪهڙو فرهاد سار
خيال خارج سپ ويا تنهنجي نظر لوا سار
ڪمس ڪهڻ قربان گو وڙو وڙو ولين ون زاد
سان - منگه جهڻ شهروز اي سورة گين سر
سار سان - قدم من ميان قربان مردم سچي دراز سار
(ڪلام لهر ۲۸)

اچي (س) ورواڻي قلندر ڪر مڏن منهنجي
۱. آههجي آه نور جو لهر لڳو عمت سندن سارو
ڪيو ۽ و عشق اشارو سڏي آه ناد شه ابدي
۲. تونهن احمد جو هزار وجهت جو وڻ وڻ ڇاڙو
نظر جو فيض سر سارو علي ۽ نبي آغ عرض ابدلي
۳. منهنجي ڏور اهن همارو

سچ ہی عرض کون سارو
سچا سید کون سوارو ہا ایج لیگ لود و امکی
۴۔ ورتیم لود لام تو لاد اور ہا اللہ سچ ہارو
ورائج بر کون وارو چوے ہنگوہر مدح تہا چو
(کلام نمبر ۲۶)

(۲۹) لاہور لکھنؤ بمبئی کراچی دہلی
الہ آباد اتر پردیش جوڑا پور
= ہندوستان کے

۳۔ غازی ۵ رکعات کی ملیا سا بیچی حالات
۴۔ ترکی تہت لی علیا کھندا وجہ قلات
کمون کے بل کے نو نوں اٹن اور ب واکر واسا
ساہون کھی آہ سر ۱۔ ۲۔ ۳۔ ۴۔ ۵۔ ۶۔ ۷۔ ۸۔ ۹۔ ۱۰۔ ۱۱۔ ۱۲۔ ۱۳۔ ۱۴۔ ۱۵۔ ۱۶۔ ۱۷۔ ۱۸۔ ۱۹۔ ۲۰۔ ۲۱۔ ۲۲۔ ۲۳۔ ۲۴۔ ۲۵۔ ۲۶۔ ۲۷۔ ۲۸۔ ۲۹۔ ۳۰۔ ۳۱۔ ۳۲۔ ۳۳۔ ۳۴۔ ۳۵۔ ۳۶۔ ۳۷۔ ۳۸۔ ۳۹۔ ۴۰۔ ۴۱۔ ۴۲۔ ۴۳۔ ۴۴۔ ۴۵۔ ۴۶۔ ۴۷۔ ۴۸۔ ۴۹۔ ۵۰۔ ۵۱۔ ۵۲۔ ۵۳۔ ۵۴۔ ۵۵۔ ۵۶۔ ۵۷۔ ۵۸۔ ۵۹۔ ۶۰۔ ۶۱۔ ۶۲۔ ۶۳۔ ۶۴۔ ۶۵۔ ۶۶۔ ۶۷۔ ۶۸۔ ۶۹۔ ۷۰۔ ۷۱۔ ۷۲۔ ۷۳۔ ۷۴۔ ۷۵۔ ۷۶۔ ۷۷۔ ۷۸۔ ۷۹۔ ۸۰۔ ۸۱۔ ۸۲۔ ۸۳۔ ۸۴۔ ۸۵۔ ۸۶۔ ۸۷۔ ۸۸۔ ۸۹۔ ۹۰۔ ۹۱۔ ۹۲۔ ۹۳۔ ۹۴۔ ۹۵۔ ۹۶۔ ۹۷۔ ۹۸۔ ۹۹۔ ۱۰۰۔ ۱۰۱۔ ۱۰۲۔ ۱۰۳۔ ۱۰۴۔ ۱۰۵۔ ۱۰۶۔ ۱۰۷۔ ۱۰۸۔ ۱۰۹۔ ۱۱۰۔ ۱۱۱۔ ۱۱۲۔ ۱۱۳۔ ۱۱۴۔ ۱۱۵۔ ۱۱۶۔ ۱۱۷۔ ۱۱۸۔ ۱۱۹۔ ۱۲۰۔ ۱۲۱۔ ۱۲۲۔ ۱۲۳۔ ۱۲۴۔ ۱۲۵۔ ۱۲۶۔ ۱۲۷۔ ۱۲۸۔ ۱۲۹۔ ۱۳۰۔ ۱۳۱۔ ۱۳۲۔ ۱۳۳۔ ۱۳۴۔ ۱۳۵۔ ۱۳۶۔ ۱۳۷۔ ۱۳۸۔ ۱۳۹۔ ۱۴۰۔ ۱۴۱۔ ۱۴۲۔ ۱۴۳۔ ۱۴۴۔ ۱۴۵۔ ۱۴۶۔ ۱۴۷۔ ۱۴۸۔ ۱۴۹۔ ۱۵۰۔ ۱۵۱۔ ۱۵۲۔ ۱۵۳۔ ۱۵۴۔ ۱۵۵۔ ۱۵۶۔ ۱۵۷۔ ۱۵۸۔ ۱۵۹۔ ۱۶۰۔ ۱۶۱۔ ۱۶۲۔ ۱۶۳۔ ۱۶۴۔ ۱۶۵۔ ۱۶۶۔ ۱۶۷۔ ۱۶۸۔ ۱۶۹۔ ۱۷۰۔ ۱۷۱۔ ۱۷۲۔ ۱۷۳۔ ۱۷۴۔ ۱۷۵۔ ۱۷۶۔ ۱۷۷۔ ۱۷۸۔ ۱۷۹۔ ۱۸۰۔ ۱۸۱۔ ۱۸۲۔ ۱۸۳۔ ۱۸۴۔ ۱۸۵۔ ۱۸۶۔ ۱۸۷۔ ۱۸۸۔ ۱۸۹۔ ۱۹۰۔ ۱۹۱۔ ۱۹۲۔ ۱۹۳۔ ۱۹۴۔ ۱۹۵۔ ۱۹۶۔ ۱۹۷۔ ۱۹۸۔ ۱۹۹۔ ۲۰۰۔ ۲۰۱۔ ۲۰۲۔ ۲۰۳۔ ۲۰۴۔ ۲۰۵۔ ۲۰۶۔ ۲۰۷۔ ۲۰۸۔ ۲۰۹۔ ۲۱۰۔ ۲۱۱۔ ۲۱۲۔ ۲۱۳۔ ۲۱۴۔ ۲۱۵۔ ۲۱۶۔ ۲۱۷۔ ۲۱۸۔ ۲۱۹۔ ۲۲۰۔ ۲۲۱۔ ۲۲۲۔ ۲۲۳۔ ۲۲۴۔ ۲۲۵۔ ۲۲۶۔ ۲۲۷۔ ۲۲۸۔ ۲۲۹۔ ۲۳۰۔ ۲۳۱۔ ۲۳۲۔ ۲۳۳۔ ۲۳۴۔ ۲۳۵۔ ۲۳۶۔ ۲۳۷۔ ۲۳۸۔ ۲۳۹۔ ۲۴۰۔ ۲۴۱۔ ۲۴۲۔ ۲۴۳۔ ۲۴۴۔ ۲۴۵۔ ۲۴۶۔ ۲۴۷۔ ۲۴۸۔ ۲۴۹۔ ۲۵۰۔ ۲۵۱۔ ۲۵۲۔ ۲۵۳۔ ۲۵۴۔ ۲۵۵۔ ۲۵۶۔ ۲۵۷۔ ۲۵۸۔ ۲۵۹۔ ۲۶۰۔ ۲۶۱۔ ۲۶۲۔ ۲۶۳۔ ۲۶۴۔ ۲۶۵۔ ۲۶۶۔ ۲۶۷۔ ۲۶۸۔ ۲۶۹۔ ۲۷۰۔ ۲۷۱۔ ۲۷۲۔ ۲۷۳۔ ۲۷۴۔ ۲۷۵۔ ۲۷۶۔ ۲۷۷۔ ۲۷۸۔ ۲۷۹۔ ۲۸۰۔ ۲۸۱۔ ۲۸۲۔ ۲۸۳۔ ۲۸۴۔ ۲۸۵۔ ۲۸۶۔ ۲۸۷۔ ۲۸۸۔ ۲۸۹۔ ۲۹۰۔ ۲۹۱۔ ۲۹۲۔ ۲۹۳۔ ۲۹۴۔ ۲۹۵۔ ۲۹۶۔ ۲۹۷۔ ۲۹۸۔ ۲۹۹۔ ۳۰۰۔ ۳۰۱۔ ۳۰۲۔ ۳۰۳۔ ۳۰۴۔ ۳۰۵۔ ۳۰۶۔ ۳۰۷۔ ۳۰۸۔ ۳۰۹۔ ۳۱۰۔ ۳۱۱۔ ۳۱۲۔ ۳۱۳۔ ۳۱۴۔ ۳۱۵۔ ۳۱۶۔ ۳۱۷۔ ۳۱۸۔ ۳۱۹۔ ۳۲۰۔ ۳۲۱۔ ۳۲۲۔ ۳۲۳۔ ۳۲۴۔ ۳۲۵۔ ۳۲۶۔ ۳۲۷۔ ۳۲۸۔ ۳۲۹۔ ۳۳۰۔ ۳۳۱۔ ۳۳۲۔ ۳۳۳۔ ۳۳۴۔ ۳۳۵۔ ۳۳۶۔ ۳۳۷۔ ۳۳۸۔ ۳۳۹۔ ۳۴۰۔ ۳۴۱۔ ۳۴۲۔ ۳۴۳۔ ۳۴۴۔ ۳۴۵۔ ۳۴۶۔ ۳۴۷۔ ۳۴۸۔ ۳۴۹۔ ۳۵۰۔ ۳۵۱۔ ۳۵۲۔ ۳۵۳۔ ۳۵۴۔ ۳۵۵۔ ۳۵۶۔ ۳۵۷۔ ۳۵۸۔ ۳۵۹۔ ۳۶۰۔ ۳۶۱۔ ۳۶۲۔ ۳۶۳۔ ۳۶۴۔ ۳۶۵۔ ۳۶۶۔ ۳۶۷۔ ۳۶۸۔ ۳۶۹۔ ۳۷۰۔ ۳۷۱۔ ۳۷۲۔ ۳۷۳۔ ۳۷۴۔ ۳۷۵۔ ۳۷۶۔ ۳۷۷۔ ۳۷۸۔ ۳۷۹۔ ۳۸۰۔ ۳۸۱۔ ۳۸۲۔ ۳۸۳۔ ۳۸۴۔ ۳۸۵۔ ۳۸۶۔ ۳۸۷۔ ۳۸۸۔ ۳۸۹۔ ۳۹۰۔ ۳۹۱۔ ۳۹۲۔ ۳۹۳۔ ۳۹۴۔ ۳۹۵۔ ۳۹۶۔ ۳۹۷۔ ۳۹۸۔ ۳۹۹۔ ۴۰۰۔ ۴۰۱۔ ۴۰۲۔ ۴۰۳۔ ۴۰۴۔ ۴۰۵۔ ۴۰۶۔ ۴۰۷۔ ۴۰۸۔ ۴۰۹۔ ۴۱۰۔ ۴۱۱۔ ۴۱۲۔ ۴۱۳۔ ۴۱۴۔ ۴۱۵۔ ۴۱۶۔ ۴۱۷۔ ۴۱۸۔ ۴۱۹۔ ۴۲۰۔ ۴۲۱۔ ۴۲۲۔ ۴۲۳۔ ۴۲۴۔ ۴۲۵۔ ۴۲۶۔ ۴۲۷۔ ۴۲۸۔ ۴۲۹۔ ۴۳۰۔ ۴۳۱۔ ۴۳۲۔ ۴۳۳۔ ۴۳۴۔ ۴۳۵۔ ۴۳۶۔ ۴۳۷۔ ۴۳۸۔ ۴۳۹۔ ۴۴۰۔ ۴۴۱۔ ۴۴۲۔ ۴۴۳۔ ۴۴۴۔ ۴۴۵۔ ۴۴۶۔ ۴۴۷۔ ۴۴۸۔ ۴۴۹۔ ۴۵۰۔ ۴۵۱۔ ۴۵۲۔ ۴۵۳۔ ۴۵۴۔ ۴۵۵۔ ۴۵۶۔ ۴۵۷۔ ۴۵۸۔ ۴۵۹۔ ۴۶۰۔ ۴۶۱۔ ۴۶۲۔ ۴۶۳۔ ۴۶۴۔ ۴۶۵۔ ۴۶۶۔ ۴۶۷۔ ۴۶۸۔ ۴۶۹۔ ۴۷۰۔ ۴۷۱۔ ۴۷۲۔ ۴۷۳۔ ۴۷۴۔ ۴۷۵۔ ۴۷۶۔ ۴۷۷۔ ۴۷۸۔ ۴۷۹۔ ۴۸۰۔ ۴۸۱۔ ۴۸۲۔ ۴۸۳۔ ۴۸۴۔ ۴۸۵۔ ۴۸۶۔ ۴۸۷۔ ۴۸۸۔ ۴۸۹۔ ۴۹۰۔ ۴۹۱۔ ۴۹۲۔ ۴۹۳۔ ۴۹۴۔ ۴۹۵۔ ۴۹۶۔ ۴۹۷۔ ۴۹۸۔ ۴۹۹۔ ۵۰۰۔ ۵۰۱۔ ۵۰۲۔ ۵۰۳۔ ۵۰۴۔ ۵۰۵۔ ۵۰۶۔ ۵۰۷۔ ۵۰۸۔ ۵۰۹۔ ۵۱۰۔ ۵۱۱۔ ۵۱۲۔ ۵۱۳۔ ۵۱۴۔ ۵۱۵۔ ۵۱۶۔ ۵۱۷۔ ۵۱۸۔ ۵۱۹۔ ۵۲۰۔ ۵۲۱۔ ۵۲۲۔ ۵۲۳۔ ۵۲۴۔ ۵۲۵۔ ۵۲۶۔ ۵۲۷۔ ۵۲۸۔ ۵۲۹۔ ۵۳۰۔ ۵

جتنے ملک نہ آئے اور الیہ المدد و علی شہر

(سلام امیر ۲۴)

عشق حسن اسرار تـ

سر سادگ - ولي - هيوارد - سو

۱۔ چت بنت چیمان چوکان لائن
کھڑی کھڑی سے کھوران کھان
نارینین اروار ڈسو
۲۔ زوری زلفان جادو لائن

۳۔ ابرو سمف ابرائی الارن
صاف سمف سنگار ڈسو
شرکان مرچان آٹے اراغن

کا = ل و تل آطے ایمان

چشم من جا چھکار کی سو

۴۰- ۵۵ گها . هفل مرد . لها دن

دست وای سے درازی دیدار کی ضرورت

عشق جی اسرار جی عی و پالہر نان = ہوی کری
برہ جاہازار = یی تی = در و نط سر کان ہری
۱۔ مورت دس = ار کئی آئی عشق جی مہمان
اری۔ دس بدیل کئی ناخبر ملک ان اردو
مہمان = دے

۲۔ ہارٹس جمران کے آگے آگے آنی

کامیابی کے لئے

ڪري. راطو (ساڻهون) ۾ ڪو به شيءِ نه ڏسڻ
چون ڏانهن ڪري.

۳۔...میں نے تو، علم ہی اس نے دیا اور دل جو نے کے کو زبان کے نام کے پتہ پر لے گیا

(۲۹ م ۵۵۵)

چشمہ کمرہ گرد چمن دریا پن دارے لار سان

۱۔ پتھر یا دھات اور - ہاتھ غصہ من لو
۲۔ جھگڑا شہر بن کہو فرحاد سان

۲- چاه ریح و شاه - قید - دون گو
کهن - جین شاه - دالارسان

۱. فرش گرسیء بر حيدر هو کو

گالو سارو اوچے سجدو لو کو
تهدجو نالي لاهي ٻيو کو کفر کنبائي کمر
۲. هادي حيدر حق ٻولائي

تنهن سان تهدي آي هڪڙائي
جان جس ۾ وحدت والي ڪري شراڪت ڪر
۳. کن ٻيڪون قلم وهاڻي لافتا جي والي آئي
ن مکڻي واري والي ڪري شراڪت ڪر
۴. مونگها برشد موج چڱائي

هادي حيدر حق ٻولائي
جان جس ۾ وحدت والي ڪم سوار ڪر
ڊهت

سافيءَ عراحيءَ مان جڏن ٻلتي ٻاڙو
اچي سار عقيب جي ٻارڻ تنهن ٻاڙو
هستي هروڻ هڪل سان اچي تنهن اڏو
سارو ٻي هجي سڌ کي تنهن اچي جڏو ٻاڙو
لڦي ڪن ڪن ٻال تنهن اندر اڃا ٻو
ڪر ٻول قرب جو ٻران سو ٻاڙو
اچي سام سڌارو مونگهو چوي مصطفيٰ

* مونگهو چوي مصطفيٰ آه ٻال اعليٰ نور
السا احمد بلا مهي حضرت آن حضور
طالب تارين تار مان ٻرين ٻرين سور
احمد عاصم ٻان جو ضامن آه ضرور
مرتضيٰ مولا علي قادر قرب قدر

مرتضيٰ مولا علي آه ور وسيلو ٻو
هڻن هاڻي هاشمي آه مذهب ٽي منظور
سڪ جهنن جي ساه کي ٻهل اڃا ٻو
هڻن ٻو حسن جي واه ڪو وهلو
هڻن هاڻي هاشمي آه عرش زمين امير
ٽي بندو ذوق ضرور ميگهي هن مسڪين کي
* ڪاڻيون ڪوهارلجي ڪا ڪوڪ ٻئي وڃي کن
الندر اوهر ڪري محب الومون من
طهين جون ٽمارون لڳون لڳو لڳو رکيم
مونگهو مولا ٻن لکما ڪما ٽرحمد جا
* ٽڪيا ڪيا اوحيد جا ساچهر سويري
من مرشد جي ڳالهي جا تحفان تاري
موتو ٻال الت برور الهي اشاري
جڏا جهاري مونگها آه مصطفيٰ

۵۔ مدح در زبان سندن عبد القادر جيلاني قدس الله تعاليٰ سره العزيز

۱۔ مدح چواند رهي الدين آغرسلا دما دين
ٻو در چنگان ڪنهن جو ڪن

جلوه تهجو عرش زمين مدن ڪنڊن ٽرن هڪ ابدن
۲. اعليٰ تهجو ٿيو اقبال ٿو ڪو آه قرب ڪمال
نادر دوي ٿو ٻال مونکي تهجو خاص جمال
ماڙ ٻين اچي هن ڪنهن مڏن ڪنڊن ...
۳. حسن حسن ٿون اولاد خراج اوڏا ٿون خام خيال
ڪورڻ ٿو هاو ٻال ڪڏه نه ٿيندو سواراد
غور ٿو اچي هن غمگين مڏن ڪنڊن ...

۴. قطب ٻال ٿون اقطاب چوڏهن طهر ٿو ٻو ٽاب
ٻوڙا ٿا ٿين شاد شباب سر اوليا ٿين اون سر ٽاج
ٿو ڪي قادر ٿي ڪن نه مڏن ڪنڊن ...
۵. سيد سائل سن سرال هن ٿو ٻال ههڙو حال
جانب لاهو جي ٿو جمال مدعي مارو چور چنڊال

نور لحيءَ جا مڏن مڏن مڏن ڪنڊن ٽون ...
۶. نور اچي جو ٿون ٿو ٿو حسن حسن جو ٿو ٿو ٿو
سافي ڪو ٿو ٿون سر ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو
۷. ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو
۸. ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو
۹. ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو
۱۰. ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو ٿو

خدايي شائق شاد - طالب تهنيجو ڪر ٿلھن
مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۰- قبر مھجر اچي - رسو - همڻن کي هٿ هٿ
ٿي - ڪڍي گمراهي ٿي ٿي ڇو - ٿوري - مولائي
ٿا ٿڪيو - ساربان اوکي ساربان ٿي ٿي ...

۱۱- تون ڏسڻ سائيل آيو - مشڪل الجھو مغاب
ڪرايو - رب سڄي جو ٿي سر سا ٿي - ٿوري - ٿوري
ٿا ٿي ٿي - بخش بد يون اچي هن مسڪين

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۲- قول ڪري مھي تهنيجو آهي - جيڪو تهنيجو

سڱ سڱائي - مھر مھر ٿي اچي ڪاهي -

چڱو حساب مھر جالائي - سيد صاحب عرش زمين

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۳- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۴- سيد دلي مھڙو مھڙو - طلب توھاجي

هجي ٿا ٿي - ڪلهون قلبي وائي وائي - ٿوري

ٿي ٿوري ڪا ٿي - هر دو جهان حمايت ٿي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۵- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۶- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۷- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۸- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۹- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

ٿوري - وارث ڪانهي واه احمد ٿي - سڱائي

صورت ٿا ٿي حسن حسن - مدد ڪندين

۱۰- حيدر هادي حرب هوشمار - قادر ڪو

قرب قرار - صاحب دل دل شاه سوار - طلب

توھان جي آھ قرار - مدعي ماريو هن مسڪين

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۱- مدد تون - سڱائي - سڱائي - سڱائي

حيدر هادي قرب قرار قرار - جو ٿي قرار

ساق ڪو ٿي آهي قسم مدد ڪندين تون

۱۲- شاهي تهنيجو آهي شان نادر ٿي ٿوري

مشرقي ٿي ٿوري مڪان تهنيجي ڪي ٿي تعريف قرار

قادر قدرت سار ڪري - مدد ڪندين

۱۳- سيد تهنيجي سام سڱائي - آھ اصل کان

تهنيجو امان - ٿي ٿوري آھ تهنيجو ٿي

ٿي ٿوري سر ٿوري ٿي ٿوري - ٿوري

۱۴- ٿوري ٿوري ٿوري ٿوري - ٿوري

سڱائي - اچي وسيلو ٿي اڌار - سيد تهنيجو

مھڙو مھڙو - اچي اچي مھڙو مھڙو امان

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۵- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۶- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۷- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۸- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۱۹- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۲۰- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

سحر حق مناجات چيل مھڙو مھڙو مھڙو آهي

بسم الله الرحمن الرحيم

۱- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۲- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۳- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

۴- مھڙو مھڙو مھڙو آهي - ٿوري - ٿوري

ٿا ٿي سڱائي - واهر وسيلو تهنيجو آهي - ٿوري

ٿي اچي ڪاهي - عتيق امانت ٿي آهي

مدد ڪندين تون مھي الدين

الف - احمد مصطفيٰ ڪر ماڙ مھڙو مھڙو

توھن وھن وھن وسيلو سوال سڱائي

سڱائي ڪر ڪر ڪر ڪر ڪر ڪر ڪر ڪر

توھن اسد الله جو والي ولايت والضي

سار رسول الله مھڙو مھڙو مھڙو

سار رسول الله مھڙو مھڙو مھڙو

ب - بدعتي امان ٿي ٿوري ٿوري

توھن اچي مھڙو مھڙو مھڙو مھڙو

اچي وسيلو مھڙو مھڙو مھڙو مھڙو

در سڱائي ٿي ٿوري ٿوري ٿوري

سار رسول الله مھڙو مھڙو مھڙو

سار رسول الله مھڙو مھڙو مھڙو

تمهجي ڇا تعريف ڪيان ڦاڏر ڪيو قرآن ادا
مرسل مڙئي مهتاج ڪيو عزير عيسىٰ احمد ا
دامن لڳي جو ڏاڏ ڪر توڙ سوالي سهدا
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله
ج:- آهين حب اللمتين ۽ دين تمهجو داد ڪر
عزيرت الو ثقيل وڏم مهجه دست دامن غور ڪر
مرض آه اولاد جو صالح آهن سڀ سر سر
تون ڇڏائيندڙن چمن کان بيمڪ پلا تون ڀرم ڪر
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله
خ:- خدا لک جز توري ڪيو ڪر يا لهي الله
ڪيو اشارو آسمان انگشت راشق الله
جهن جابر جا چاڙهو پاڪ ڀر پيارا سر
سهدا سلمان جي واهر ڪئي ڪو وڏو
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله
د:- دلها جو دهر ظاهر زمانه آهي زبون
ٿيو گذار ڇ گهوت تنهن ڀر عا عمن آهين اهن
ڪو ڪمهن جو ڪين ٿئي ٿيو چنن طالب تهن
آجو ڪو اصحاب سو ۽ مراد محفل تهن
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله
د:- ڏاڏي ڏڪر جو هر دم ڪرين حاصل حضور
قلب متهجي ڪرم ڪر عافي ڪرين سيد سرور
مڙيل هڻي تون صاف ڪر ظلمات ٿي ضايع ضرور
نفس ۽ شيطان کان ڀڄو رکڻ ٿي پاڪ نور
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله
ا:- رباني راه جو امداد ڪر قرب ڪنهن
ڏان جو داڙو ڏلاور آهين سامهون به نظر
ڏي ٿو ٿاڻن ٻره جون ۽ شوق ڏي شير و شهر
ڏاڙده ڏي ڪور جي واهر ڪند او اهد و زور
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله
ز:- ظهورو ڏوق تمهجو آه راحت روح ڪي
سهدا بڪرات جي تون لڳ الم الدوده ڪي
سون ڪر سهدا سهدا ڀاڙس لڳي جهنن لود ڪي
صلحون ڏهاڻ مان ڦٽب سان
طالب مڙي هي توه ٿي
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله

س:- سائل ڪي ڪرين بيمڪ پلا پرور تون
نور نافع نام تو هر دم آهي حضور سون
سوال سائل جي صدا ڪولا ڪرين منظور تون
ڪر حمايت ها غمي مهجه معرفت مڪمور تون
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله ...
ش شريعت شاه تمهجي ۽ حقيقت معرفت
مرسل مڙئي مهتاج ڪو سيد اجاري ساري هڪ
همراه ٿي هر ڳالهه ڀر هاڏي ڪرين موانسان هڪ
تون وصي بهوار ٿي جو متهجي ڪرين مرسل مدت
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله ...
ص:- ثابت سلطنت داوور ڪئي ڪو دين جي
بت ٿي پورا ڪرين اسلام ڪيو آهين جي
امتي آهون ڪري طالب گهري للهن جي
ارشاد ڪر اچي عشق جو ۽ ماڙ ڪر مسڪين جي
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله ...
ض:- ضلالت ڏور ڪر ۽ ڪي ڇڪي ڪي چاه مون
سيد اسافي ٿي هر دم ۽ رهين همراه مون
هر دم حمايت هاشمي اچي لڳ ڪرين الله مون
د دم تمهجو ڏيڏار ٿي ٻڌ آرو تمهجو اٿون
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله ...
ط:- توڪل رب جي همراه هج هر ڳاه مون
اهنج سڀ آسان ڪر تون مرشد اهر ماه مون
شرڪ ۽ شيطان کان واهر ڪرين ورواه مون
حل ڪرين مشڪل مڙئي هاڏي ٿي همراه مون
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله ...
ظ:- ڪمان واري زبا تون ڀڄو مڙا مڪهار جي
عمر سڀ افراد وڙي سهدا ٿي ساڏا جي
پاڪ هر توکي سان دلهر ڏي سان ڏيڏا جي
بخش ڪر بد ڪار ڪي احمد ٿي آڏا جي
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله ...
ع:- احمد آسرو تمهجو ڪم تڪرار جي
معاف ڪر مسڪين کان بيمڪ پلا جا بار جي
تون ڇڏائيندڙن چمن کان ٿي علي آڏا جي
دست دامن ڀر وڏم سهدا سهدا سرور جي
يارسول الله متهجي ماڙ ڪر يا لهي الله ..

غ. غاري غضنفر همراهي هر ڳالهه ۾
 ٿو دبايا. ديو داور حضرتسا هر حال ۾
 قادر ڪيو توسان ڪرم ڏس اما القاب ۾
 صاحب ياسين، وطلا قادر چيو قرآن ۾
 يا رسول الله مهنجي ماڙ ڪر ياسيني الله ...
 ب. ڏڪر فعلج سدي ۾ ڏيڻ منهنجو ٿو ڏي ڪي
 در دستاري شفا ٿو ڪي ملي احمد اڪي
 دانهن سندو ڪو داد ڪر طالب بهوتنهجي ٿڌي
 بخش ڪر ٻڌ ڪار ڪي سائل بهينو ٿو ڪي سڏي
 يا رسول الله مهنجي ماڙ ڪر ياسيني الله ...
 ق. قادر قرب ڪيو توسان قريشي قربسدار
 دامن تنهنجي دلير لڳا آهن مهر مرسل لڪر هزار
 عاجز مٿي امداد ڪر ڏوهن ڪها آهن ڏاڍا ڏار
 مونسان مهر پائي ڪرهن سيد اچي هي - ڪر - سڄو
 يا رسول الله مهنجي ماڙ ڪر ياسيني الله ...
 ڪ. ڏس قادر چيو قرآن ۾ آه هل ائي تنهنجي
 شان ۾ - ماڻهو ملڪ جن واريون فائلي سڏ
 فرمان ۾ - غور ڪر غمخوار تن آقار ڪج ايمان ۾
 آ - رو تنهنجو آهي عربي ٿون ڊڪج اسان ۾
 يا رسول الله مهنجي ماڙ ڪر ياسيني الله ...
 ل. لائي - ۽ اڳس آهوسان اڀر جهو آرسن
 دست ٿو دامن وڌم در ڪار تنهنجي وارثي
 ڪر مدد ٿون مصطفيٰ آيس اجهو تنهنجو ڏسي
 مهيت ڪر مونسان مانج جو يا رسول الله ري
 يا رسول الله مهنجي ماڙ ڪر ياسيني الله ...
 ۾ - ساڌاغ مصر قادر چيو قرآن ۾
 هل ائي طلحه مزل شرف تنهنجي شان ۾
 لڪت ا - راء لڪ - اميدون - ۽ - اساطان ۾
 ٿون پلا ڪر پال تنهنجو ڏس - سيد ايمان ۾

يا رسول الله مهنجي ماڙ ڪر ياسيني الله ...
 ن. ڏوري نام تو ظاهر ڏ ڪر زبان ۾
 فخص ڏاڪن ٿي وڌو ظاهر زمين آسمان ۾
 مرده ملايو ماء سين ماڙيا هيا ميدان ۾
 مٿا موٽن ڪن ڪي هي شرف تنهنجي شان ۾
 يا رسول الله مهنجي ماڙ ڪر ياسيني الله ...
 و. وارث ٿون وسيلو ڏاه ڪو ٿوريءَ ٿڪيو
 ٿون چهر چورن ڇن جو آهين عاصم جو اجهو
 ڪر حمايت هاشمي رهبر اچي رڃ ۾ رو
 غور ڪر غمگين جو هادي اچي مرن هٿ ڏيو
 يا رسول الله مهنجي ماڙ ڪر ياسيني الله ...
 ه. حمايت هاشمي ڪر ڪر مهر منجهه، مهر
 لعل مولو ۾ لطيف رهبر ڪجان روشن غمهر
 قاب ۾ ڏاڏي ڏ ڪر هر ٿي ٻره لغهنجو نه نظر
 معرفت مزلتي عطا ڪر ڏي سڄا سيد سڏ
 يا رسول الله مهنجي ماڙ ڪر ياسيني الله ...
 ي. ۽ يقينوار مون ٿو ڏي آهي ثابت سچو
 دست دامن ۾ وڌم سيد ڏسي تنهنجو سچو
 والتين ۽ زيتون ۾ قادر تنهنجو آه ٿس ڪيو
 ڪملون ڏاڏا هان مون قلب سان

رهبر ڪري روشن ڏي -
 يا رسول الله مهنجي ماڙ ڪر ياسيني الله ...
 ميگره مذاحي مصطفيٰ او در سوالي سرور
 رض سڄ الله اڳ ٿون ڏسي خير الورط
 اڙ ڪر مسڪين جي همراهي هر دور
 ڪلهون ڏاڏا ٿين قلب سان سڪرات ويانه سڏا
 يا رسول الله مهنجي ماڙ ڪر ياسيني الله ...
 لا الله محمد رسول الله علي الله علما وپلم

شر فقير صاحب مرحوم مان مراد علي فقير عليه رحمت مناجات

عم جي ڪناه سنجھ صبح بدون يار بختيان
 آسمان رسد سڏ ڇو اچو رڃايان
 سڏو سڏ ڪوليءَ ڪڏ ڏي - ڏي - ڏي -
 ڏاڏي عمر سر سر قدامت ڪڏ - ڪڏ -
 سڏي سرال ڪيو پال ڪيئن هوم حمايتان
 ڏي - ڏي - ڏي - ڏي - ڏي - ڏي -
 ڏي - ڏي - ڏي - ڏي - ڏي - ڏي -

ہی ۛ کتاب
جناب پدال فقہر صا حب - شر

— چہر ا—و —

— ۛ —

Our Hayat Institute